

Antaget av Kommunfullmäktige 27 februari 2013

Hörs
kommun

Naturvårdsprogram 2012

Naturvårdsprogrammet har tagits fram av Anna-Karin Olsson, kommun-ekolog samt Andreas Malmqvist, naturvårdsbiolog, Naturcentrum AB. Arbetet har genomförts med statlig delfinansiering inom programmet för lokal och kommunal naturvård, LONA.

Foton och illustrationer:

Kvarnsten sid 9, Richard Nilsson; Mindre hackspett sid 11, Fredrik Wilde/Azote; Läderbagge sid 16, Martin Holmer; Bi sid 18, Hans-Ebbe Lindskog/Myra, Större vattensalamander sid 20, Nicklas Wijkmark/Azote; Utter sid 21, Hans Cronert/Skånska bilder; Röda skor sid 22, Jörgen Wiklund/bildarkivet.se; Storspov sid 63, Jan Hellström.

Övriga foton Anna-Karin Olsson och Andreas Malmqvist.

Framsida: Skogsnätfjäril på slåttergubbe, Eket.

Innehåll

Inledning	5
Naturen i Höör	6
Biologisk mångfald	10
Ansvarsbiotoper	12
Skyddad natur	13
Värdefulla vatten	15
Planer och program	16
Rikstäckande inventeringar	17
Hållbar utveckling	18
Natur och miljö i EU	19
Internationella konventioner	19
Artskyddsförordningen	20
Friluftsliv, rekreation och folkhälsa	22
Resultatdel	23
Områdeskatalog - värdefulla områden	24
Värdefulla landskap	89
Analysdel	93
Förändringar	94
Odlingslandskap	95
Boskog	96
Mittemellan	97
Vatten	98
Bilagor	99
Kartor	100
Referenser och källor	109
Ordlista	110
Tabell över värdefulla områden	112

Naturen är en del av Höörs identitet. Den erbjuder allt från upplevelser till vila och har betydelse för folkhälsa och boendemiljö, för turism och besöksnäring.

Närheten till naturen har visat sig vara ett av de främsta skälen att flytta hit, stanna kvar eller återvända. Naturen i Höör uppfattas som omväxlande och många menar att den riktiga naturen börjar i Höör.

I Höör finns mycket vacker och värdefull natur, med många hotade och sällsynta arter. Det innebär en möjlighet men också en skyldighet – att värna om naturen och den biologiska mångfalden.

Kommunens roll i naturvården

Det kommunala planmonopolet medför stora möjligheter men också ett stort ansvar. Miljöbalkens hushållningsbestämmelser talar bland annat om att mark- och vattenområden som har betydelse från allmän synpunkt, på grund av naturvärden, kulturvärden eller friluftsliv, så långt möjligt ska skyddas från åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. Kommunen är alltså skyldig att ta hänsyn till naturvärden i den fysiska planeringen och göra avvägningar mot andra intressen.

Den fysiska planeringen, liksom myndighetsutövningen med hantering av till exempel bygglov och strandskyddsdispenser, handlar ofta om att undvika åtgärder som kan skada naturmiljön. Men vacker och värdefull natur kan

även betraktas som en resurs och lyftas fram i den fysiska planeringen. Kommunerna har möjlighet att säkerställa värdefull natur, via detaljplan eller som naturreservat och biotopskyddsområden. Kommunen kan också arbeta aktivt med markägarkontakter, åtgärder, skötsel, restaurering, inventering, tillgänglighet och information om naturen. Sist men inte minst har kommunen en naturvårdande roll i sin egenskap av markägare.

Vad är ett naturvårdsprogram?

Naturvårdsprogrammet är ett kunskaps- och planeringsunderlag som pekar ut värdefulla naturområden i kommunen. Det ska fungera som stöd i den fysiska planeringen, vid kommunens myndighetsutövning och i all annan kommunal verksamhet som rör mark, vatten och natur. Naturvårdsprogrammet kan också användas av myndigheter, privatpersoner, föreningar och andra som söker kunskap om naturen i Höör.

Naturen i Höör

Höör ligger i ett gränsland mellan jordbrukslandskap och skogsbygd, där många olika natur- och landskapstyper finns representerade. Här finns småskaliga odlingslandskap med artrika naturbetesmarker, gammelbokskogar med sällsynta svampar och insekter och många naturmiljöer däremellan.

Även berggrund och jordarter varierar och utgör grunden för den variation i landskap, naturtyper och brukningsformer som kommunen uppvisar. Någon har sagt att Höör är som ett Sverige i miniatyr, där bara fjäll och hav fattas.

Rönne å vid Natthall

Sjöar och vattendrag

Vatten är alltid värdefullt och bidrar till variation. Utöver att vara en självklar grundförutsättning för olika vattenlevande organismer gynnar vatten även många landlevande arter.

I Höör finns ett brett spektrum av olika sötvattensmiljöer, från grunda slättsjöar till små näringsfattiga tjärnar, från breda åar till porlande små skogsbäckar.

Ringsjön är kommunens största sjö och Skånes näst största. Det är en naturligt näringsrik slättsjö, som är känslig för övergödning. Ringsjön har många naturvärden, däribland en intressant fiskfauna med bland annat sik och insjövandrande öring. Den anses också som ett av landets bästa uppväxtområden för ål. Ålen räknas idag som akut hotad (CR) då den minskat kraftigt under senare år. Även fågelfaunan är rik med flera häckande arter knutna till vatten. Ringsjön är också en viktig rast- och övervintringslokal för fåglar.

Av kommunens återstående sex större sjöar, räknas även Korsarödsjön med sina täta vassar som naturligt näringsrik medan Vaxsjön, Dagstorpsjön, Prästtorpasjön, Tjörnarpsjön och Syrkultasjön klassas som relativt näringsfattiga. Om en sjö är naturligt näringsrik eller näringsfattig avgörs av berggrund och jordarter i tillrinnings-

området. Förurning är ett problem som främst drabbar näringsfattiga sjöar. I Höörs kommun är det bara Syrkultasjön som uppvisar svagt sura förhållanden.

Höörs kommun avvattnas i huvudsak till Ringsjön och Rönne å. En mindre del i nordost tillhör Helgeåns avrinningsområde, medan de sydligaste kommundelarna avvattnas till Kävlingeån via Bråån. Biologiskt är Bråån ett av kommunens absolut mest intressanta vattendrag med förekomst av flera sällsynta arter, bland annat den starkt hotade arten tjockskalig målarmussla.

Våtmarker

I de norra delarna av kommunen finns öppna mossar och andra typer av magra våtmarker av "norrländstyp", där Svale mosse är det finaste exemplet. Ett sydligt inslag i mossarna är växten Klockklung. Liksom i hela Sydsverige pågår tyvärr igenväxning av de öppna mossarna, vilket missgynnar många av de öppna mossarnas arter. Orsaken är sannolikt kvävenedfall från luften och påverkan av dikning.

Märgelgravar och dammar är ett värdefullt inslag i jordbrukslandskapet i kommunens södra del, där det annars råder brist på våtmarker. I Skåne har cirka 90 procent av våtmarkerna i jordbrukslandskapet försvunnit sedan mitten av 1800-talet som en effekt av dikningar och sjösänkningar i syfte att vinna mer odlingsmark. Torrläggningen av landskapet har haft en negativ påverkan på flora och fauna. Dessutom har den bidragit till problemen med övergödning. Flera dammar och våtmarker har därför anlagts under senare år i syfte att minska övergödningen och öka den biologiska mångfalden.

Till de biologiskt mest intressanta våtmarkerna hör rikkärren. De utvecklas på kalkhaltig mark med högt pH och hyser en speciell flora och fauna, med bland annat olika orkidéer. De sex rikkärr inom kommunens gränser som uppmärksammats i Länsstyrelsens rikkärrsinventering är alla små och

Alkärr med al på socklar, Fogdaröd

Gammal bokskog vid Bjäret, söder om Dagstorpssjön

ligger utspridda från Rövarekulan i söder till Vägasked i norr. Rikkärr kräver slätter eller bete för att bestå och utgör en av odlingslandskapets allra mest sällsynta och bevaransvärda miljöer.

Skogarna

Bokskog är kanske det man mest förknippar med naturen i Höör. I området kring Dagstorpssjön finns ett stort sammanhängande bokskogsområde. Det som gör området extra intressant är att det finns flera mindre bestånd som undgått rationellt skogsbruk och därför innehåller riktigt gamla träd, senvuxna träd och multnande ved. Sådana områden utgör kärnområden för många hotade och sällsynta bokskogsarter och kan därför kallas värdekärnor. De flesta är utpekade som nyckelbiotoper. Tack vare att de ligger i ett område med sammanhängande bokskog, underlättas spridningen mellan värdekärnorna och naturvärdet i hela bokskogsområdet kan sägas öka. Dessutom sköts stora delar av den brukade skogen runt värdekärnorna med småskaliga metoder, varför bokskogarna runt Dagstorp sammantaget har mycket höga naturvärden. Även vid Norra Rörum finns ett bokskogslandskap rikt på värdekärnor.

Flera av värdekärnorna i bokskogen utgörs av basaltkupper. Basaltkupper är rester av vulkaner och syns som lite oväntade berg, kullar och klippor i skogarna. Den kuperade, branta och steniga miljön har gjort det svårt att bedriva skogsbruk. Basalten ger också näringsrik jordmån, högt pH och rik växtlighet med arter som blåsippan och myskmadra. Jordmånen, den ofta orörda skogen och lång trädkontinuitet gör sammantaget basaltkupperna mycket värdefulla ur

naturvårdssynpunkt, med en mängd hotade och sällsynta arter. Lång trädkontinuitet betyder att platsen varit trädbevuxen under mycket lång tid utan avbrott, vilket bland annat många marklevande svampar är beroende av. Allarps bjär är ett fint exempel på en basaltkupp med rik flora och många sällsynta svampar, mossor och lavar.

Skogen i den norra delen av kommunen präglas annars till stor del av planterade barrskogar, men även ett stort inslag av alkärr och andra lövsumpskogar. Barrskogarna är rena produktionsskogar med begränsade naturvärden. Sumpskogarna är däremot intressanta och dessutom något av ett särdrag för Höör. I alkärr och andra typer av fuktig lövskog bildas det ofta god tillgång på multnande ved vilket gör dem till favoritmiljö för den ovanliga mindre hackspetten, som är utsedd till Höörs kommunfågel. Längre söderut i kommunen, på rikare mark, har sumpskogarna ofta inslag eller dominans av ask med ett buskskikt av hägg och hassel.

Igelkottsröksvamp - trivs i äldre bokskog på näringsrik mark

Hagmarker vid Torup

Söder om Ringsjöarna växer bokskogar på kalkhaltig och näringsrik mark, vilket är en intressant miljö för bland annat ovanliga, marklevande svampar. Även rationellt brukade bokskogar på sådana jordar kan vara intressanta ur naturvårdssynpunkt. Förutom bokskog finns även ekskogar och

blandädellövskogar med höga biologiska värden. I övrigt präglas det starkt uppodlade landskapet i söder snarast av frånvaron av skog, där skog mest förekommer som små öar. Undantaget är Pinedalen och Brååns dalgång, vars sluttningar är klädda av mycket värdefull och artrik ädellövskog.

Slåttergubbe. Allt sällsyntare på grund av krympande arealer naturbetesmark.

Odlingslandskapet

Landskapet söder om Ringsjöarna utgörs av ett relativt storskaligt odlingslandskap dominerat av åkrar. Naturvärdena i detta landskap ligger främst i olika småbiotoper, som åkerrenar, stengården och märkegravar, som bidrar till variation och ger livsutrymme för många av odlingslandskapets arter. Norr om Ringsjöarna vidtar en mellanbygd; ett mer småskaligt odlingslandskap med åkrar, betesmarker och skog i en mosaik. I detta landskap ligger många av Höörs mest värdefulla naturbetesmarker. Naturbetesmarker och ängar är de mest artrika miljöerna i odlingslandskapet, med en mängd specialiserade arter som blir allt ovanligare i takt med att arealen naturbetesmark minskar.

Kommunens norra delar domineras av skog, men i stråk och dalgångar finns fortfarande aktiva jordbruk och relativt mycket öppen mark. I vissa trakter, till exempel kring Norra Rörum, ligger jordbruksmarkerna delvis på lätta jordar, vilket ger blomrika väg- och åkerrenar och ett landskap rikt på fjärilar och andra insekter.

I kommunen finns även ett värdefullt eklandskap, med solitära jätteeckar och både hävdade och mer igenväxta ekhagar, oftast med ett förflutet som slåttermarker. Eklandskapet

sträcker sig i huvudsak längs Ringsjöarna och upp i ett stråk precis sydost om tätorten, samt västerut upp längs Rönne å och vidare mot Stehag. Klinta, Bosjökloster park och Lillö är några av kärnområdena i eklandskapet.

Strandängar och hävdade fuktängar är andra inslag i odlingslandskapet, av stort värde för bland annat fågellivet. Sätöfta hed och Slabälta ängar är exempel på områden med relativt stor areal sammanhängande fuktängar.

Det enskilt största hotet mot odlingslandskapets biologiska mångfald är det fortsatt minskande antalet betesdjur, som gör att betesmarker och hagar alltjämt lämnas att växa igen. På spel står inte bara de finaste naturbetesmarkerna och de arter som hör hemma här – hela landskapet förändras och variationen minskar när de här markerna mittemellan åker och skog försvinner. Våra naturbetesmarker utgör också ett biologiskt kulturarv värt att värna om.

Naturgeografi och geologi

Höör ligger på gränsen mellan två naturgeografiska regioner.

Åt nordost utbreder sig nordostskånes barrskogslandskap, som trots namnet till stora delar är beklätt med lövskog.

Regionen utgör den sydligaste delen av den fennoskandiska urbergsskölden, det vill säga den berggrund av urberg som utgör resten av Sverige. Åt sydväst vidtar Skånes sediment- och horstområde, ett starkt uppodlat landskap, där näringsrika moränleror överlagrar en relativt ung berggrund med stort inslag av kalkrika lerskiffrar. Denna berggrund sträcker sig vidare mot söder och kontinentaleuropa.

Gränsen mellan urberget i norr och den yngre, sedimentära berggrunden i söder brukar kallas för Tornqvistlinjen

Basalt är en vulkanisk bergart. Den är mörk och finkornig och spricker upp i kantiga pelare. Säteklev, Vägasked.

Av Höörsandsten tillverkades bland annat kvarnstenar. Stenskogen, Höör.

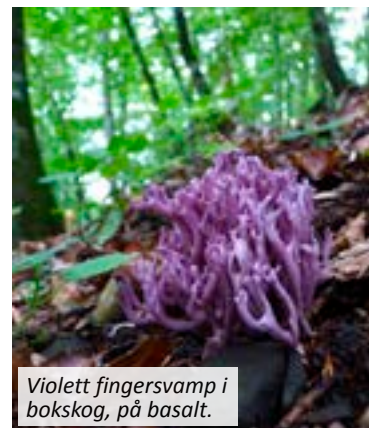
och ligger strax norr om Ringsjöarna, med Orupsberget som en tydlig markör. I den här gränzonen går bland annat sandsten i dagen.

Höör-sandsten har inte bara varit av stor ekonomisk betydelse för orten utan är även av vetenskapligt intresse. Området kring stenbrottet Stanstorpsgraven är skyddat som riksintresse för naturvård på grund av de geologiska värdena och utgör internationell typlokal för jurassisk sandsten.

Ett annat geologiskt särdrag för Höör är förekomsten av så kallade basaltkupper, som är rester av gamla vulkaner. Bergarten basalt har bildats av vulkanernas stelnade inre, själva magman i vulkanröret. Basaltkupperna sticker upp ur den kalkfattiga urberggrunden och ger lokalt helt andra förutsättningar för växt- och djurliv. Många av basaltkupperna är dessutom bevuxna med äldre bokskog och har sammanlagt mycket höga naturvärden.

Även vulkanerna hänger samman med Tornqvistlinjen och gränsen mellan urberg och yngre bergarter, eftersom den vulkaniska aktiviteten uppstod när de två landmassorna en gång krockade.

Öppna marker på lätta jordar med sand och grus förekommer i flera dalgångar, bland annat i landskapet kring Norra Rörum och runt Höörs tätort. Det skapar förutsättningar för örtrikedom och en värdefull insektsfauna, inte minst i åkerkanter och vägrenar. De lätta jordarna är så kallade isälvsavlagringar som avsatts i dalgångarna under inlandsisens avsmältning.

Violett fingersvamp i bokskog, på basalt.

Biologisk mångfald

Biologisk mångfald kan definieras som variationen inom arter, bland arter och bland livsmiljöer (biotoper). För att kunna skydda och bevara biologisk mångfald måste alla arter ges ett hållbart och långsiktigt skydd i sina livsmiljöer.

I praktiken handlar naturvård och bevarande av biologisk mångfald om bevarande eller återskapande av livsmiljöer som är sällsynta eller minskande, till exempel naturbetesmarker eller äldre, obrukade skogar. Det är dessa livsmiljöer och de arter som är knutna hit, som kräver särskild uppmärksamhet om den biologiska mångfalden totalt sett ska kunna bevaras.

I Sverige är omkring 5-10 procent av alla växt- och djurarter hotade av utrotning. Ytterligare omkring 10 procent anses ligga på gränsen till att vara utrotningshotade. Orsaken är främst förlust eller försämring av deras livsmiljöer på grund av ändrad markanvändning, förändrade brukningsmetoder, rationalisering av jord- och skogsbruk samt exploatering.

Skåne och därmed Höör, kan sägas ha ett särskilt ansvar när det gäller hotade och rödlistade arter. Skåne är det artrikaste landskapet i hela landet, men samtidigt det landskap där flest arter är hotade.

Rödlistade arter

I den nationella rödlistan presenteras de arter som riskerar att dö ut från Sverige. Listan upprättas av ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Rödlistan revideras regelbundet. Den senaste versionen är från 2010. Rödlistningen sker med utgångspunkt i internationella kriterier, där man bedömer arters utdöenderisk utifrån utbredning, populationsstorlek och populationstrender. Närmare hälften av alla i Sverige förekommande arter (cirka 48000 kända arter) har bedömts i arbetet med den senaste rödlistan.

Varje art klassificeras i någon av kategorierna:

- RE – Försvunnen (Regionally Extinct)
- CR – Akut hotad (Critically Endangered). Extremt stor risk att dö ut inom en mycket nära framtid.
- EN – Starkt hotad (Endangered). Mycket stor risk att dö ut inom en nära framtid.
- VU – Sårbar (Vulnerable). Stor risk att dö ut i ett medel långt tidsperspektiv.
- NT – Missgynnad (Near Threatened). Risk för utdöende om trenden fortsätter.
- DD – Kunskapsbrist (Data Deficient). Misstanke om att arten är hotad men kunskapen är otillräcklig.
- LC – Livskraftig (Least Concern)

Arter i kategorierna CR–VU benämns hotade, medan arter i kategorierna RE–DD benämns rödlistade. Av alla bedömda arter (20800) anses drygt 1900 arter vara hotade, medan drygt 4100 arter klassats som rödlistade.

Rödlistade och sällsynta arter i Höör

Från 1980 och framåt finns fynd av närmare 300 olika rödlistade arter i Höör. Det rör sig om allt från små, millimeterstora skalbaggar till stora och välkända arter som havsörn. Vissa fynd har rapporterats av den naturintresserade allmänheten, andra uppgifter härrör från olika inventeringar initierade av kommunen eller Länsstyrelsen. Höörs kommun har bland annat genomfört specialinventeringar av vedlevande skalbaggar, lavar, ängssvampar, vildbin och bottenfauna. Antalet rapporterade artfynd, och då inte bara av rödlistade arter, har ökat de senaste åren efter tillkomsten av Artportalen, en samlingsida på internet för rapportering av arter (www.artportalen.se).

Många av de rödlistade arterna i Höör är beroende av äldre bokskog eller annan ädellövskog, med gamla träd och multnande ved. En annan grupp är knutna till grov ek. Odlingslandskapet är också betydelsefullt, med en mängd sällsynta svampar, insekter och växter främst knutna till ogödslade naturbetesmarker.

Silvermygare (NT) på ängsvädd, Rugerup.

Äldre bokskog

I äldre, orörda bokskogar med god tillgång på gamla träd och multnande ved förekommer ett stort antal rödlistade arter. Flera av bokskogarna har sannolikt en mycket lång skoglig kontinuitet vilket är en förutsättning för många svårspredda och känsliga arter. Växer skogen sedan på basisk mark, med basalt eller lerskiffer, är artrikedomen ofta extra

Koralltaggsvamp (NT).

stor, med växter som hålnunneört (NT) och skogssvingel (VU). Bland sällsynta marksvampar finns flera arter finger-svampar och spindelskivlingar. Ibland förekommer även vaxskivlingar och andra ängssvampar, som annars framförallt hör hemma i ogödslade naturbetesmarker.

På barken av gamla och ofta senvuxna bokar kan man finna bokvårtlav (NT), bokkantlav (NT) och liten lundlav (NT). I de allra finaste miljöerna tillkommer exklusiva arter som liten ädellav (EN) och savlundlav (VU). Inuti grova lågor och högstubbar lever flera ovanliga insekter, men på den multnande bokveden trivs även ovanliga svampar, som koralltaggsvamp (NT) och skinntagging (NT).

Skinntagging (NT).

Gamla ekar

Eken är det trädslag som står som värd för flest växt- och djurarter. Man uppskattar att fler än tusen arter lever i och på ek. Bland dessa återfinns även en lång rad rödlistade arter. Eken har störst värde för rödlistade arter då den blivit ihålig och fått riktigt grov bark. I håligheterna ansamlas vedrester och gnagmjöl, så kallad mulm. Många av de hålträdslevande arterna lever just i mulmen och i den angränsande veden. Större håligheter med mulm uppkommer sannolikt inte förrän träden är över 300 år gamla. Sådana träd är i dag sällsynta och därmed även huvuddelen av de specialiserade arter knutna till dem.

I Höör finns de mest värdefulla ekområdena runt Ringsjön. I de gamla ekarna lever sällsynta skalbaggar som läderbagge (NT), kardinalfärgad rödrock (NT) och brokig barksvartbagge (VU). Bland andra sällsynta insekter kan nämnas getinglik glasvinge (VU) och svart hålblomfluga (NT). Äldre ekar är viktiga värdträd även för svampar. Tungticka (EN), eklackticka (EN), tårticka (VU), blekticka (NT) och korallticka (NT) är några av de mer sällsynta eklevandearter som finns i kommunen. På trädens bark växer dessutom flera ovanliga lavar, däribland matt pricklav (VU), liten sönderfallslav (VU) och grå skärelav (NT).

Naturbetesmarker och ängar

Ogödslade naturbetesmarker är ofta mycket artrika och samtidigt en av de biotoper som minskat mest i areal i Sverige. Naturbetesmarkernas arter blir därför alltmer sällsynta. De flesta naturbetesmarker har en månghundra-

Mindre hackspett (NT). Höörs kommunfågel är liten som en gråsparv.

årig hävdtradition, vilket präglat flora och fauna under lång tid. Floran är ofta rik med hävdgynnade och sällsynta arter som backsippa (VU), slättergubbe (NT) och granspira (NT). Naturbetesmarkerna hyser också en rik flora av så kallade ängssvampar, dit bland annat olika vaxskivlingar, jordtungor och fingersvampar räknas. Sepiavaxskivling (VU), trådvaxskivling (VU) och violett fingersvamp (VU) är några av de mer exklusiva ängssvamparna som går att finna i Höör.

Även insektsfaunan är rik. På blomrika, fuktiga marker flyger till exempel sotnätfjäril (NT) som är känd från flera platser i Höör. Silversmygare (NT) och bredbrämad bastardsvärmare (NT) är andra sällsynta fjärilar som finns i kommunen. På sandiga betesmarker, bland annat kring Norra Rörum, finns ovanliga bin som vädtsandbi (NT) och dess parasit, vädgökbiet (EN).

Granspira (VU), Hänninge.

Ansvarsbiotoper

Med ansvarsbiotop avses en naturtyp för vilken en kommun, en region, eller ett land kan anses ha ett särskilt ansvar. Det handlar om livsmiljöer med liten utbredning, ofta i kombination med fortsatt minskande trend, vilket innebär risk för förlust av biologisk mångfald. Det särskilda ansvaret kommer av att kommunen, regionen eller landet har en betydande andel av den kvarvarande ytan sett i ett nationellt eller internationellt perspektiv.

En poäng med att tala om ansvarsbiotoper är att motverka hemmablindhet. I Höör är till exempel alkärr mycket vanliga, men så ser det inte ut i resten av världen, inte ens i resten av Sverige. Därför är våra alkärr exempel på en naturtyp att vara extra rädd om.

Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen i Skåne har tagit fram en gemensam strategi för formellt skydd av skog i Skåne, där man för ett resonemang om vilka skogstyper Sverige och Skåne kan anses ha ett särskilt ansvar för. Rapporten pekar också ut 18 så kallade värdeetrakter i Skåne, varav två berör Höörs kommun. Ett utdrag ur rapporten återges nedan.

Utdrag ur: *Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län*

Internationellt ansvar

En del skogstyper har en betydande andel av den europeiska utbredningen och de återstående värdekärnorna lokaliserade till Sverige. För dessa skogstyper kan Sverige anses ha ett särskilt ansvar. Till de prioriterade skogstyperna hör:

- Ädellövskogar i nemoral och boreonemoral region
- Hassellundar
- Triviallövskogar med ädellövinslag

Skånska ansvarsbiotoper

Med ansvarsbiotop avses här skogstyper (naturtyper) med en utbredning som motiverar särskilda bevarandeåtgärder. Vid bedömningen av vilka skogstyper som kan betraktas som skånska ansvarsbiotoper har hänsyn dels tagits till typens samlade areal i och utanför Skåne dels till typens regionala innehåll av rödlistade arter jämfört med landet i övrigt. Med utgångspunkt från detta kan följande skogstyper betraktas som skånska ansvarsbiotoper där även ett internationellt ansvar föreligger för ädellövskogsmiljöerna:

- Bokskog
- Ekskog
- Blandädellövskog
- Trädbärande ängar och hagar
- Klubbaskog

Förutom rena skogar är ängs- och beteshävdade trädmiljöer i skogs- och odlingslandskapet viktiga biotoper för ädellövskogens arter. Hit hör trädbärande ängsmarker, hagmarker och betade skogar. Även dessa bör räknas som skånska ansvarsbiotoper/miljöer. Många av ädellövskogens arter förekommer idag även i starkt kulturpåverkade miljöer med gammal alm, ask, lind och lönn. Detta gäller särskilt allé- och parkmiljöer samt restbestånd av trädbärande ängsmark.

Värdeetrakter

De naturgivna förutsättningarna och olika historiska skäl har lett till att områden med höga naturvärden inte är jämnt fördelade över landskapet utan är koncentrerade till vissa landskapsavsnitt

Höörs ansvarsbiotoper

Höör är en del av Skåne. Med ledning av Skogsstyrelsens och Länsstyrelsens resonemang om skåniskt och internationellt ansvar för vissa naturmiljöer, samt övrig samlad kunskap om naturen i Höör, kan följande naturtyper anses vara ansvarsmiljöer för Höör:

- bokskog och andra typer av ädellövskogar, särskilt med inslag av gamla, grova träd och död ved
- ekhagar och andra ekmiljöer, särskilt med inslag av gamla, grova träd
- hassellundar
- alkärr och alsumpskog
- trädbärande ängar och hagar
- samtliga övriga artrika ängs- och hagmarker (naturbetesmarker)

som här kallas värdeetrakter. Med värdeetrakt avses ett landskapsavsnitt med särskilt höga ekologiska bevarandevärden. Värdeetrakter har en väsentligt högre täthet av värdekärnor för djur- och växtliv inklusive biologiskt viktiga strukturer, funktioner och processer än vad som finns i vardagslandskapet.

Två av 18 utpekade värdeetrakter berör Höörs kommun:

5. Centrala Skånes basaltberg. En trakt med varierad skogsnatur och förekomst av många mindre skogspartier med rik lavflora och vedinsektsfauna. Värdekärnorna ligger i regel på basaltkullar eller andra branta partier och är delvis skyddade i ett antal naturreservat och biotopskydd. Värdekärnor: Allarps berg, Södra Hultarp, Jällabjär, Billinge mölla, Bjäret, Dagstorp-området.

6. Ringsjöbygden. Traktens största naturvärden är knutna till gamla ekbestånd vid bland annat Bosjökloster och Fulltofta men kring Ringsjön förekommer även artrika skottskogsrester och gamla bokbestånd. Värdekärnor: Stenskogen, Bosjökloster, Lillö, Fulltofta, Häggenäs, Klinta, Lyby-Askebacken, Södra Rörum-Hjäl-len, Orup.

Skyddad natur

Riksintresseområden

Höör berörs av nio områden av riksintresse för naturvården enligt miljöbalkens tredje kapitel, vilka är utpekade av Naturvårdsverket. Ett riksintresseområde kan också vara utpekade av riksdagen enligt miljöbalkens fjärde kapitel och listas då direkt i lagtexten, men sådana riksintresseområden saknas i Höör. Däremot har alla Natura 2000-områden status som riksintresseområden enligt ett tillägg i miljöbalkens fjärde kapitel.

Kvaliteter

Ett område av riksintresse för naturvård ska vara framstående exempel på landskapstyper eller naturtyper, vara opåverkade naturområden, innehålla sällsynta naturtyper, hotade eller sårbara biotoper och arter, uppvisa en rik flora och fauna eller vara av mycket säregen och märklig beskaffenhet.

Vad innebär skyddet?

Områden av riksintresse för naturvården ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön, men riksintressemarkeringen utgör inget ovillkorligt skydd. Pågående markanvändning påverkas inte, vilket till exempel innebär att skog med höga naturvärden inom ett riksintresseområde inte är skyddad från skogsbruksåtgärder.

Bedömningen att ett område är av riksintresse utgör en planeringsförutsättning. Det markerar att området är mest lämpat för ett allmänt intresse. Därför ska detta intresse ges företräde framför andra allmänna och enskilda intressen. Även åtgärder utanför det geografiska området kan behöva prövas om det finns risk för påverkan inom riksintresseområdet.

Riksintresseområdena kan sägas vara uttryck för en begränsad och ganska grov statlig planering, där geografiska områden reserveras för ett visst ändamål. Att ett område är av riksintresse har betydelse enbart då myndigheter ska

fatta någon form av beslut. Gentemot enskilda är riksintresset bara rådgivande.

Natura 2000-områden

Natura 2000 är ett europeiskt nätverk av skyddsvärda naturområden som syftar till att bevara biologisk mångfald. Områdena utses antingen på grundval av skyddsvärda fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv, eller på grund av förekomst av andra skyddsvärda arter eller naturtyper som finns listade i EU:s art- och habitatdirektiv. Svenska områden utses av EU-kommissionen på förslag från det svenska miljödepartementet.

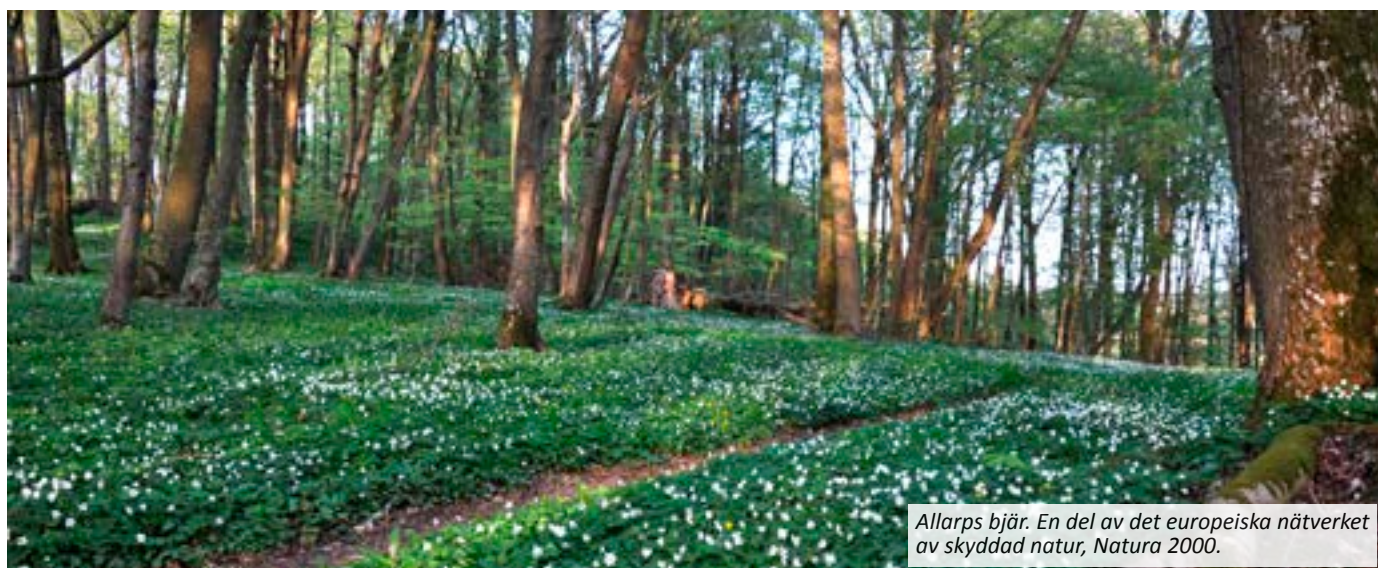
Natura 2000-områden har status som riksintresse, enligt miljöbalkens fjärde kapitel, men är också skyddade med stöd av miljöbalkens kap 7 (områdesskydd). Ingrepp och åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av Länsstyrelsen, oavsett om ingreppet eller åtgärden sker inom eller utanför området. I Höör finns fyra Natura 2000-områden, alla utpekade enligt art- och habitatdirektivet.

Ekologiskt särskilt känsliga områden

Enligt miljöbalken ska områden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. Enligt förarbetena till lagstiftningen kan ekologiskt särskilt känsliga områden vara av tre typer:

1. Områden med instabila produktionsförhållanden och ogynnsamma återväxtförhållanden.
2. Områden som inrymmer växt- och djurarter som är utrotningshotade.
3. Områden som i övrigt är särskilt ömtåliga och som samtidigt inrymmer särskilda ekologiska värden.

Skyddet för ekologiskt särskilt känsliga områden ska i första hand tillgodoses vid tillståndsgivning och fysisk planering. Att ett område bedömts som ekologiskt särskilt känsligt innebär inte restriktioner för pågående markanvändning, utan har i det sammanhanget bara en rådgivande funktion.

Allarps bjär. En del av det europeiska nätverket av skyddad natur, Natura 2000.

Områdesskydd (miljöbalken kap 7)

Naturresevat

Naturresevat kan inrättas för att bevara biologisk mångfald, värdefulla naturmiljöer eller tillgodse behov av områden för friluftslivet. (En motsvarande möjlighet, kulturreservat, kan inrättas enligt samma lagstiftning för kulturhistoriskt värdefulla miljöer.) Både Länsstyrelsen och kommunerna kan bilda reservat.

Till skillnad från många andra skyddsformer ska det till varje reservat finnas en skötselplan, vilket många gånger är en fördel. Vad som är tillåtet inom ett naturresevat regleras av föreskrifter som är unika för varje reservat och meddelas i respektive reservatsbeslut. I Höörs kommun finns 15 naturresevat (2012) varav ett kommunalt; naturresevatet Lergravarna i Tjörnarp. Den sammanlagda arealen är 760 hektar, vilket motsvarar cirka två procent av den totala land- och vattenarealen i Höör.

Natura 2000-områden

Natura 2000 är ett europeiskt nätverk av skyddsvärda naturområden som syftar till att bevara biologisk mångfald. Områdena utses antingen på grundval av skyddsvärda fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv, eller på grund av förekomst av andra skyddsvärda arter eller naturtyper som finns listade i EU:s art- och habitatdirektiv. Svenska områden utses av EU-kommissionen på förslag från det svenska miljödepartementet.

Natura 2000-områden har status som riksintresse, men åtnjuter även områdesskydd med stöd av miljöbalkens kap 7§27. Ingrepp och åtgärder som på ett betydande sätt

kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av Länsstyrelsen, oavsett om ingreppet eller åtgärden sker inom eller utanför området. I Höör finns fyra Natura 2000-områden, alla utpekade enligt art- och habitatdirektivet. Tre av dem är även skyddade som naturresevat.

Biotopskydd

Biotopskydd kan inrättas för mindre områden som utgör livsmiljö för hotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda. I skogsmark är det Skogsstyrelsen som fattar beslut, i odlingslandskapet är det Länsstyrelsen som har ansvaret. Även kommuner kan fatta beslut om biotopskydd.

I Höörs kommun finns inga särskilt utpekade biotopskyddsområden i odlingslandskapet. Däremot omfattas vissa livsmiljöer i odlingslandskapet av så kallat generellt biotopskydd. Dit hör till exempel stengården, mägergravar och alléer. Alla sådana miljöer är skyddade med automatik, utan att vart och ett av dem pekats ut särskilt.

I skogslandskapet finns 34 särskilt utpekade biotopskyddsområden med en sammanlagd areal av cirka 70 hektar. Varje biotopskyddsområde är som regel litet och den genomsnittliga storleken i Höör ligger på 2,1 hektar.

Naturminne

Naturminne kan användas för att skydda ett särpräglat naturföremål. Såväl Länsstyrelsen som kommunen kan förklara ett objekt som naturminne. Skyddsformen kan sägas vara något ålderdomlig, men lämpar sig bra för till exempel skydd av enskilda, grova träd. Naturminnesförklaringen får även omfatta det område på marken som krävs för att be-

Skyddad skog i Natura 2000-området Bjäret.

vara naturföremålet och ge det behövt utrymme. I Höör finns ett femtontal ekar förklarade som naturminne, varav de flesta kring Bosjökloster.

Landskapsbildsskydd

Landskapsbildsskydd är ett skydd för landskapsbilden med stöd av naturvårdslagen §19 i dess lydelse före 1 januari 1975. Även om begreppet inte finns i den nu gällande miljöbalken gäller bestämmelserna fortfarande, så länge Länsstyrelsen inte beslutat om något annat. Föreskrifterna kan vara olika, men skyddet reglerar framförallt bebyggelse. Många landskapsbildsskydd innehåller också en föreskrift om att det krävs tillstånd för schaktning och fyllning. Föreskrifterna kan även reglera till exempel plantering av barrskog. Tillstånd för åtgärder som strider mot föreskrifterna söks hos Länsstyrelsen. I Höör berörs fem områden av landskapsbildsskydd; Pinedalen, Brååns och Rönneås dalgång, landskapet kring Allarps bjär samt ett område vid Dagstorpssjön.

Naturvårdsområde

Naturvårdsområde är även det en äldre skyddsform med ursprung i naturvårdslagen, föregångaren till miljöbalken. I Höör finns inga naturvårdsområden.

Nationalpark samt djur- och växtskyddsområde

Nationalpark samt djur- och växtskyddsområde är ytterligare två skyddsformer enligt miljöbalkens kapitel 7. Ingen av dem finns representerade i Höörs kommun.

Strandskydd

Strandskyddets syfte är att långsiktigt säkra allmänhetens tillgång till strandområden, men också att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet i strandzonen. Det generella strandskyddet omfattar 100 meter från strandlinjen, åt båda håll. Om det behövs för att tillgodose strandskyddets syften kan det utökas upp till 300 meter.

I Höörs kommun finns utökat strandskydd bland annat vid Ringsjön, där strandskyddsområdet längs större delen av strandlinjen är utvidgat till 300 meter åt landsidan.

Inom strandskyddsområde är det förbjudet att uppföra nya byggnader, gräva, ändra användning av befintliga byggnader eller vidta andra åtgärder om det hindrar eller avhåller allmänheten från att vistas i strandskyddsområdet. Man får heller inte vidta åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Naturvårdsavtal

Som alternativ till områdesskydd finns möjlighet att teckna naturvårdsavtal. Ett naturvårdsavtal är ett civilrättsligt avtal mellan en markägare och till exempel en kommun som tecknas med stöd av jordabalken. I avtalet regleras skötsel och nyttjande av ett område i syfte att tillgodose naturvårdens intressen. Avtalet kan inskrivas så att det följer fastigheten, men giltighetstiden är begränsad till maximalt 50 år, vilket är en svaghet jämfört med områdesskydd enligt miljöbalken.

Skogsstyrelsen arbetar mycket med naturvårdsavtal vid sidan av bildande av biotopskydd.

Skydd via plan- och bygglagen

Även plan- och bygglagen kan användas för att skydda naturområden, genom att ge området bestämmelsen NATUR i en detaljplan. Detaljplanen utgör dock inget naturskydd i egentlig mening. En svaghet är att bestämmelsen bara skyddar området från bebyggelse, men inte säger något om hur området ska skötas. För att säkerställa att till exempel träd inte tas ned måste utformningsbestämmelser föras in i planen.

Ringsjön. Klassad som nationellt särskilt värdefullt vatten

Värdefulla vatten

Naturvårdsverket har pekat ut sjöar och vattendrag som anses nationellt särskilt värdefulla eller värdefulla. I Höör finns några sådana sjöar och vattendrag som anses vara av nationellt intresse ur naturvårdssynpunkt. På regional nivå har regionalt värdefulla vatten pekats ut av Länsstyrelsen. Uppgifterna nedan är hämtade från Länsstyrelsens hemsida.

Nationellt särskilt värdefulla vatten

Östra och Västra Ringsjön

Ringsjöarna är eutrofa slättsjöar som är reglerade i sitt utflöde. Värdefull för fritidfiske med arter som gös, gädda, abborre och ål.

Rödlistade/hotade arter: planktonsik, ål

Skyddsvärda fiskstammar: Ursprunglig öringstam

Övrigt: Reservvattentäkt

Rönne å

Rönne å är Skånes näst största å, näringsrik och fint meandrande med en lång sammanhängande strömsträcka och naturliga forsar. Längs ån finns både utbredda översvämningssmarker och djupt nerskurna partier och raviner samt rikkärr, strandvegetation, ädellöv- och barrskog.

Rödlistade/hotade arter: forsärla, strömstare, kungsfiskare, lax, sandkrypare, bäckvattenbaggen *Riolus cupreus*, snäckorna *Myxas glutinosa* och *Valvata macrostoma*, skalbagarna *Hydraena pulchella* och *Normandia nitens* samt forsossa och näckmossa. Tjockskalig målarmussla, flodkräfta, flodpärlmussla, flod- och havsnejonöga.

Friluftsliv: Viktig för det rörliga friluftslivet, sportfiske och kanotpaddling.

Skyddsvärda fiskstammar: Lax, havsvandrande öringstam.

Bråån

Bråån rinner i en flack slättådal. Den är bitvis kraftigt påverkad av rätningar men har i vissa delar ett meandrande och naturligt lopp. Omgivningarna består av översvämningssmarker och beteshagar. Vattendraget har en forssträcka i en fossilrik ravin. Högt landskapsbildsmässigt värde. Reproduktionsområde för havsöring.

Rödlistade/hotade arter: Grönling, sandkrypare, ål, tjockskalig målarmussla, toppig hattsnäcka, ishavsrelikten *Ancylus fluviatilis*, dvärgbuksimmaren *Plea minutissima*, skalbagarna *Haliphus laminatus* och *Hydraena pulchella*.

Brönnestadsån/Hovdalaån

Ån rinner vackert genom ädellövskog och kulturmarker. Strömmande vatten över sandig, stenig och blockig botten. Vattendraget har ett naturligt fall som är ca 25 m högt, ån har dämts här och merparten av vattnet går i en lång tub till kraftverket 1 km nedströms. Flodkräfta i övre delar av ån. Rikligt bestånd av flodpärlmussla.

Rödlistade/hotade arter: Flodkräfta, flodpärlmussla.

Nationellt värdefulla vatten

Dagstorpssjön

Relativt näringsfattig sjö i jordbrukslandskapet omgiven av skog. Inte särskilt påverkad av föroreningar. Nationell referenssjö. Forskningsobjekt för Lunds Universitet och därmed välundersökt.

Rödlistade/hotade arter: Groplöja, Flodkräfta (skyddsområde).

Regionalt värdefulla vatten

På regional nivå är Möllebäcken (Tjörnarpsjöns utlopp) klassad som regionalt särskilt värdefullt vatten, medan Tjörnarpsjön klassas som regionalt värdefullt vatten.

Planer och program

Framförallt på regional nivå finns flera planer och program som berör naturvård och gröna frågor. De flesta är framtagna av Länsstyrelsen. Några av dem presenteras även i kartform längre bak i naturvårdsprogrammet.

Myrskyddsplan

Myrskyddsplan för Sverige är framtagen av Naturvårdsverket och listar värdefulla myrområden i landet som bör ges ett långsiktigt skydd. Höör berörs av två objekt. Det ena objektet, Svale mosse, ligger i sin helhet i Höörs kommun. Det andra objektet är Hjortaröds mosse, där merparten av området ligger i Hässleholms kommun, med en liten flik in i Höörs kommuns nordostligaste hörn.

Länsstyrelsens naturvårdsprogram

Länsstyrelsens naturvårdsprogram för f d Malmöhus län är antaget 1996 och bygger i stor utsträckning på underlagsmaterial från 1980- och tidigt 1990-tal. Programmet har främst fokus på odlingslandskap, medan naturvärden i skog och trädbärande marker är underrepresenterade eftersom mycket av den kunskapsuppbyggnad som gäller skog och trädbärande marker har skett senare.

Läderbaggen är en prioriterad art inom EU och har ett eget åtgärdsprogram.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Vissa arter och naturtyper är idag så hotade eller kräver så speciella åtgärder att deras överlevnad inte kan säkras enbart genom allmän naturvårdshänsyn eller bildande av naturreservat. Naturvårdsverket har därför fastställt nationella åtgärdsprogram för ett flertal särskilt hotade arter och naturtyper. Programmen redovisar konkreta skydds- och bevarandeåtgärder och kommer att revideras i takt med att nya erfarenheter vinnns.

Åtgärdsprogrammen utgör underlag i första hand för myndigheters arbete, men kan även användas av organisationer eller enskilda personer som engagerar sig i naturvårdsarbetet. Skåne omfattas av cirka 100 åtgärdsprogram. Några exempel på åtgärdsprogram (ÅGP) som berör Skåne och Höör är:

- ÅGP Rikkärr
- ÅGP Särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet
- ÅGP Läderbagge
- ÅGP Tjockskalig målarmussla

Närmare till naturen i Skåne

Regeringen beslutade år 2002 att uppdraga åt Länsstyrelserna i storstads länen (Skåne, Stockholm och Västra Götaland) att ta fram ett program för hur de mest värdefulla tätortsnära områdena för friluftsliv och naturvård kan ges varaktigt skydd och förvaltning. Begreppet tätortsnära definierades inte närmare i uppdraget och Länsstyrelsen i Skåne valde att låta programmet omfatta hela länet. Det skånska programmet har fått titeln "Närmare till naturen i Skåne". I Höör redovisas sex områden av betydelse för det regionala friluftslivet: Tjörnarpsjön med omgivning, Frostavallen med omgivning, Ringsjöområdet, Allarps bjär med omgivning, Rönneås dalgång samt Brååns dalgång.

Region Skånes grönstrukturprogram

Region Skånes grönstrukturprogram har aktualiserats och reviderats under 2011 som en del av arbetet med Strukturbygg Skåne. Syftet med dokumentet är att fungera som hjälp och stöd i kommunernas översiktliga planering, genom att se på värdefulla gröna områden och samband mellan dem i ett regionalt perspektiv. Uppdateringen har genomförts i samarbete med kommunerna. Dokumentet utgår från kommunernas översiktsplaner, men innehåller även ett gediget bakgrundsmaterial samt analys av områden och stråk av betydelse för såväl biologisk mångfald som rekreation och friluftsliv. Dokumentet innehåller en sammanfattande karta, som visar förslag till en grön struktur i Skåne tecknat med ganska grova penseldrag. Det är sedan upp till varje kommun att använda, förädla och utveckla materialet.

Strategi för formellt skydd av skog

Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen i Skåne har tagit fram en gemensam strategi för formellt skydd av skog i Skåne, där man bland annat pekar ut 18 så kallade värdestråk i Skåne. I rapporten förs också ett resonemang om olika skogs- och naturtyper för vilka Sverige och Skåne kan anses ha ett särskilt ansvar. Ett förkortat urval ur rapporten återges under avsnittet *Ansvarsbiotoper*.

Skånes rikkärr

Rikkärren i Skåne har inventerats av Länsstyrelsen och presenteras i en rapport från 2009. Höör finns representerat med sex objekt. Rikkärr är en ovanlig och dessutom hävdberoende miljö. Samtliga sex objekt finns med som egna objekt eller delar av objekt i naturvårdsprogrammets områdeskatalog.

Grönstrukturprogram för Höörs tätort

Grönstrukturprogrammet omfattar Höörs tätort samt Sätöfta och Stanstorp med omgivning, med extra fokus på tätortsranden, där framtida utbyggnad kan förväntas ske. Grunden för grönstrukturprogrammet utgörs av en detaljerad naturvärdesinventering. Programmet pekar bland annat ut ett antal så kallade "större värdefulla naturområden" runt tätorten. Flera av dem har mycket höga naturvärden

Grönstrukturprogrammet för Höörs tätort gäller parallellt med naturvårdsprogrammet.

och finns därför även med i naturvårdsprogram 2012. Grönstrukturprogrammet är antaget av kommunfullmäktige i mars 2007.

Rikstäckande inventeringar

Som värdefullt underlag till naturvårdsprogrammet har bland annat använts tre rikstäckande inventeringar: ängs- & hagmarksinventeringen, ängs- och betesinventeringen samt skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

Ängs- och hagmarksinventeringen

Ängs- och hagmarksinventeringen genomfördes av Länsstyrelserna i Naturvårdsverkets regi under slutet av 1980-talet och början av 1990-talet och är fortfarande ett bra underlagsmaterial för att identifiera värdefulla naturområden, även om mycket har hunnit förändras.

Ängs- och betesinventeringen

Ängs- och betesinventeringen är Jordbruksverkets inventering av naturbetesmarker, som genomfördes under perioden 2002-2004. Inventeringen kan ses som en uppföljning av ängs- och hagmarksinventeringen, men är också tänkt att fungera som underlag för arbetet med miljöstöd. Data från inventeringen finns tillgänglig i databasen TUVÅ, via Jordbruksverkets hemsida.

Nyckelbiotopsinventeringen

Skogsstyrelsens inventering av skog med höga naturvärden. De mest värdefulla områdena som identifierats vid inventeringen benämns nyckelbiotoper. Områden med höga naturvärden, men som ändå inte bedömts ha fullt lika hög klass som nyckelbiotoperna benämns områden med naturvärden (naturvärdesobjekt).

Hållbar utveckling

Att bevara och värna om ekosystem, naturtyper och den biologiska mångfalden är en del av begreppet hållbar samhällsutveckling. Hållbar samhällsutveckling handlar om att uppnå ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet, eftersom de tre delarna hänger ihop och påverkas av varandra. Miljöpolitikens mål är att uppnå ekologisk hållbarhet.

Det övergripande målet för den nationella miljöpolitiken kallas generationsmålet och är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Generationsmålet

Generationsmålet innebär att förutsättningarna för att lösa miljöproblemen ska vara uppfyllda inom en generation och att miljöpolitiken ska inriktas mot att:

- ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och att deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad,
- den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart,
- människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas,
- kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen,
- en god hushållning sker med naturresurserna,
- andelen förnybar energi ökar och att energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön,
- konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.

Miljömål

Som grund för miljöarbetet finns de sexton nationella miljö kvalitetsmålen (miljömål) som är beslutade av Riksdagen. De nationella miljömålen har sedan brutits ner på regional och lokal nivå. För de regionala miljömålen ansvarar Länsstyrelserna, medan kommunerna har ansvar för att formulera lokala miljömål.

Naturvårdsprogrammet och miljömålen

Av de sexton miljö kvalitetsmålen finns fem som har extra stor relevans för naturvårdsprogrammet.

- Levande sjöar och vattendrag
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett levande odlingslandskap
- Ett rikt växt- och djurliv

Övriga miljömål berör biologisk mångfald mer indirekt.

Pollinering - en ekosystemtjänst som inte ska tas för given.

Ekosystemtjänster

Naturen tillhandahåller helt gratis vissa funktioner som vi människor är beroende av. Sådana funktioner kallas ekosystemtjänster och är något som uppmärksammas alltmer. När arter försvinner och ekosystemen blir så påverkade att de inte längre fungerar kan det ha betydande effekter på människors liv, hälsa och hela samhällsekonomin.

Exempel på ekosystemtjänster är pollinering, naturliga vattenreningsprocesser och utjämning av flöden. I Höör kan arbetet med restaurering av Ringsjön och återskapande av våtmarker tjäna som ett tydligt exempel där ekosystem slutat fungera och samhället får gå in med stora resurser för att återställa den förlorade funktionen.

Att försöka sätta ett ekonomiskt värde på ekosystemtjänster är ett sätt att tydliggöra dem. Det ekonomiska värdet av pollinering inom EU har till exempel uppskattats till 15 miljarder euro per år. Pollinering är en ekosystemtjänst som minskar över hela världen och som direkt beror på förlust av livsmiljöer och biologisk mångfald.

Försämringen av de här funktionerna behöver inte alltid vara så uppenbar utan sker gradvis. Minskande antal pollinerande insekter är ett faktum även i Skåne och Sverige, men inte värre än att vi fortfarande får äpplen i våra trädgårdar. För att vidmakthålla de ekosystem och den biologiska mångfald som förser oss med ekosystemtjänster är det viktigt att försöka se de sammanlagda konsekvenserna av markutnyttjande och andra åtgärder över tid.

Natur och miljö i EU

Miljöhandlingsprogram

Miljöhandlingsprogrammet utgör grunden för miljöpolitiken inom EU och ska bidra till att miljöhänsyn integreras i alla gemenskapens politikområden. Det sjätte miljöhandlingsprogrammet, som löpte ut den 30 juni 2012, har prioriterat klimatförändringar, natur och biologisk mångfald, miljö och hälsa, livskvalitet samt naturresurser och avfall. EU:s sjunde miljöhandlingsprogram är under framtagande och väntas bli antaget under år 2013.

Fågeldirektivet

Fågeldirektivet innehåller regler som ska skydda samtliga naturligt förekommande och vilt levande fågelarter inom EU. Skyddet gäller även fåglars ägg, reden och boplatser. Direktivet ålägger medlemsstaterna att förbjuda försäljning, transport och förvaring av levande eller döda vilda fåglar. Undantagen från denna huvudregel är mycket begränsade. I Bilaga 1 till direktivet listas arter som är särskilt skyddsvärda. För dessa arter ska medlemsländerna inrätta särskilda skyddsområden, vilka numera ingår i nätverket Natura 2000.

Art- och habitatdirektivet

Direktivet är en komplettering till fågeldirektivet som handlar om bevarande av vilda djur, växter och deras livsmiljöer. I inledningen till direktivet framhålls att en ständig försämring av livsmiljöer pågår på medlemsstaternas territorium och att ett antal vilda arter är allvarligt hotade. De hotade livsmiljöerna och arterna utgör en del av gemenskapens naturliga arv. Hoten mot dem är ofta av gränsöverskridande karaktär. Därför är det nödvändigt att vidta åtgärder på gemenskapsnivå för att bevara dem.

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk för värdefull natur och en del av bevarandearbetet inom den europeiska unionen. Natura 2000-områden utses av EU-kommissionen efter förslag från miljödepartementet, på grundval av antingen fågeldirektivet eller art- och habitatdirektivet.

Strategi för biologisk mångfald

Under år 2011 har EU-kommissionen antagit en strategi för biologisk mångfald i syfte att förhindra den snabba förlus-

ten av biologisk mångfald. Strategin inriktar sig även på betydelsen av ekosystemtjänster. Kommissionen beskriver situationen inom EU som att den biologiska mångfalden är i kris. Omkring 25 procent av alla däggdjur, groddjur, reptiler, fåglar och dagfjärilar är utrotningshotade och utdöendet av arter sker i en väldig fart. Utdöendetakten i världen är omkring 1000 gånger högre än normalt på grund av mänsklig aktivitet. Inom EU är förlust av arter i huvudsak orsakade av förändrad markanvändning, gifter, överexploatering av resurser, spridning av främmande arter och klimatförändringar.

Vattendirektivet

År 2000 införde EU ett ramdirektiv för vatten. Vattendirektivet har inneburit att vattenfrågor fått en tydligare och mer framskjutna position. I direktivet slås fast att det behövs samarbete över nationsgränser för att vi ska kunna vara säkra på att det finns vatten av god kvalitet även i framtiden. Arbetet med vattenfrågor ska utgå från naturens egna gränser, så kallade avrinningsområden, för att komma till rätta med brister i vattenmiljö och vattenkvalitet.

Vattenmyndigheterna

I Sverige har arbetet organiserats i fem olika vattenmyndigheter i lika många vattendistrikt. Hörs kommun tillhör två olika vattendistrikt. Ringsjöns och Rönneåns avrinningsområde ingår i Västerhavets vattendistrikt, medan Helgeås och Kävlingeåns avrinningsområde ingår i Södra Östersjöns vattendistrikt.

Vattenråden

Vattenråd är regionala eller lokala samverkansorgan, där berörda aktörer inom ett avrinningsområde kan mötas och diskutera sig fram till gemensamma lösningar i vattenfrågor. Tanken är att vattenråden ska bli det naturliga forumet för samverkan inom ett avrinningsområde. Hörs kommun berörs av i dagsläget av fyra olika vattenråd: Ringsjöns, Rönneåns, Kävlingeåns och Helgeås vattenråd. Hörs kommun har störst engagemang i Ringsjöns vattenråd, där det finns representanter från bland annat kommunerna, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, LRF, naturskyddsföreningen, Sydsvatten och yrkesfisket. Rådets huvuduppgift är att övervaka sjöns tillstånd samt verka för att förbättra vattenkvaliteten och minska övergödningen.

Internationella konventioner

Det finns flera internationella överenskommelser och samarbeten som berör naturvård, biologisk mångfald och hållbart brukande av ekosystemtjänster.

Konventionen om biologisk mångfald

Konventionen är ett resultat av FN:s konferens om miljö och utveckling i Rio de Janeiro 1992. Sverige anslöt sig 1993.

Konventionen handlar om att världens regeringar ska kombinera sin strävan efter ekonomisk utveckling med bevarande av biologisk mångfald. Vid mötet i Nagoya 2010 antogs en ny global vision med ambitiösa mål för att rädda den biologiska mångfalden till år 2020. Ett av delmålen är att 17 procent av landarealen ska skyddas från exploatering.

Ramsarkonventionen

Syftet med konventionen, som antogs 1971, är att skydda internationellt viktiga våtmarker. Idag är 154 länder anslutna till konventionen. Sverige har hittills utsett 51 så kallade Ramsar-områden. De flesta är även utpekade som Natura 2000-områden.

Bonnkonventionen

Överenskommelse för bevarandet av flyttande vilda djur, som regelbundet korsar nationella gränser. Konventionen undertecknades 1973. De stater som ingår i fördraget åtar sig att vidta åtgärder för att skydda vandrare djurarter över hela världen. Konventionen omfattar cirka 1200 utrotningshotade arter eller avgränsade populationer som är särskild hotade.

Bernkonventionen

Bernkonventionen undertecknades 1982 och behandlar i huvudsak den europeiska kontinentens flora och fauna. Syftet är att bevara den vilda floran och faunan och dess naturliga livsmiljöer, med särskilt fokus på nödvändigheten av att skydda hotade livsmiljöer och hotade arter.

CITES

Syftet med CITES (Washingtonkonventionen) är att se till att den internationella handeln med vilda djur och växter

inte hotar deras överlevnad. Överenskommelsen trädde i kraft 1975 och över 170 av världens länder ingår. Vilka djur och växter som är skyddade framgår av listor i tre bilagor till överenskommelsen. Handel med de listade arterna är bara tillåten om den inte hindrar arternas möjlighet att överleva i det fria. Den som vill handla med de listade arterna måste söka tillstånd. Inom EU har CITES införts genom en särskild lagstiftning. EU:s bestämmelser gäller fler arter och är strängare än CITES.

Europeiska landskapskonventionen

Konventionens mål är en rikare livsmiljö där alla kan delta i utformningen. Detta ska ske genom förbättrat skydd, förvaltning och planering av europeiska landskap. Konventionen understryker att landskapet är en gemensam tillgång och ett gemensamt ansvar. Det krävs därför ett nära samarbete mellan myndigheter, organisationer, företag och enskilda. Konventionen innehåller en tydlig demokratisk aspekt och understryker vikten av att människor kan delta aktivt i värdering och förvaltning av landskapet. Alla typer av landskap omfattas, både stad och landsbygd. I Sverige trädde landskapskonventionen i kraft den 1 maj 2011.

Artskyddsförordningen

Artskyddsförordningen är en del av den svenska lagstiftningen. Genom förordningen har en väsentlig del av bestämmelserna i EU:s fågel- och habitatdirektiv genomförts i svensk lagstiftning. Förordningen omfattar dels de arter som skyddas enligt de båda direktiven, dels vissa andra vilt levande arter som är hotade i Sverige. Den reglerar även handel och

Den större vattensalamandern finns listad i habitatdirektivets bilaga 4 och är därmed skyddad i hela EU. Den åtnjuter så kallat strikt skydd enligt Artskyddsförordningen.

Uttern är också skyddad i hela EU. Från att ha varit mycket sällsynt i Sverige verkar den långsamt vara på väg tillbaka även i de södra delarna av landet. De senaste åren har flera observationer gjorts i Höör. Bilden är från Torsebro utanför Kristianstad.

förvaring av vilda växter och djur och implementerar därmed också bestämmelserna inom CITES i svensk lagstiftning.

Artskyddsförordningen är en stark lagstiftning. Här finns detaljerade bestämmelser om fridlysning, som bland annat innebär förbud mot att avsiktligt fånga, döda eller störa vissa djurarter. När det gäller fysisk planering kan förordningen ha betydande inverkan. Enligt förordningens 4§4 är det förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser, oavsett om det sker avsiktligt eller oavsiktligt. Med "djuren" avses alla vilda fåglar samt alla arter som är markerade med "N" eller "n" i bilaga 1 till förordningen. Exempel på sådana arter i Höör, utöver fåglar, är: läderbagge, större vattensalamander och åkergroda. Alla fladdermusarter åtnjuter också strikt skydd. Kunskapen om de strikt skyddade arternas förekomst och utbredning i Höör behöver förbättras.

Artskyddsförordningen gäller även i de fall där ett bygglov eller en detaljplan redan vunnit laga kraft. En planerad åtgärd som riskerar att skada eller förstöra till exempel ett lekvatten för grodor, eller en miljö där det finns läderbagge, kan kräva dispens enligt 14§ artskyddsförordningen. Om arten kan anses ha gynnsam bevarandestatus i området och åtgärden inte bedöms hota populationen, kan det vara tillräckligt med samråd enligt miljöbalken 12§6. I Naturvårdsverkets "Handbok för artskyddsförordningen" finns mer information.

Fragmentering, isolering och behovet av grön infrastruktur

Goda spridningsmöjligheter är nödvändiga för att arter ska kunna överleva på längre sikt. Att arters livsmiljöer försvinner eller fragmenteras till isolerade öar är ett av de största problemen när det gäller att bevara biologisk mångfald och hotade arter, såväl som hela ekosystem.

Genom att bevara eller återskapa en grön infrastruktur kan arters långsiktiga överlevnad säkras och ekosystemens möjligheter att leverera viktiga ekosystemtjänster bevaras även vid ett förändrat klimat.

Grön infrastruktur kan till exempel bestå av skyddade områden, områden med höga naturvärden utanför skyddade områden, landskapselement och landskapsavsnitt som kan fungera som spridningskorridorer, konstgjorda landskapselement, men även parker och andra urbana element.

Inom EU står arbete med grön infrastruktur högt upp på agendan. I Sverige har Naturvårdsverket fått i uppdrag av regeringen att utarbeta en landskapsanalys och analysera relevanta styrmedel för att utveckla den gröna strukturen.

Friluftsliv, rekreation och folkhälsa

Möjligheten att vistas i gröna miljöer har betydelse för människans hälsa och välbefinnande och då inte bara som plats för fysisk aktivitet. Forskning visar att vistelse i gröna miljöer dämpar stress, höjer koncentrationsförmågan och sänker blodtryck och puls.

Även ångest och depression kan lindras av naturupplevelser. Gröna utemiljöer har också visat sig ha positiv inverkan på barns inlärning och motoriska utveckling.

Sveriges elva folkhälsomål

Sverige har en nationell folkhälsopolitik med elva målområden. Målområdena omfattar de bestämningsfaktorer som har störst betydelse för den svenska folkhälsan. Det övergripande målet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen. Det nionde folkhälsomålet handlar om ökad fysisk aktivitet. Med fysisk aktivitet avses idrott och lek, men även friluftsliv.

Kvalitetsaspekter

I grova drag går naturvårdens och friluftslivets kvalitetskrav hand i hand, även om skogar och hagar inte alltid behöver vara av absolut högsta naturvärdesklass för att fungera för friluftsliv.

Människor har i undersökningar visat sig uppskatta skog som är rik på gamla träd och har inslag av luckor och gläntor. I odlingslandskapet är kanske det småskaliga och

varierade landskapet, med betesmarker och hagar, mest attraktivt för friluftsliv. Forskning visar att människor trivs bra i halvöppna landskap. Utsikter och kontakt med vatten är andra värdefulla inslag.

Skogsbruk kan ha negativ inverkan på friluftsliv, dels rent fysiskt då skogar i vissa utvecklingsstadier inte är särskilt promenadvänliga, dels upplevelsemässigt då hyggen, ungskogar, gallring och avverkning uppfattas som något negativt. Särskilt i välbesökta, tätortsnära naturområden kan skogsbruket därför behöva anpassas eller avstås helt.

Det har gjorts försök att beräkna de samhällsekonomiska vinsterna med att bevara och sköta tätortsnära natur för rekreation och friluftsliv som indikerar att de kan överstiga de rent ekonomiska vinsterna från vanligt skogsbruk.

Viktiga friluftsområden

Flera av de områden som tas upp i naturvårdsprogrammet har betydelse även för närrekreation och friluftsliv, där området kring Dagstorpssjön kanske är det främsta exemplet. I detta område ligger Frostavallens strövområde, som är ett väl etablerat strövområde med markerade leder, grillplatser och andra anordningar för friluftsliv.

Även övriga sjöar i kommunen har stora värden för friluftsliv, liksom Brååns dalgång i söder och de mer vildmarksbetonade områdena kring Svale mosse i norr, för att nämna några. Flera naturområden inom kommunens gränser har en stor outnyttjad potential och skulle kunna utvecklas för friluftsliv, aktiviteter och upplevelser, i syfte att gynna både folkhälsa och besöksnäring.

Resultatdel

Områdeskatalog

I områdeskatalogen beskrivs 92 värdefulla naturområden, varav några är uppdelade i delområden. Varje område redovisas med en allmänt beskrivande text samt fasta rubriker i en grön ruta. Av praktiska skäl har en del ytterligare information samlats i tabellform längst bak i dokumentet.

Hur naturvårdsprogrammet är gjort

Revideringen av naturvårdsprogrammet är gjord med utgångspunkt i det förra naturvårdsprogrammet (NVP) från 1999, samt Länsstyrelsens naturvårdsprogram från 1996. Annan dokumentation som använts är bland annat Skogsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper, ArtDatabankens fynddatabas Artportalen och Jordbruksverkets databas TUVÅ. Merparten av de data som använts har funnits tillgängliga i GIS-miljö. Tillsammans med ortofoto (anpassat flygfoto) och informationen i fastighetskartan har materialet utgjort ett bra stöd för planering av fältbesök och avgränsning av områden. De allra flesta områden har besökts i fält, under 2011 och 2012. Från början var tanken att minimera fältarbetet och i huvudsak utföra revideringen vid skrivbordet, med stöd av data och kunskaper som tillkommit sedan 1999. Det visade sig dock snabbt att detta skulle gett ett otillfredsställande resultat. Flera av de områden som finns med i Höörs NVP från 1999 har till exempel inte besökts i något dokumenterat sammanhang sedan dess. För att få en rättvisande bild av nuläget var fältarbetet därför tvunget att bli rätt omfattande. Vilka områden som besökts, respektive inte besökts, framgår av tabellen längst bak i dokumentet. Naturvårdsprogrammet redovisar det aktuella kunskapsläget, som bedöms som relativt gott. Det är dock högst sannolikt att det kan finnas ytterligare värdefulla områden som väntar på upptäckt, vilket man måste vara öppen för i planering och annan användning av programmet.

Klassificering

Områdena har klassificerats i en tre-gradig skala:

Naturvärdesklass 1 = särskilt höga naturvärden

Naturvärdesklass 2 = mycket höga naturvärden

Naturvärdesklass 3 = höga naturvärden

Klassificeringen utgår inte från någon standardiserad mall, utan är en samlad bedömning grundad på biologisk kunskap och erfarenhet. Vilka värderingsgrunder som är aktuella för vart område finns redovisat i gröna rutan.

Värderingsgrunder

Förekomst av rödlistade arter är en viktig ingrediens i bedömningen av naturvärdesklass, men även andra förhållanden har vägts in, särskilt i de områden som inte är så väl undersökta. Artlistan redovisar inte trädslagen alm och ask, trots att båda finns med på rödlistan som VU. Skälet är

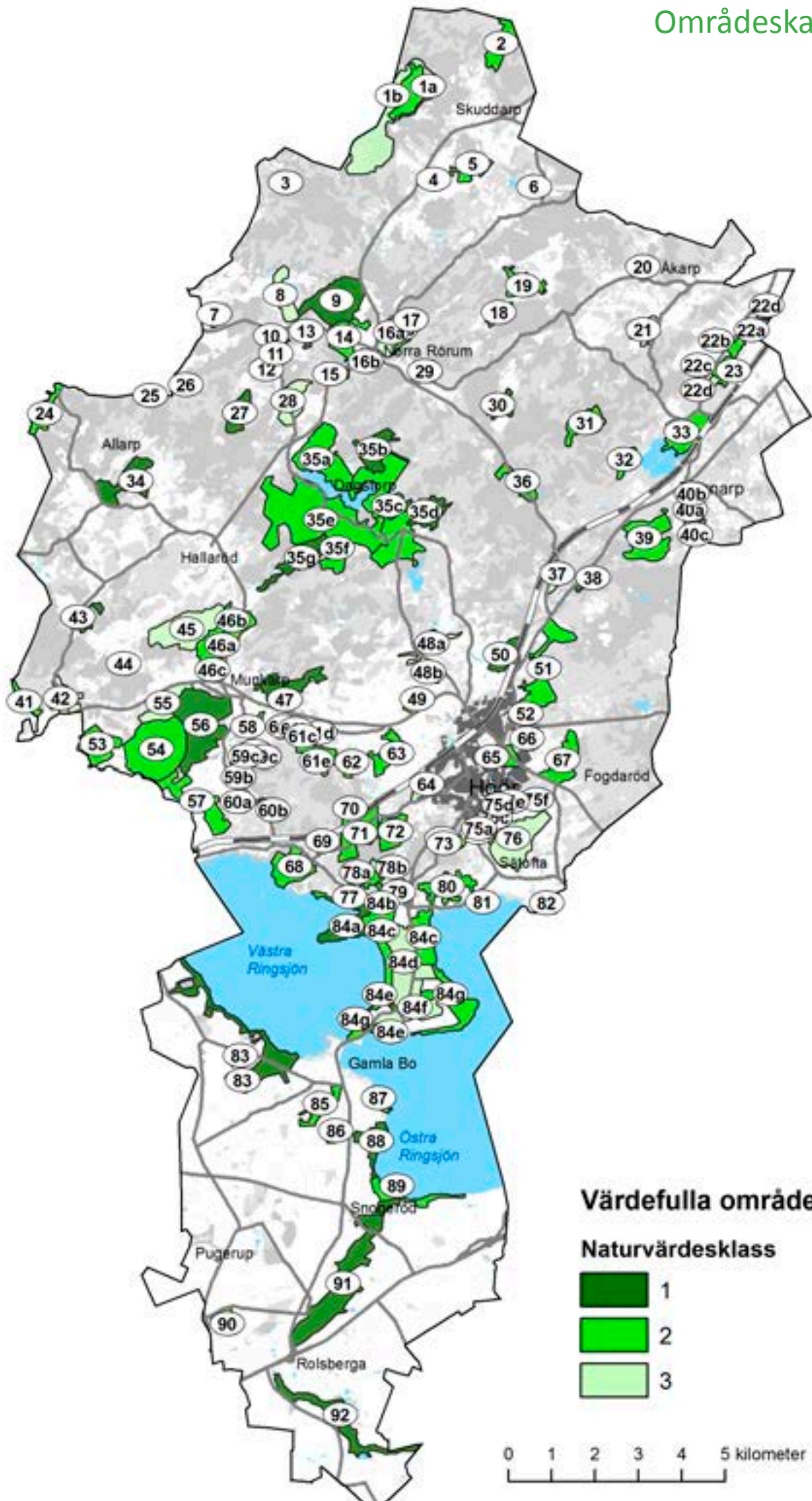
dels att alm och ask är hotade på grund sjukdom snarare än krympande livsmiljöer, dels att en konsekvent registrering av förekomst saknas. Ask är fortfarande ett relativt vanligt trädslag i Höör och förekommer i många av de redovisade områdena. Exempel på mer indirekta värderingsgrunder är gamla träd och död ved, som båda utgör en bristvara i landskapet. Därför kan ett skogsområde med dessa ingredienser förväntas hysa många sällsynta arter som är beroende av gamla träd och död ved. Andra faktorer som har betydelse för ett områdes naturvärde, biologiska mångfald och förekomst av sällsynta arter är sådant som blomrikedom, basisk berggrund och rörligt markvatten. Värderingsgrunderna listas, tillsammans med förekommande naturtyper, arter med mera i en grön faktaruta för vart område.

Urvalskriterier

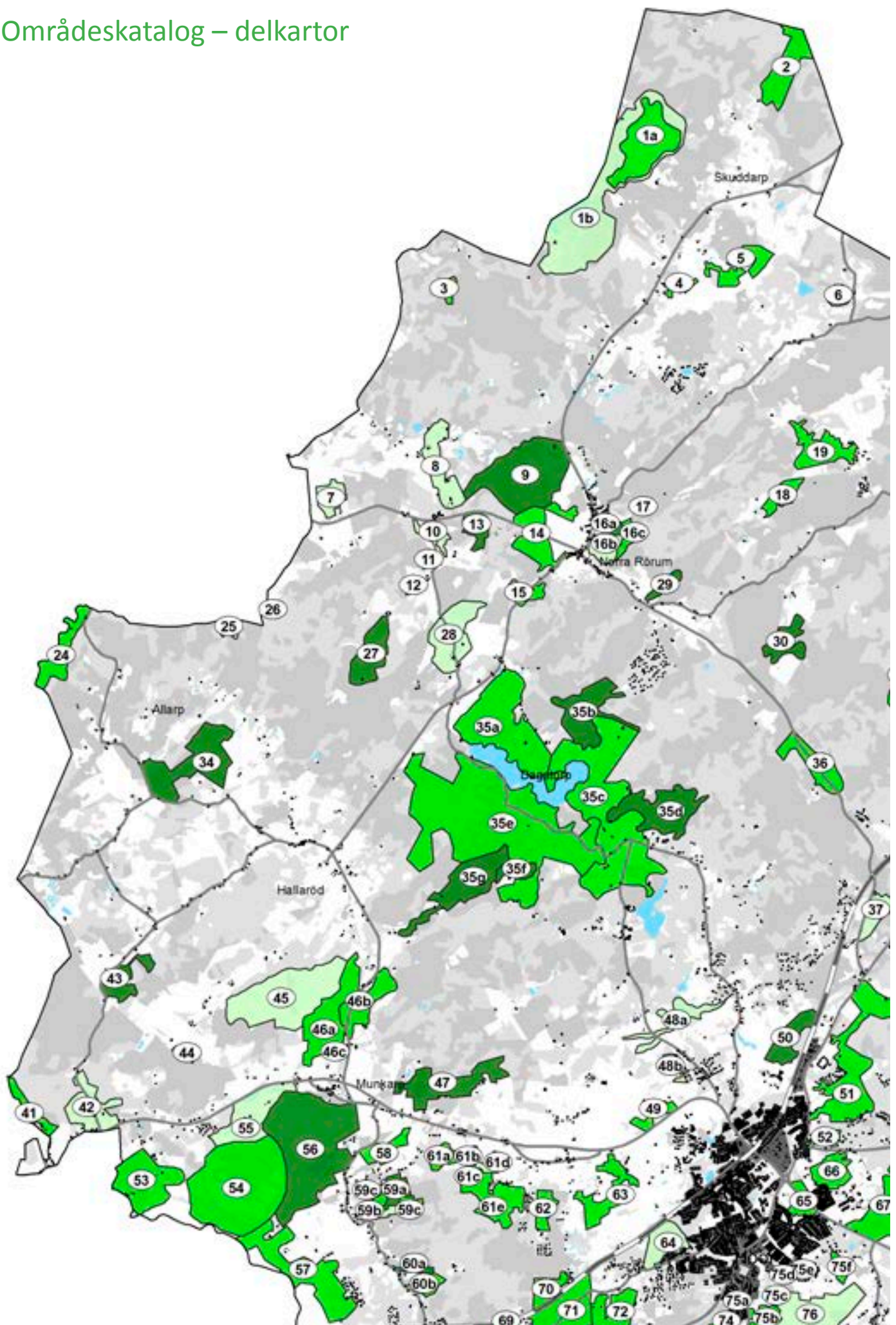
Urvalet av områden utgår från biologiska värden, både på land och i vatten, även om tyngdpunkten ligger på landmiljöer. Hoten mot landmiljöerna är fler och delvis annorlunda än hoten mot vattenmiljöer. Vattenmiljöer är rent generellt inte utsatta för exploateringshot, eftersom vatten har ett betydligt starkare generellt skydd i lagstiftningen. Inte heller är skötselåtgärder relevanta på samma sätt i rena vattenmiljöer, undantaget våtmarker. Var vatten finns är också mer uppenbart, det räcker att titta på en karta. Värdefull skog behöver däremot urskiljas från omgivande skogar med all dagliga värden. Enbart geologiska värden har inte lyfts fram om de inte sammanfaller med naturvärden, eller rentav är orsak till höga naturvärden, som i fallet med de basaltkupper som förekommer i Höör. Ytterligare en begränsning är storlek. Alltför små områden kan av praktiska skäl inte lyftas fram som egna områden. I kommunen finns till exempel flera nyckelbiotoper som inte pekats ut som egna områden. Det betyder inte att de saknar värde, tvärtom är de mycket värdefulla.

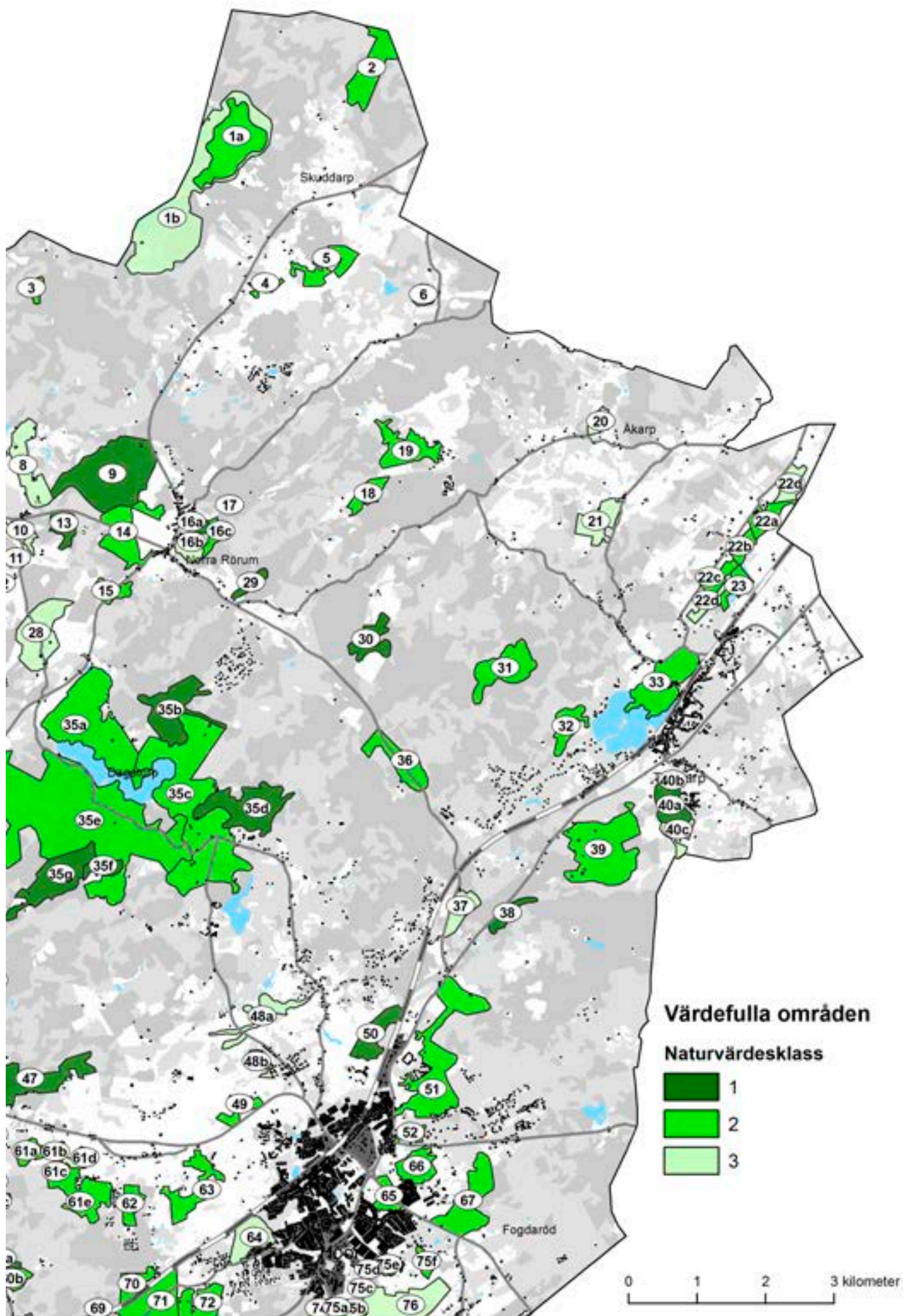
Naturvårdsprogrammets relation till grönstrukturprogrammet

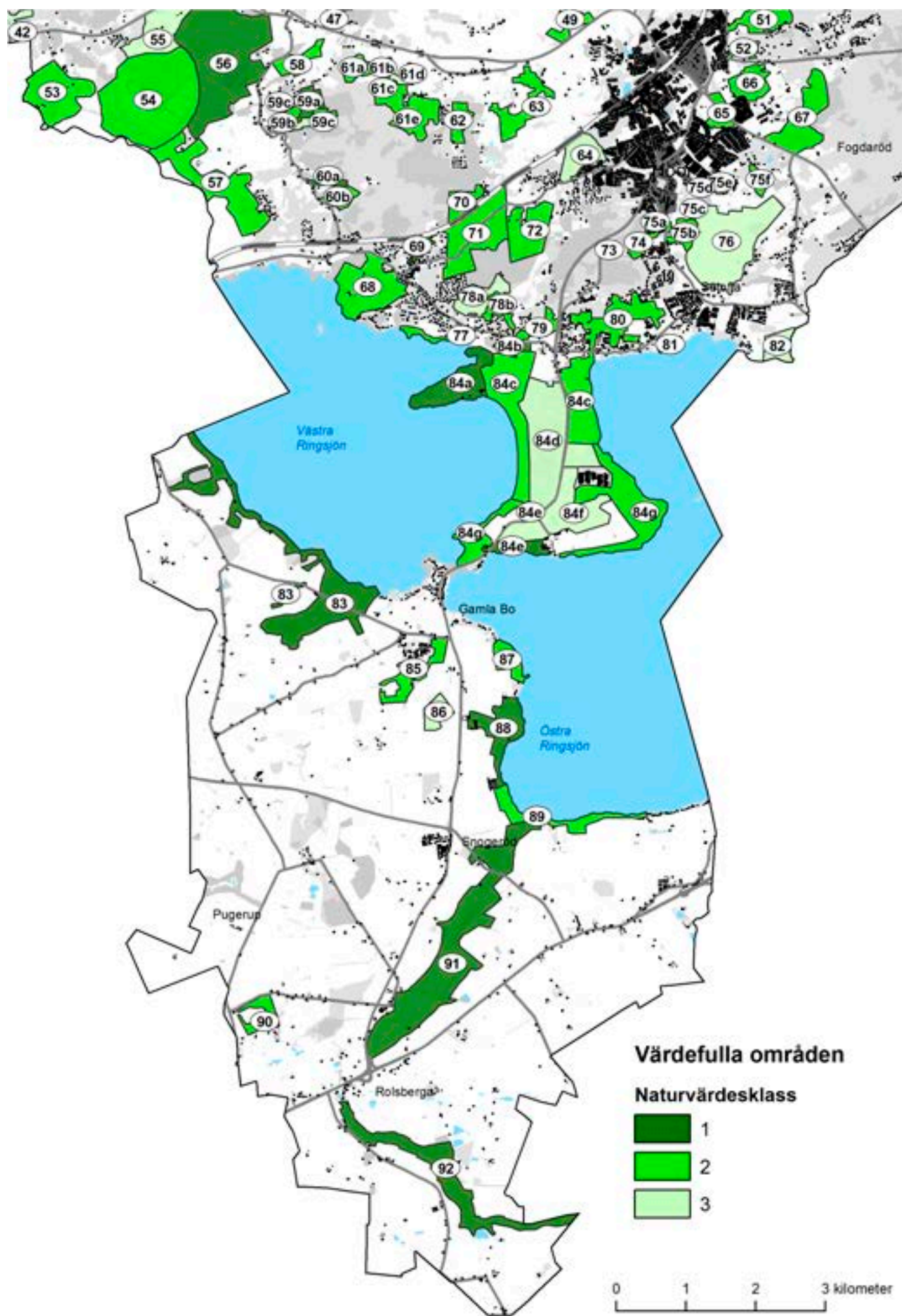
Grönstrukturprogrammet från 2007 är antaget av kommunfullmäktige och gäller parallellt med naturvårdsprogrammet. Grönstrukturprogrammet omfattar Höörs tätort samt Sätöfta och Stanstorp och är betydligt mer detaljerat, i synnerhet den inventering som ligger till grund och som finns tillgänglig i digitaliserad form. De båda programmet överlappar varandra, men naturvårdsprogrammet är gjort i en annan skala och tar därför endast upp större områden i tätortsranden. Inom det område som omfattas av Grönstrukturprogrammet bör båda programmen användas. Grönstrukturprogrammet kan dock ge mer detaljerad information.

Områdeskatalog – delkartor

Svale mosse är en av få intakta högmossar inom den sydliga lövskogsregionen. Mossen omges av skog och rester av ett småskaligt odlingslandskap vid Syrkhultasjön.

a. Svale mosse.

Ute på mossen växer bland annat ljung, klockljung, kråkbär, rosling och tuvsäv, samt vitag och rundsileshår i de blötare höljorna. Delar av mosseplanet är bevuxet med björk och tall. Igenväxning pågår. Mossen och dess omgivningar bjuder i stor utsträckning på en skogsfågelfauna, med talltita, tofsmes och dubbeltrast. Orre och trana förekommer. Även tjäder har observerats i anslutning till mossen. Mossen är det enda objektet i Höör som finns upptaget i den nationella myrskyddsplanen, bortsett från Hjortarödsmosse, som huvudsakligen ligger i Hässleholms kommun.

Mossens kanter, laggzonen, domineras av starr, men här växer även myrtilja. De perifera delarna av mossen är något påverkade av dikning och det finns även några mindre torvgravar. Den sydligaste delen består av björksumpskog med stort inslag av högstubbar och död ved. Naturvärdesklass 2.

b. Odlingslandskap och skog kring Syrkhult och Svale mosse.

Området omfattar en mosaik av fuktiga lövskogar öster om Syrkhultasjön och

Naturtyper

blandlövskog, lövsumpskog, hagmark, betesvall, kärr, högmosse

Värderingsgrunder

ovanlig naturtyp (för regionen), orört, grova träd, död ved, småskaligt odlingslandskap, mosaik av fuktiga lövskogar, buffertzoon (kring mossen), representativitet

Särskilt intressanta arter

fåglar: orre, trana, tjäder, växter: myrtilja, svampar: oxtungssvamp (NT), lavar: liten sönderfallslav (VU)

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård (delvis), strandskydd (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder

Sumpskogarna bör lämnas för fri utveckling. Fortsatt betesdrift i odlingslandskapet kring Syrkhult. Igenväxningen av mossen kan möjligen bromsas genom röjning, men frågan är om det i längden är möjligt att stoppa trenden, som är densamma på många sydsvenska mossar.

skogsranden kring Svale mosse, samt odlingslandskapet kring gården Syrkhult i sydväst. Här står Syrkhulta-eken, en riktig bjässe som numer är ensam

i sitt slag i den här trakten. De öppna markerna och delar av de trädklädda delarna runt gården betas fortfarande. Naturvärdesklass 3.

Syrkhultaeken står i en hage vid Syrkhultasjön. Halva stammen är borta vid basen.

2. Hjortaröds mosse

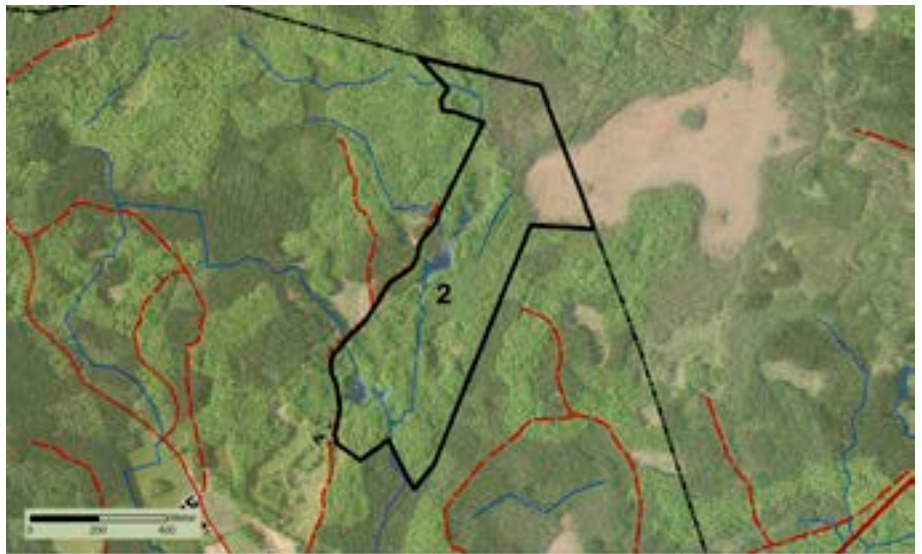
Naturvärdesklass: 2

En i stort sett opåverkad mosse som omges av kärr och sumplövskogar.

Större delen av den öppna mossen ligger i Hässleholms kommun, medan de omgivande sumplövskogarna sträcker sig in i Höörs kommun, längs en bäck i Snällarödsbäckens vattensystem som rinner till Rönne å.

Själva mossen visar endast svaga igenväxningstendenser. På mossen växer bland annat klockljung, vitag, små- och rundsileshår.

I norra delen finns också ett mindre skogsområde utpekad som naturvärdesobjekt i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

Naturtyper

sumplövskog, kärr, mosse

Värderingsgrunder

ovanlig naturtyp (för regionen), orört, död ved

Särskilt intressanta arter

-

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Sumplövskogen bör lämnas för fri utveckling. Körskador ska undvikas.

3. Orsjön

Naturvärdesklass: 2

Liten, rund tjärn omgiven av tall- och björkskog. En fridfull plats med "Norrlandskänsla".

Strandkanten består delvis av fast, stenig mark och delvis av gungflyn, med gråstarr, topplösa, missne, sileshår och kallgräs. Omgivande kärrmarker är bevuxna med tall- och björkskog där markvegetationen domineras av tuvull, med inslag av tranbär och hjortron.

Mot nordväst ligger en markerad bergkant med några enstaka äldre bokar.

Kallgräs

Naturtyper

bokskog, tallskog, blandskog, näringsfattig sjö, kärr, gungfly, berghäll

Värderingsgrunder

ovanlig naturtyp för regionen (näringsfattig tjärn), gamla träd

Särskilt intressanta arter

växter: missne, kallgräs

Riksintresse och områdesskydd

strandskydd (merparten)

Önskad skötsel och åtgärder

Skogen närmast tjärnen bör lämnas för fri utveckling. Körskador ska undvikas.

4. Sjöbäcken

Naturvärdesklass: 2

Hagmarker, igenväxande hagmarker och andra spännande kulturpåverkade trädmiljöer med relativt stort inslag av grova träd och död ved.

Närmast den övergivna gården i väster står några stora topphuggna bokar. Skogen övergår sedan i bokskog med inslag av ek och avenbok, samt en mindre del fortfarande betad hagmark i öster.

I området finns grov bok, grov ek och flera grova boklågor och bokhögstubbar. Vedtäkt för husbehovstäck pågår, i övrigt liten negativ påverkan. Längst i söder en fin bäckmiljö med omgivande alskog.

Topphuggen bok

Naturtyper

ädellövskog, igenväxande hagmarker, hagmark, alkärr, bäckmiljö

Önskad skötsel och åtgärder

Återupptagen betesdrift eller fri utveckling.

Värderingsgrunder

artrikedom, gamla träd, grova träd, död ved, trädkontinuitet, liten påverkan av skogsbruk, kulturhistoriska spår (topphuggen bok).

Särskilt intressanta arter

lavar: gulnål

Riksintresse och områdesskydd

saknas

5. Holmagård

Naturvärdesklass: 2

Vackert beteslandskap med trädklädda kullar, enbuskmarker och däremellan betade mossar och kärr.

I områdets centrala delar ligger ett glest björkkärr med många solexponerade döende träd av stort värde för insekter och svampar. Floran är relativt artrik, men utan riktigt speciella inslag. Andra delar av de låglänta markerna har karaktär av mosse, med hjortron och tuvull.

De omgivande höjderna har omväxlande karaktär av enefälad och trädklädd hagmark. Floran är gödselpåverkad i vissa delar, men även i de mer opåverkade delarna är inslaget av lite ovanligare naturbetesväxter förvånansvärt sparsamt. Hela området betas.

Betat kärr, Holmagård

Naturtyper

naturbetesmark, fäladsmark, blandlövhage med inslag av tall och gran, öppen hagmark, kärr, mosse

Områdesskydd

saknas

Värderingsgrunder

artrikedom, stor areal, ovanlig naturtyp i hävd (kärr, mosse), död ved, solexponerade träd, ogödslad naturbetesmark, landskapsbild

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift.

Särskilt intressanta arter

växter: knägräs, stagg, borsttåg, jungfrulin, slåttergubbe och sommarfibbla

6. Hagstadberg

Naturvärdesklass: 2

Basaltkulle med bokskog och lite planterad gran. En mindre del är utpekad som naturvärdesobjekt.

Den basiska berggrunden ger förutsättningar för stor artrikedom, men då skogen är påtagligt påverkad av skogsbruk saknas många av de arter som förekommer i mer orörda skogar på basaltberggrund. Död ved och riktigt gamla träd förekommer bara i liten utsträckning.

Hagstadberg är i naturvårdssammanhang mest känt som den enda kvarvarande växtplatsen i Skåne för ormbunken hällebräken. En växt som är vanlig längre norrut, men ovanlig i söder. Berget är överhuvudtaget rikt på olika klipporbunkar, med stenbräken, svartbräken och gaffelbräken.

En mindre del av området är utpekad som naturvärdesobjekt i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

Naturtyper

bokskog, granskog, berg i dagen, rasbrant

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, högt mark-pH (basalt)

Särskilt intressanta arter

växter: stenbräken, svartbräken, gaffelbräken, hällebräken, lavar: bokvårtlav, bokkantlav

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Naturvårdsanpassat skogsbruk. Omföring av barr till löv. För att gynna ormbunken hällebräken kan det vara bra med viss luckighet och ljusinsläpp till marken.

7. Björklunda (Böljensborg)

Naturvärdesklass: 3

Betad, trädrik hagmark med naturvärden främst i trädskiktet.

På höjderna närmast gården domineras trädskiktet av ek och lind. Träden är relativt unga, men har stor potential på sikt. Den norra, låglänta delen har karaktär av betad mosse. Trädskiktet är här tätare och domineras av björk, varav en del grov björk. Björnbärssnår täcker stora delar av markytan.

I området som helhet finns en del hålträd och död ved i form av björkhögstubbar och ädellövlågor.

De botaniska värdena är begränsade. På de magra gruskullarna finns partier med bland annat knägräs, gråfibbla och ärenpris, men merparten är trivalt med arter som lentätel och ängssyra. Nere i mossen förekommer bland annat blodrot och kärrtistel.

Naturtyper

ädellövhaage, mosse (trädbevuxen)

Värderingsgrunder

grova träd, hålträd, död ved, solexponerade träd, potential i trädskiktet

Särskilt intressanta arter

växter: knägräs

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Röjning av björnbär och viss gallring i norra delen. Spara grova ädellövträd och gynna yngre träd som efterträdare. Lämna kvar död ved.

8. Trulstorp

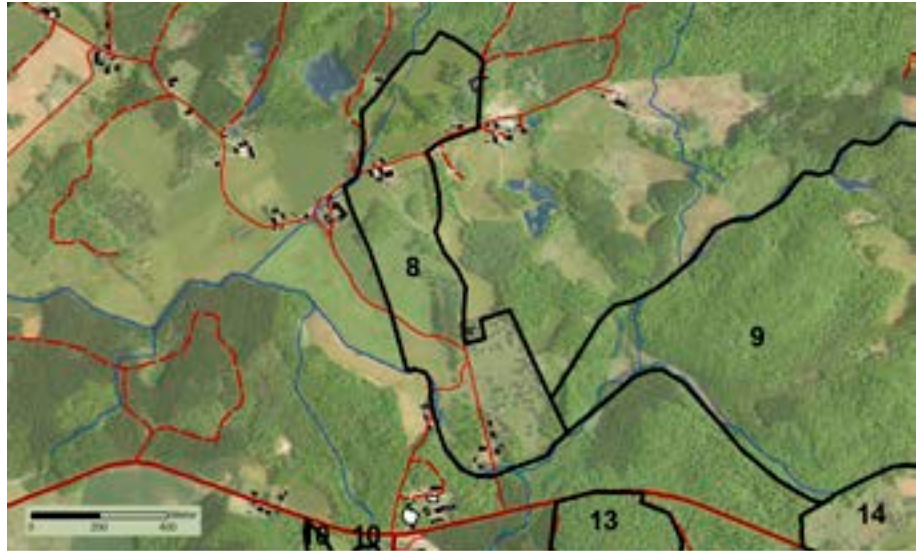
Naturvärdesklass: 3

Vackert beteslandskap med betesvallar, trädgångar och solitära träd.

Stora delar utgörs av mer eller mindre naturaliserade betesvallar med strödda träd, främst ek. Riktiga trädjättar saknas. Trädskiktet är relativt ungt men har potential för framtiden.

Områdets främsta värden ligger i de solitära, solexponerade träden och i beteslandskapet som helhet. I den södra delen av området ligger en väl bevarad linbastu.

Fastigheten öster om området (som ingick i NVP 1999) betas inte längre, varför hagmarkskaraktären är på väg att försvinna, liksom de små insprängda åkerlyckorna.

Naturtyper

betesvall, ekhage, trädrik hagmark

Värderingsgrunder

potential i trädskikt, landskapsbild

Särskilt intressanta arter

-

Riksstress och områdesskydd

strandskydd (mindre del)

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Gynna ek och andra ädel-lövträd så att de på sikt kan utvecklas till gamla, grova hagmarksträd.

9. Eket

Naturvärdesklass: 1

Gammal bokskog och små värdefulla betesmarker.

Huvuddelen av området utgörs av ett hjorthägn. Hjortarna betar både i skogen och i de öppna markerna i nordost. Bokskogen är på sina ställen mycket gammal med inslag av avenbok och gamla ekar. Här finns flera sällsynta lavar och skalbaggar. På en gammal bok växer den starkt hotade arten liten ädellav.

I de öppna, betade markerna finns en rik flora med bland annat slåttergubbe, ängsskallra och backtimjan. Här finns också en rik insektsfauna med sällsynta arter som violettkantad guldvinge och våddsandbi.

I området finns fyra nyckelbiotoper och två naturvärdesobjekt. Området nämns i Länsstyrelsens rapport "Skånes skogar" som ett av 26 skogsområden i Skåne med minst 10 rödlistade lavararter.

Naturtyper

ädelövskog, bokskog, naturbetesmark, högtörtäng

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, gamla och grova träd, senvuxna träd, betespåverkad skog, oögdslad naturbetesmark

Särskilt intressanta arter

växter: backsippa (VU), slåttergubbe (NT), backtimjan, jungfrulin, ängsskallra, ängshavre, knägräs, lavar: liten ädellav (EN), stiftklotterlav (VU), getlav (VU), rosa lundlav (NT), liten lundlav (NT), dvärgbägarlav (NT), bokkantlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), bokvårtlav (NT), dagfjärilar: violett-

kantad guldvinge (NT), liten bastardsvärmare (NT), allmän metallvingesvärmare (NT), hagtorsfjäril, ängsnätfjäril, nattfjärilar: jättesvampmal (NT), skalbaggar: Ptenidium gressneri (NT), Synchronita variegata (NT), stor vedsvampbagge.

Riksstress och områdesskydd

strandskydd (delar), biotopskydd (delar)

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Viss gallring och utvidgning av gläntor. Viss skötsel för att bibehålla olikåldrighet och luckighet kan behövas. Betesdrift i skogen är positivt. Rationellt skogsbruk är olämpligt om naturvärdena ska kunna bevaras.

10. Lilla Svenstorp

Naturvärdesklass: 3

Betade ekhagar och alkärr med framförallt ett framtida värde i trädskiktet.

Precis vid gården står området enda jätteeek. I övrigt bär hagmarkerna ett trädskikt av relativt ung och högstammig ek. Flera av träden har dock sprickor, savflöden och stamskador som redan nu gör dem intressanta för till exempel insekter.

I västra delen gränsar hagmarken till en skarp avsatt liten basaltkupp, som fungerar som en del av hägnaden.

Floran i ekhagarna är inte särskilt intressant eller artrik utan värdena finns främst i trädskiktet. Men i bäckdalen väster om vägen växer bland annat kärrfibbla.

I söder övergår området i betade alkärr som genomkorsas av flera bäckar.

Naturtyper

ekhage, alkärr

Värderingsgrunder

potential i trädskiktet, betespåverkad skog (alkärr)

Särskilt intressanta arter

växter: grönvit nattviol, kärrfibbla

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Gynna ek och andra lövträd så att de på sikt kan utvecklas till gamla, grova hagmarksträd.

11. Ljungadal

Naturvärdesklass: 2

Liten rest av naturbetesmark med ganska trivial flora men en artrik ängssvampsflora.

Området närmast vägen är tydligt kvävepåverkat och dominerat av gräs. Längre in är vegetationen mer opåverkad, men utöver jordtistel hittar man främst de vanligare hagmarksväxterna som liten blåklocka, ljung och ärenpris.

Sedan tidigare finns uppgift om förekomst av bland annat slättergubbe och backtimjan men dessa arter kunde ej återfinnas vid besöket.

Däremot visar sig ängssvampsfloran vara rik med fynd av 10 olika arter på bara ett besök, däribland den rödlistade arten scharlakansröd vaxskivling.

Betesmarken avgränsas i väster av en bäck kantad av alskog. I övrigt är den klädd av enbuskar och solitär gran, tall och björk. Området är välhävdat med nötkreatur.

Naturtyper

naturbetesmark, fåladsmark, bäckmiljö

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, ogödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter

Särskilt intressanta arter

växter: slättergubbe (NT), jordtistel och backtimjan, svampar: scharlakansröd vaxskivling (NT), lutvaxing

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift.

12. Stjärneholm

Naturvärdesklass: 3

Rest av naturbetesmark som är hävdad men igenväxande med enbuskar och lövträd. Kärlväxtfloran är bitvis intressant. Ängssvampsfloran är inte undersökt, men området liknar på många sätt Ljungadal som ligger intill.

Delar av området är tydligt gödselpåverkat, medan mindre delar hyser en mer naturlig vegetation med bland annat jordtistel och ängsvädd. De öppna delarna i norr är kanske de mest intressanta. Även de centrala delarna har potential, men skulle behöva röjas.

Jordtistel

Naturtyper

alkärr, naturbetesmark

Värderingsgrunder

artrikedom, högt mark-pH, ogödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter

Särskilt intressanta arter

väster: jordtistel, ängsvädd

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Rójning och gallring i de centrala delarna.

13. Sätekleiv

Naturvärdesklass: 1

Skogsbeklädda vulkanrester, rikkärr och alsumpskogar.

Säregt område med två ädellövskogsbexna basaltkupper (nyckelbiotoper) omgivna av äldre brukad bokskog. Förutom bok och avenbok finns ask, lönn och lind i branterna. De högsta värdena är knutna till själva basaltkupperna men även de omgivande bokskogarna har en intressant flora. I branterna växer olika ängssvampar som hagfingersvamp och trubbfingersvamp, tillsammans med de sällsynta skogsarterna igelkottsröksvamp och grå kantarell. På de gamla ädellövträden växer bland annat lunglav och den mycket ovanliga askvårtlaven.

Områdets södra del är låglänt och fuktigt. Här ligger ett rikkärr med förekomst av bland annat majnycklar och loppstarr. Rikkärret omges av en värdefull alsumpskog, även den utpekad som nyckelbiotop. Rikkärret har, efter att ha varit starkt igenvuxet, nu restaurerats på initiativ av Länsstyrelsen (2012).

Naturtyper

bokskog, alkärr, rikkärr, berg i dagen, rasbrant

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, högt mark-pH (basalt), ovanlig naturtyp, gamla träd, grova träd, senvuxna träd, al på sockel, trädkontinuitet, liten påverkan av skogsbruk, ovanlig naturtyp i hävd (rikkärr)

Särskilt intressanta arter

växter: majnycklar (VU), loppstarr (VU), ängsstarr (NT), strävlost (NT), lind, blåsippra, långstarr, vispstarr, myskmadra, lungört, nästrot, lundbräsmå, jungfruliv, ängsvädd, kärrsålting, knagglestarr,

näbbstarr, svampar: trubbfingersvamp (VU), violett fingersvamp (VU), ängsvaxskivling, svavelmusseron, kruskantarell, grå kantarell, igelkottsröksvamp, lavar: askvårtlav (EN), violettgrå porlav (VU), bokvårtlav (NT) bokkantlav (NT), lunglav (NT), blek kraterlav (NT), stor knopplav, traslav, havstulpanlav, mossor: platt fjädermossa, stenporella, trädporella, guldlockmossa

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Nyckelbiotoperna bör biotopskyddas. Fortsatt hävd, helst slåtter, i rikkärret.

14. Helgaskogsbjäret

Naturvärdesklass: 2

Variationsrikt beteslandskap med träd-dungar och stenmurar.

Helgaskogsbjäret är en markerad höjd väster om Norra Rörum. På själva bjäret, som är utpekad som nyckelbiotop, finns spridda ekar och bokar, björkhagar, grov hassel och alskog. I buskskiktet finns slån och hagtorn som är värdefulla för insekts- och fågelfaunan. Floran är fläckvis rik med blodrot, brudbröd och ängsvädd.

Norr om vägen, finns ytterligare betesmarker i ett kuperat åslandskap. Den sandiga jordmånen gör området intressant för grävande insekter som solitära bin och andra gaddsteklar. Trädskiktet är varierat och i buskskiktet finns hassel, nypon, vide och slån. Området är ganska svagt hävdad med det finns fortfarande partier med en fin flora, bland annat backtimjan, blåmunkar och jungfrulin.

I den nordöstra delen finns ohävdade men blomrika marker med rik insektsfauna, med bland annat vädssandbi och mindre bastardsvärmare. Flera av dessa partier är i behov av restaurering. Här ligger även några mindre dammar.

Naturtyper

alkärr, naturbetesmarker, trädrika hagmarker, naturaliserade betesvallar, betesvallar, dammar, bäckmiljö, damm, våtmark

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, örtrikt, hävdgynnade arter, landskapsbild, variation, sand-grusmarker

Särskilt intressanta arter

fåglar: hämpling (VU), växter: backtimjan, blåmunkar, brudbröd, jungfrulin, knägräs, ängsvädd, dagfjärilar: mindre bastardsvärmare (NT), gadd-

steklar: vädssandbi (NT)

Riksintresse och områdesskydd

strandskydd (mindre del), biotopskydd (mindre del)

Önskad skötsel och åtgärder

Gallring, röjning och återupptagen betesdrift i de delar som inte betas idag. Något starkare betestryck i de betade delarna. Gärna slitage eller omrörning i sandiga partier för att gynna grävande insekter och sandmarksflora.

15. Fårabjärshallar

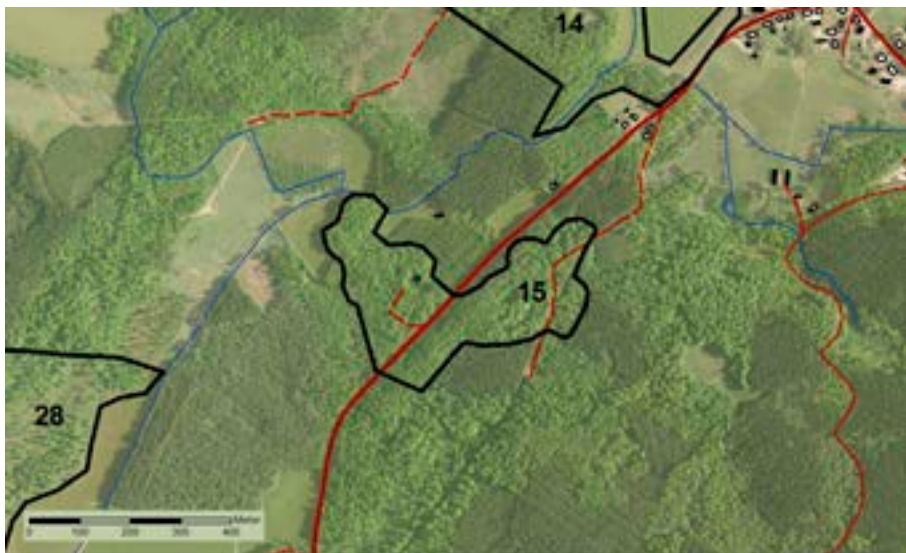
Naturvärdesklass: 2

Äldre ädellövskog med skyddsvärd kärlväxt- och kryptogamflora.

Ett skogsområde som delas av vägen mellan Nötarp och Norra Rörum. Öster om vägen finns en brant med äldre bokskog. Denna övergår i en mer blandad ädellövskog väster om vägen med bland annat äldre träd av bok, avenbok, ek, lind och lönn.

Marken är fläckvis källpåverkad vilket ger en lundartad flora med arter som tandrot, myskmadra, blåsippa och vårärt. I källdrågen växer även den sällsynta dunmossan. På de gamla träden växer ovanliga lavar som rosa lundlav, blek kraterlav och bokvårtlav.

Det finns gott om gamla ekstubbar som vittnar om att ek funnits i området också tidigare. På ekstubbarna växer den sällsynta dvärgbägarlaven. Området har sannolikt också ett stort värde för svampar och den lägre faunan. I området finns två nyckelbiotoper och två naturvärdesobjekt.

Naturtyper

ädellövskog, bokskog, källor

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, gamla och grova träd, sällsynt naturtyp, rörligt markvatten

Särskilt intressanta arter

kärlväxter: vårärt, kärrfibbla, skogsbrämsa, bäckbrämsa, blåsippa, gulsippa, vätteros, myskmadra, tandrot, skärmstarr, lavar: bokvårtlav (NT), bokkantlav (NT), blek kraterlav (NT), dvärgbägarlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), rosa lundlav

(NT), olivklotterlav, grymig lundlav, glansfläck, traslav, havstulpanlav

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för friluftsliv (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder

Området bör till stora delar lämnas för fri utveckling med röjning av gran vid behov. Alternativt ett naturvårdsanpassat skogsbruk där gamla, grova och skadade träd sparas och där multnande ved får ligga kvar. Bevara hydrologin i sumpiga delar.

Kuperat, varierat och ålderdomligt odlingslandskap med åkrar, våtmarker och betesmarker. I öster vidtar en ädellövskog med blomrika bryn.

a. Naturbetesmark

Området ligger på sandig jordmån i varmt läge vilket gynnar värmekrävande arter. Här finns bland annat en skyddsvärd fauna av vildbin. Hit hör det sällsynta vädssandbiet och dess ännu mer ovanliga parasit vädsgökbi, båda knutna till åkervädd, spetsandbi som är beroende av sälj samt vialsandbi. Bland intressanta och hävdgynnade kärlväxter finns backsippa, blåmunkar och ängshavre. Naturvärdesklass 1

b. Åkermarker

På fälten i södra delen odlas vall. Fälten är tämligen blomrika och genomkorsas av ett par sandiga markvägar med örtrika renar. Här finns gott om fjärilar, bland annat den sällsynta violettekantade guldvingen.

Naturvärdesklass 3

c. Ädellövskog

Litet men värdefullt ädellövskogsområde med i huvudsak ek men även bok, avenbok och lind. Flera av träden är gamla och det finns tämligen gott om lågor och döda träd vilket gynnar insekter och svampar. Många vedlevande insekter besöker blommor och blom-

Naturtyper

ädellövskog, naturbetesmark, betesvall, våtmark

Värderingsgrunder

Sällsynt naturtyp, rödlistade arter, hävdgynnad flora, sandmark med blottad sand, gamla träd, multnande ved, blomrika bryn och gläntor

Särskilt intressanta arter

växter: backsippa (VU), baktimjan, knägräs, ljungfrulin, stagg, svinrot, ängshavre, ängsvädd, småfruktig ljungfrukam, dagfjärilar: violettekantad guldvinge (NT), insekter: vädsgökbi (EN), vädss-

andbi (NT), spetsandbi (NT), sexfläckig blomcock (NT), vialsandbi

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt hävd av de öppna markerna. Delar (slänten bakom kyrkan) skulle helst skötas med slåtter. Ädellövskogen lämnas för fri utveckling.

mande buskar i gläntor och bryn på jakt efter pollen och nektar. En av de mer sällsynta arterna är den vackra sexfläckiga blomcocken vars larver utvecklas i

gamla ekgrenar i området. Norra delen av skogen är utpekad som nyckelbiotop. Naturvärdesklass 2

Norra Rörum bjuder på spännande sandmarker, med örtrika åkerrenar och ett artrikt insektsliv. Helgaskogsbjäret och Norra Rörums kyrka i bakgrunden.

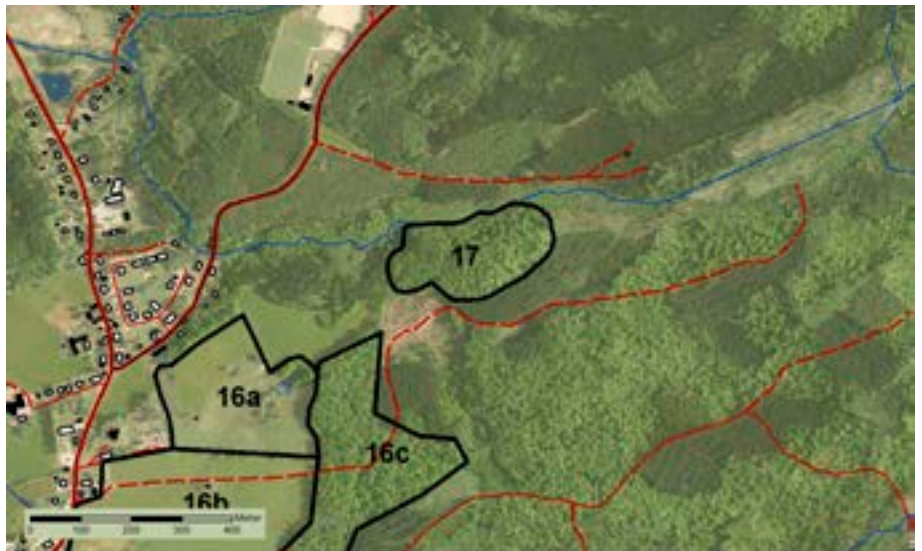
17. Osinga hall

Naturvärdesklass: 2

Bokskogsbevuxen bergknalle med diabasgångar, rasbranter, klippor, block och stenskravel.

I områdets branter finns gott om gamla träd och ganska rikligt med multnande ved, både liggande och stående. På de gamla bokarna växer sällsynta kryptogamer som bokvårtlav, bokkantlav och stiftklotterlav och på förvedat blåbärsris finns den ovanliga kvistlaven. Området har sannolikt stort värde även för vedlevande insekter.

Nordslutningen av hallen är utpekad som nyckelbiotop.

Naturtyper

bokskog, berg i dagen, rasbrant

Värderingsgrunder

rödlistade arter, ovanlig naturtyp, död ved

Särskilt intressanta arter

lavor: stiftklotterlav (VU), bokvårtlav (NT), bokkantlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), kvistlav (NT), gulnål, olivklotterlav, havstulpanlav, slät kvistlav, mossor: trädporella, trubbfjädermossa

Riksintresse och områdesskydd

strandskydd, biotopskydd (nordslutningen)

Önskad skötsel och åtgärder

Gärna skogsskötsel med stor naturvårdshänsyn i den del som inte omfattas av biotopskydd.

18. Rumperöd

Naturvärdesklass: 2

Vackert, kuperat beteslandskap med värdefulla rester av fäladsmark, dungar, stengården och odlingsrösen.

Stora delar av de öppna markerna i norr utgörs av fäladsmark med strödda enbuskar och några vidkroniga, grova bokar. De flackare delarna utgörs dels av tidigare odlad mark, dels av fuktängar och kärr. Floran i fäladspartierna är artrik med bland annat knägräs och slåttergubbe. Även ängssvampsfloran är intressant.

I söder ligger en fårbetad del som dels består av betespräglad, luckig och olikåldrig skog, dels av en öppnare kulle som bitvis är helt klädd i ljung. Kullen klassades som mycket värdefull i samband med Ängs- och hagmarksinventeringen, som bland annat noterade backsippa och slåttergubbe. Sedan dess har kullen stått obetad under ett antal år. Nu har betesdriften återupptagits vilket är positivt. Varken slåttergubbe eller backsippa kunde dock återfinnas i den här delen.

Naturtyper

fäladsmark, betesvall, fuktäng, kärr

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, hävdgynnade arter, grova träd, ogödslad naturbetesmark, betespräglad skog, landskapsbild

Särskilt intressanta arter

växter: slåttergubbe (NT), blåsuga, stagg, knägräs, svampar: honungsvaxskivling, blodvaxskivling, mörkfjällig vaxskivling, jordtunga (obest)

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

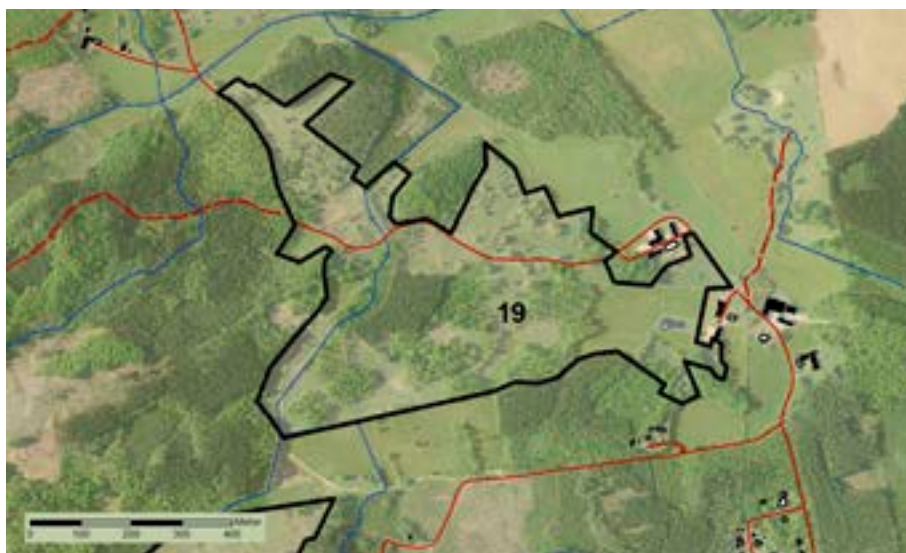
Fortsatt betesdrift

Artrika fäladsmarker och trädklädda hagmarker i ett vackert och tydligt kuperat landskap.

Norra delen består av välhåvade fäladsmarker med en artrik flora och troligen även intressant insektsfauna.

I söder vidtar trädrika hagmarker dominerade av ung ek, med en trivialare flora.

Området bjuder i sin helhet på stor variation med fuktiga bäckdalar, solstekta kullar, äldre hägnader, odlingsrösen och andra kulturhistoriska spår.

Violettkantad guldvinge

Naturtyper

naturbetesmark, fäladsmark, trädrik hagmark, betesvall

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, hävdgynnade arter, ogödslad naturbetesmark, variation, landskapsbild

Särskilt intressanta arter

växter: slättergubbe (NT), svinrot, grönvit nattviol, dagfjärilar: violettkantad guldvinge (NT)

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift

Beteslandskap vid Toftaröd

20. Åkarp

Naturvärdesklass: 3

Vacker, trädklädd hagmark, med ett system av stenmurar, odlingsrösen och många stora stenblock.

Marken förefaller ogödslad, men innehåller ändå inga väldigt speciella hagmarksväxter, vilket kan bero på en period med kraftigare igenväxning. Naturvårdsprogrammet från 1999 nämner att området restaurerats 1984. Mossa, rödven och stenmåra dominerar fältskiktet, med inslag av arter som ärenpris och ljung.

Landskapet är kuperat och mycket vackert med många välbevarade murar och en stor mängd odlingsrösen. Några grova bokar och många välväxta avenbokar finns i betesmarken. Flera större flyttblock förekommer.

Naturtyper

blandlövhage

Värderingsgrunder

grova träd, ogödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter

Särskilt intressanta arter

-

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift

21. Slättaröd

Naturvärdesklass: 3

Hagmarker och små åkrar som tillsammans bildar ett småskaligt och mosaikartat beteslandskap.

Området präglas av variation och småskalighet, med trädgångar, hagmarker och öppna betesmarker; stengården och odlingsrösen avgränsade av stengården. I de träd- och buskrika delarna finns bland annat flera grova björkar.

Floran i den östra delen är delvis gödselpåverkad och innehåller inga av de ovanligare hagmarksväxterna, men i de finaste delarna växer ändå en typisk hagmarksflora, med bland annat gökärt, liten blåklocka och knägräs.

I den västligaste delen är floran mer opåverkad, med karaktär av stagghed. Här är betet dock svagare.

Till intressanta kulturhistoriska spår hör stengården, fägator och gamla husgrunder.

Naturtyper

naturbetesmark, träd- och buskrik hagmark, betesvall

Värderingsgrunder

grova träd, ogödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter, variation, småskaligt odlingslandskap, kulturhistoriska spår

Särskilt intressanta arter

växter: stagg, ängsvädd, knägräs

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift och brukande av de öppna markerna

Gammal bokskog, betad ädellövskog, hagmarker och brukade, yngre ädellövskogar i en markerad sluttningsszon med källsprång, rörligt markvatten och näringsrika jordar.

Området har delats in i fem delområden, där det norra och södra liknar varandra och beskrivs under bokstaven d.

a. Hagmarker

Hagmarker och någon betesvall. Artrikt träd- och buskskikt med bland annat lind, vidkronig avenbok, äldre ek, grov asp, hassel, slån, fläder och hagtorn. Källkärr förekommer på flera ställen. Naturvärdesklass 2.

b. Bokskog

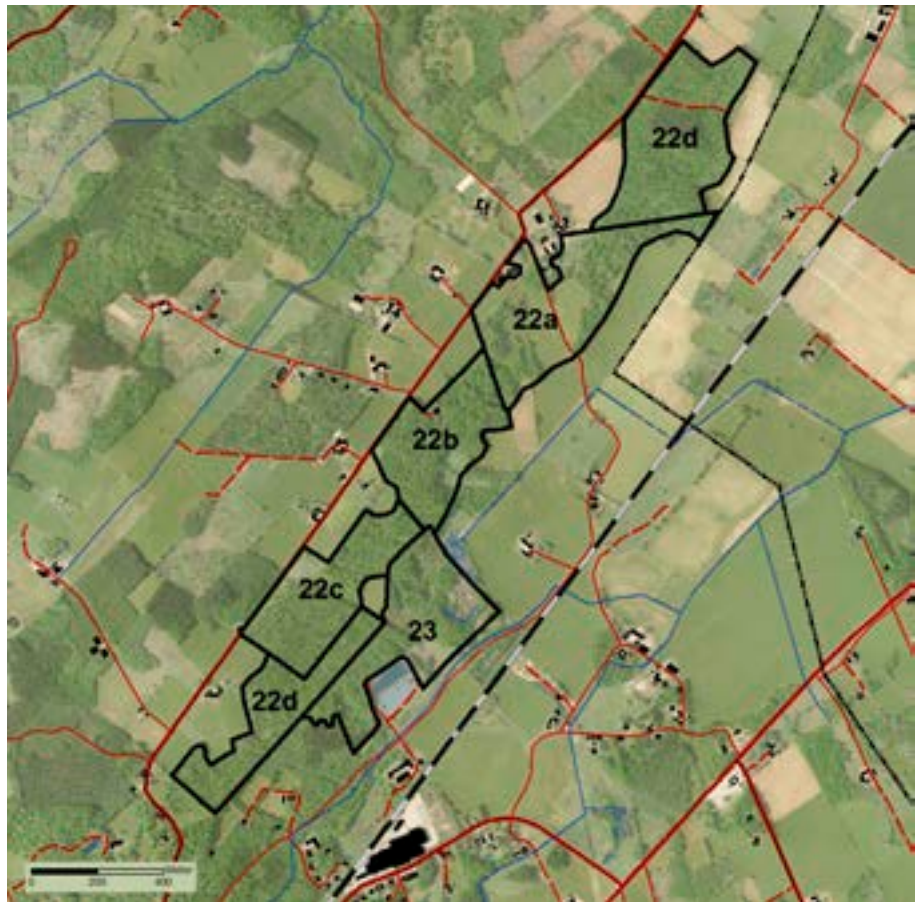
Grov, gammal och högvuxen bokskog som särskilt i den sydvästra delen har ett stort inslag av högstubbar och död ved. Lind förekommer. Örtrikt fältskikt med bland annat skogsbingel och kransrams. Naturvärdesklass 2.

c. Betad ädellövskog

Betad ädellövskog med al, ask, björk bok och ek. Mycket hagtorn. Gott om död ved. Rörligt markvatten. Omväxlande fuktigt och torrt. Även en del ek- och bokskog på torrare mark, med hassel och enstaka vidkroniga utmarksbokar. Många odlingsrösen. Naturvärdesklass 2.

d. Brukad ädellövskog

Brukad ädellövskog med stort inslag av ask. Stora delar är påverkade av rörligt markvatten, med askföryngring och mycket hassel. Näringsrikt. En del av de huggna och gallrade ytorna ser ut som högtängar med träd på. Trots att de här ytorna är mycket tydligt påverkade av skogsbruk har de ändå ett naturvärde som hänger samman med den rika jordmånen och det rörliga markvattnet, som skapar mycket speciella förutsättningar. Många arter i den här miljön bedöms klara föryngringsfasen och följa med in i nästa skogsgeneration. Mindre delar av området består av granplanteringar. Naturvärdesklass 3.

Naturtyper

ädellövskog, bokskog, al-askkärr, betespåverkad skog, träd- och buskrik hagmark, högtäng, källkärr

Värderingsgrunder

artrikedom, örtrikt, rörligt markvatten, högt mark-pH, gamla träd, grova träd, död ved, artrikt träd och buskskikt, betespåverkad skog, variation

Särskilt intressanta arter

växter: lind, gullpudra, kransrams, skärmstarr, lavar: rostfläck, kupig skrynkellav, dvärgbägarlav, svampar: koralltaggsvamp (NT), mollusker: slät spolsnäcka

Riksintresse och områdeskydd

Riksintresse för naturvård

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift i hagmarker och skog (a och c). Bokskogen i område c har sådana värden att den borde undantas från skogsbruk. Omför gran till ädellöv i område d.

Gullpudra

23. Lergravarna

Naturvärdesklass: 2

Lertäkt som lämnats för fri utveckling. Tegeltillverkningen och därmed täktverksamheten upphörde helt på 1950-talet.

I de sydvästra delarna har utvecklingen mot skog nått längst. Här finns en fuktlövskog med al, grov asp, stort inslag av ädla lövträd och ett väl utvecklat buskskikt. Ett förråd av död ved håller på att byggas upp.

I de nordöstra delarna, där täktverksamheten pågick längst, finns områden med öppna vattenspeglar och vass.

Den näringsrika leran gör att bland annat flera orkidéer växer i området. Smalfräken och nålsäv har tidigare funnits men kan vara utgångna på grund av igenväxning.

Fågellivet är rikt i allmänhet med en intensiv fågelsång på våren. Hackspettar är vanligt förekommande, främst större hackspett, men även mindre hackspett och gröngöling. I dammar och vassområden häckar bland annat sångsvan och brun kärrhök. Rörhöna och vattenrall har observerats under häckningstid.

Naturtyper

ädellovskog, alkärr, naturaliserad betesvall, kärr, damm, vass

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, högt mark-pH, naturskogskarakter, död ved, variation, kulturhistoriska spår (lertäkt)

Särskilt intressanta arter

fåglar: mindre hackspett (VU), brun kärrhök, rörhöna, vattenrall, växter: desmeknopp (NT), sårläka, myskmadra, ögonpyrola, skogsknipprot,

tvåblad, grönvit nattviol, vätteros, bäckbräsa, strutbräken, smalfräken (utgången?), nålsäv (utgången?), svampar: scharlakansröd vårskål, mossor: guldlockmossa, baronmossa, fjädermossa,

Riksintresse och områdesskydd

Naturreservat, strandskydd (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder

Enligt skötselplan för naturreservatet

En asp har fallit för åldersstrecket, Lergravarna, Tjörnarp.

24. Rönneås dalgång vid Natthall

Naturvärdesklass: 2

Markerad del av Rönneåns dalgång, med fortfarande öppna före detta slåtter- och betesmarker i dalgångens botten, inramade av trädklädda sluttningar.

Skogen i sluttningen består i huvudsak av bok, ek och avenbok, där ek är vanligare i vissa delar, bok i andra. Bitvis har skogen en kvardröjande betesprägel, med glest stående äldre träd, omgivna av en yngre trädgeneration. I norra delen finns ett relativt stort inslag av grova, gamla träd. En mindre del är utpekad som nyckelbiotop.

Näringsrikedomen varierar. Bitvis finns gott om hassel och ett fältskikt med bland annat rödblåra, tandrot och skogsbingel. Andra delar är magrare med brakkved och rönn i buskskiktet och ett fältskikt med bland annat liljekonvalj och ekorrhör.

De före detta slåttermaderna i dalgångens botten betas inte längre och är under igenväxning med vass och jättegröe. Här växer även älggräs, flädervänderot och kärrfibbla, där den sistnämnda kan sägas utgöra en rest av slåtterfloran på ängarna.

Naturtyper

ädelövsskog, sötvattenstrandäng, högörtäng

Värderingsgrunder

gamla träd, grova träd, död ved, hålträd, trädkontinuitet, betespräglad skog, örtrikt (högörtäng), landskapsbild

Särskilt intressanta arter

växter: tandrot, kransrams, kärrfibbla, lavar: bokvärtlav (NT)

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård, landskapsbildsskydd, strandskydd (delar)

Önskad skötsel och åtgärder

Delar av skogen bör lämnas för fri utveckling, alternativt kan bete återupptas i skogen. Återupptagen hävd av maderna så att de inte växer igen.

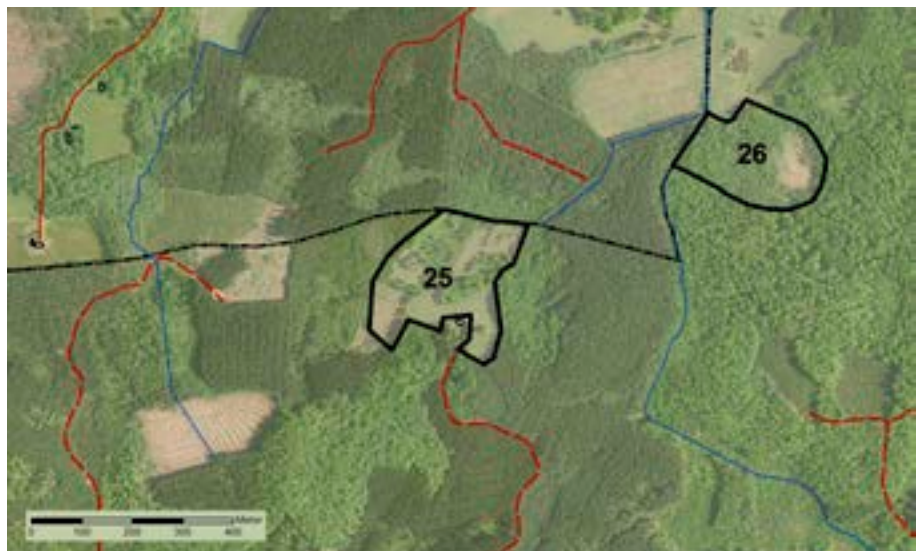
25. Naturbetesmark vid Allarp

Naturvärdesklass: 3

Liten betesmark som idag ligger som en ö i ett i övrigt helt skogsdominerat landskap. Delar av området har en intressant och artrik flora. I sin helhet är området av intresse både biologiskt och kulturhistoriskt.

Den mest intressanta delen ligger i den nordöstra delen av området och utgörs av välbetad fuktäng och kärr, på gränsen till rikkärr. Stora delar är en välbetad gräs-lågstarräng med olika mossor i botten. Darrgräs och stor käringtand hör till de mest intressanta arterna. Älggräs förekommer som enstaka blad och stänglar, vilket är ett tecken på bra hävd under lång tid.

Omgivande mer höglanta marker har en mer trivial flora dominerad av gräs. Delar är gammal åkermark. Trädskiktet är relativt intressant med ekar i åldern 70-100 år. Området bär spår av tidigare dikning och är organiserat i remsor. I övrigt förekommer mycket sten, stengården, odlingsrösen och gamla vägar. Hela området visar intressanta äldre strukturer kopplade till tidigare markanvändning och det intilliggande torpet.

Naturtyper

blandlövhage, betesvall, kärr, mosse

Värderingsgrunder

artrikedom, ovanlig naturtyp i hävd (kärret/mossen), helhet, kulturhistoriska spår

Särskilt intressanta arter

växter: stor käringtand, darrgräs, svampar: toppvaxing

Riksintresse och områdesskydd saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift

26. Myren

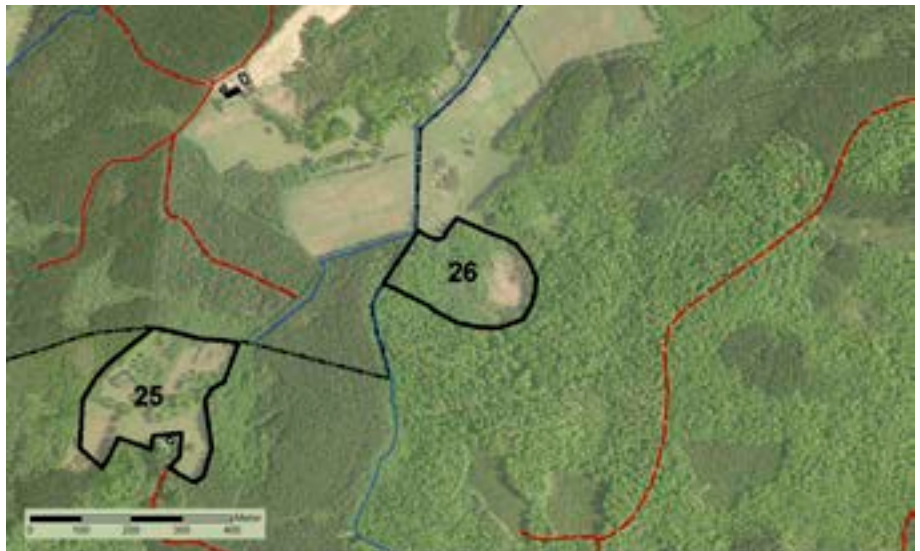
Naturvärdesklass: 1

Mosse med rikkärrsvegetation omgivet av fina alkärr och en mindre del bokskog på fast mark.

I den öppna mossens centrala delar växer arter som tranbär, klockljud och vitag, medan rikkärrsflora främst förekommer i den norra delen. Mossen har varit starkt igenvuxen, men har nu (2012) restaurerats på initiativ från Länsstyrelsen.

Till de rikkärrsväxter som fortfarande finns kvar hör slätterblomma, slankstarr och kärrsälting. Majviva ska ha förekommit på 1960-talet. Av orkidéer förekommer åtminstone Jungfru Marie nycklar.

De omgivande alkärrarna är mycket fina med al på sockel och förekomst av död ved. Även fastmarksskogen är värdefull, med knotiga bokar, ekar och en kvardröjande betesprägel. I områdets kanter finns rester av stängsel som tyder på att området betats i någorlunda modern tid. Området är opåverkat av skogsbruk.

Naturtyper
bokskog, alkärr, rikkärr, mosse

Värderingsgrunder
artrikedom, rödlistade arter, ovanlig naturtyp i hävd (rikkärr), al på sockel, betespräglad skog, död ved

Särskilt intressanta arter
växter: loppstarr (VU), slätterblomma, slankstarr, kärrsälting, gullpudra, skärmstarr, bäckbräsma, mossor: praktflikmossa, kalkkällmossa (NT)

Riksintresse och områdesskydd
saknas

Önskad skötsel och åtgärder
Fortsatt hävd, helst slätter, i rikkärrret. I omgivande skog borde betesdriften återupptas. Alternativt bör skogen lämnas för fri utveckling. Skogsbruk vore negativt för områdets naturvärden.

27. Ågerup (Åkeshus)

Naturvärdesklass: 1

Vackert, ålderdomligt och variationsrikt beteslandskap med höga naturvärden.

I området finns såväl öppna naturbetesmarker som trädklädda hagmarker i varierande grad av täthet. Grov ek och bok förekommer. Det finns även en yngre generation med spärrgreniga hagmarksekar av stort värde för framtiden.

I den öppna betesmarken i områdets västra del finns en fin hagmarksflora med bland annat slättergubbe och stagg. Även ängssvampsfloran är artrik med bland annat scharlakansröd vaxskivling och sammetsmuseron.

På några av de äldre bokarna i området finns flera rödlistade lavar däribland bokkantlav, liten lundlav och liten ädel-lav.

Beteslandskapet innehåller även betade kärr, avenbokskog, fuktängar och betesvallar. Några mindre delar av området är frånstängslade och innehåller bland annat värdefull bokskog. I området finns två områden som pekats ut som naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen.

Naturtyper
ädellövskog, naturbetesmark, öppen hagmark, ekhage, ädellövshage, fäladsmark, betesvall, fuktäng, kärr, damm

Värderingsgrunder
artrikedom, rödlistade arter, gamla, grova träd, oödsblad naturbetesmark, hävdgynnade arter, variation, småskaligt odlingslandskap

Särskilt intressanta arter
växter: slättergubbe (NT), stagg, ängsvädd, svampar: scharlakansröd vaxskivling (NT), praktvaxing

(NT), sammetsmuseron (obest), lavar: liten ädel-lav (EN), bokkantlav (NT), bokvårtlav (NT), rosa lundlav (NT), liten lundlav (NT), sotlav

Riksintresse och områdesskydd
saknas

Önskad skötsel och åtgärder
Fortsatt och gärna utökat bete över större delar av fastigheten. Viss röjning och gallring.

28. Länghult

Naturvärdesklass: 3

Vackert, kuperat och delvis trädklätt beteslandskap på lätta jordar.

Trädskiktet består bland annat av relativt unga ekar. Delar av området utgörs av ett återställt grustag, som till övervägande del består av lätta jordar, vilket gör det intressant.

Floran är relativt trivial, bland annat beroende på gödsling, men tack vare de lätta jordarna kan olika örter ganska snabbt återkolonisera. Sandjordarna i kombination med slitage av betesdjur gör också området till en potentiellt intressant miljö för olika insekter som till exempel vildbin och marklevande skalbaggar. Även trädskiktet har potential på sikt.

Ett par anlagda dammar i området bidrar till variation. Växten åkerkulla är funnen i närområdet, vilken utgör ett exempel på en relativt konkurrenssvag och ovanlig växt som trivs på lätta jordar, gärna med störning och omrörning av till exempel betande djur.

Naturtyper

öppen hagmark, trädrik hagmark, naturaliserade betesvallar, betesvallar, damm

Värderingsgrunder

stor sammanhängande areal, potential i trädskiktet, sand-grusmarker

Särskilt intressanta arter

-

Riksintresse och områdesskydd saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Störning, slitage och viss omrörning i sandmarkerna är positivt.

29. Knösen

Naturvärdesklass: 1

Åsformation med kärna av fast berg. I sydvästra delen ligger en mycket fin naturbetesmark, i nordost en värdefull, orörd bokskog på berggrund av basalt.

Naturbetesmarken i sydväst är mycket artrik med bland annat backsippa, jordtistel, och backtimjan. Även ängsvampfloran är artrik. I vissa delar står dock enbuskarna väl tätt.

Skogen på den resterande delen av åsen har höga naturvärden, särskilt den nordöstligaste delen, som är utpekad som nyckelbiotop. Här finns gammal senvuxen bokskog och gott om högstubbar och död ved. Mossfloran är mycket rik, med flera arter som indikerar värdefull natur och lång skoglig kontinuitet.

Naturtyper

bokskog, naturbetesmark, fäladsmark, berg i dagen

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, gamla ädellövträd, senvuxna träd, död ved, trädkontinuitet, liten påverkan av skogsbruk, högt mark-pH (basalt), ogödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter

Särskilt intressanta arter

växter: backsippa (VU), backtimjan, darrgräs, ängsskallra, bockrot, jordtistel, svampar: sepiavaxskivling (VU), trådvaxskivling (VU), dadelvaxskivling (VU), rodnande lutvaxskivling (VU), lilja vaxskivling (NT), grå vaxskivling, gul vaxskivling, blodvax-

skivling, toppvaxskivling, papegojvaxskivling, vit vaxskivling, lavar: liten ädellav (EN), stiftklotterlav (VU), savlundlav (VU), lunglav (NT), liten lundlav (NT), rosa lundlav (NT), klosterlav (NT), bokkantlav (NT), bokvårtlav (NT), mossor: fällmossa, platt fjädermossa, trädporella, insekter: Plectophloeus nubigena (NT), Synchita variegata (NT),

Riksintresse och områdesskydd

biotopskydd (nyckelbiotopen i nordost)

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Viss gallring av enbuskar i betesmarken. Hela skogen bör undantas från skogsbruk.

30. Äskeröd med Tystnadens dal

Naturvärdesklass: 1

Artrik bokskog i kuperad terräng intill bergtäkten i Äskeröd.

Området är en rest av ett tidigare stort bokskogsområde där bokskogen fått ge vika för granplanteringar. Terrängen är kuperad och varierad med berg i dagen, sumpskogar och bokskog av varierande biologisk kvalitet. I östra delen, nära den stora bergtäkten, ligger en mindre basaltkupp där några senvuxna och mycket gamla bokar med en synnerligen rik lav- och mossflora växer. I väster ligger Tystnadens dal, en bäckdal med al och gamla bokar. På tundersidan av grenarna på en grov bok växer den mycket ovanliga klippzonlaven på en av sina få kända lokaler i landet.

Området är av mycket stort värde för flera av våra mest hotade bokskogslavar. Sannolikt finns även en intressant insekts- och svampflora, något som inte är närmare undersökt. I området finns fem nyckelbiotoper.

Naturtyper

bokskog, alkärr, bäckmiljö

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, senvuxna träd, gamla träd

Särskilt intressanta arter

kärlväxter: skärmstarr, lavar: klippzonlav (EN), liten ädellav (EN), kort parasitspik (VU), röd pysslinglav (VU), stiftklotterlav (VU), violettgrå porlav (VU), ädelkronlav (VU), blek kraterlav (NT), bokkantlav (NT), bokvårtlav (NT), liten lundlav (NT),

lunglav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), rosa lundlav (NT), rosa skärelev (NT), havstulpanlav, kornig nållav, kupig skrynkellav, mjölig klotterlav, olivklotterlav, mossor: platt fjädermossa,

Riksintresse och områdesskydd

Ungefär en tredjedel av området omfattas av biotopskydd (dalgången)

Önskad skötsel och åtgärder

Hela området bör undantas från skogsbruk.

31. Bille mosse (Svenstorps mosse)

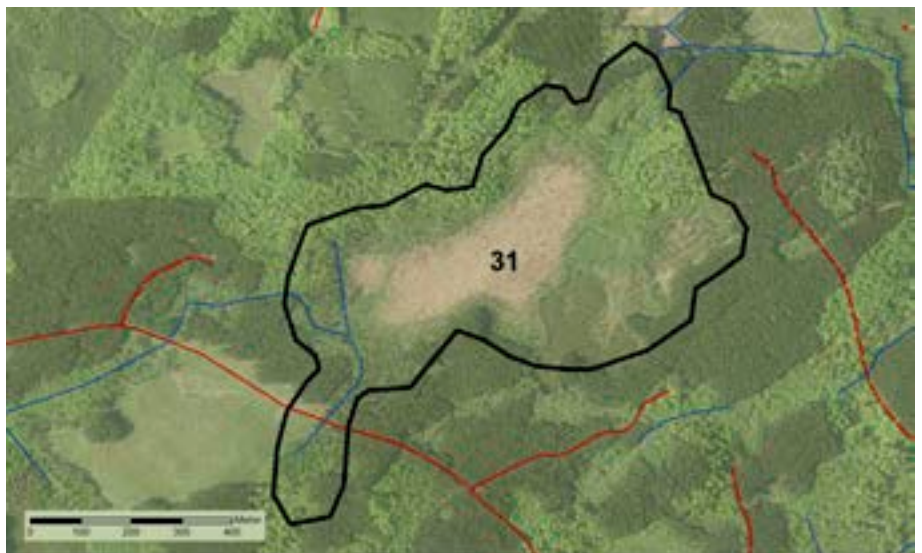
Naturvärdesklass: 2

Myr bestående av två mosseplan avgränsade av en fastmarksholme.

På mossen växer bland annat tuvull, ljung, rosling och tranbär. I laggekärret runt mossen finns ett stort bestånd av myrlilja samt ormbunkar av arterna skogs- och granbräken.

Mossen är ganska tydligt påverkad av dikning men ändå representativ. Tyvärr sker en tilltagande igenväxning med björk. Mossen har tidigare funnits med i Myrskyddsplan för Sverige men är numer utlyft, bland annat på grund av igenväxning.

I områdets östra del ligger en nyckelbiotop med bokskog och flera sällsynta lavar knutna till äldre, obrukad bokskog, däribland liten lundlav.

Naturtyper

bokskog, mosse, kärr

Värderingsgrunder

rödlistade arter, ovanlig naturtyp (i trakten), gamla träd, representativitet

Särskilt intressanta arter

växter: myrlilja, granbräken, lavar: bokvårtlav, (NT) bokkantlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), liten lundlav (NT), olivklotterlav

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård

Önskad skötsel och åtgärder

Området kan lämnas för fri utveckling, vilket dock kommer att innebära tilltagande igenväxning och utdöende av myrens typiska växter. Alternativet är att återställa vattenregimen i mossen, vilket sannolikt skulle hejda igenväxningen till en del, samt komplettera med mekanisk röjning i syfte att vidmakthålla den öppna mossen.

32. Svenstorp

Naturvärdesklass: 2

Ädellövskog och igenväxta hagmarker med grov bok, men även lind, avenbok och enstaka grova ekar.

Längst i öster ligger en restbiotop med mycket grov bok och påfallande mycket död ved av grova dimensioner. På stående, torr bokved växer bland annat laven gulnål och svampen pulverklubba.

I väster och söder ligger mer blandade skogsbestånd med odlingsrösen och en kvardröjande hagmarkskaraktär och relativt grova träd av ek och bok. Söder om gården finns fortfarande gläntor med slån och en död jätteek som står inväxt bland yngre träd.

I vägkanter och sydvända slänter finns en relativt artrik torrmarksflora av intresse för insektsliv. Även ett bestånd svinrot förekommer i vägrenen.

Sammantaget är området intressant för naturvården, främst på grund av förekomsten av gamla, grova träd och död ved. Inom området finns en nyckelbiotop och tre naturvärdesobjekt.

Naturtyper

bokskog, ädellövskog, igenväxande hagmarker, bäck

Värderingsgrunder

rödlistade arter, gamla, grova träd, död ved, trädkontinuitet, liten påverkan av skogsbruk, öppna sand-grusmarker

Särskilt intressanta arter

växter: svinrot, storrams, lind, lavar: dvärgbägarlav (NT), gulnål, glansfläck, rostfläck, sotlav, gryinig blåslav, gammelgranslav, svampar: pulverklubba

Riksintresse och områdesskydd

strandskydd (mindre del)

Önskad skötsel och åtgärder

De mest värdefulla delarna bör undantas från skogsbruk och skyddas som biotopskyddsområde. I övrigt naturvårdsanpassat skogsbruk.

33. Prästbonnaskogen

Naturvärdesklass: 2

Kuperat skogsområde klätt av i huvudsak bokskog, med relativt stort inslag av död ved.

Bitvis finns gott om grova träd, grova lågor och högstubbar. Koralltaggsvamp är funnen på bokhögstubbar i området. Lavfloran innehåller flera sällsynta arter. Två mindre områden är utpekade som nyckelbiotoper.

Utöver bok finns även lind, ek och björk i trädsiktet. I sluttningen ner mot järnvägen i områdets nordöstra del finns planterad lärk samt en relativt ung blandlövsskog med inslag av äldre träd. Trädsiktet är artrikt med bland annat ek, björk, bok, körsbär och rönn.

I områdets sydöstra del ligger en mosse med tydliga spår av torvtäkt. I de utbrutna delarna växer en sparsam flora med tranbär och tuvull i en matta av vitmossa. På de kvarlämnade torvsträngarna finns risvegetation med ljung och blåbär.

Naturtyper

bokskog, ädellövskog, alskog, lövsumpskog, mosse

Värderingsgrunder

rödlistade arter, gamla träd, grova träd, död ved, naturskogskaraktär (bitvis), liten påverkan av skogsbruk

Särskilt intressanta arter

lavar: bokvärtlav (NT), bokkantlav (NT), stiftklotterlav (VU), rosa lundlav (NT), grå skärelav (NT), svampar: koralltaggsvamp (NT)

Riksintresse och områdesskydd

Biotopskydd (den ena nyckelbiotopen), strandskydd (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder

Fri utveckling. Området är lämpligt för reservatsbildning.

34. Allarps bjär

Naturvärdesklass: 1

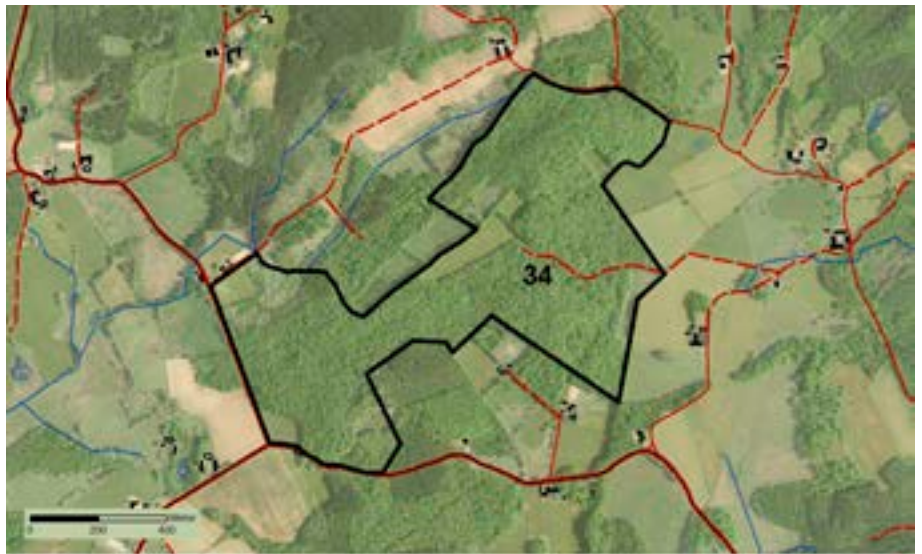
Allarps bjär är ett vulkanrestberg, en basaltkupp, täckt av en äldre ädellövskog med rik flora. Särskilt vårfloran är magnifik med skånsk nunneört, vårärt och ramslök.

Inverkan av basalt, en vulkanisk bergart med högt pH, i främst den norra delen ger också förutsättningar för en rik svampflora med många intressanta och ovanliga arter, däribland cinnoberspindling, dystersopp och elfenbensvaxing.

Lavfloran på de gamla senvuxna ädellövträden innehåller flera rödlistade arter, däribland askvårtlav, violettgrå porlav och rosa lundlav. Också mossfloran är artrik, liksom faunan av småfjärilar. Förgyllt metallfly har tidigare påträffats i området, men betraktas numer som utdöd i Sverige.

Sammantaget är området kring Allarps bjär mycket artrikt och intressant, med många sällsynta organismer. Fladdermusarten Barbastell har konstaterats förekomma i området sommartid. Barbastellen är mycket ovanlig och hör till de arter som åtnjuter särskilt skydd inom hela EU.

Området söder om själva basaltkuppen utgörs av ett igenväxande odlingslandskap klätt av olika typer av lövskog.

Naturtyper

ädelövskog, triviallövskog, lövsumpskog, betesvall, rasbrant

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, högt mark-pH (basalt), rik flora, gamla träd, senvuxna träd, död ved, trädkontinuitet

Särskilt intressanta arter

djur: barbastell (EN), växter: strävlost (NT), hålnunneört (NT), vårärt, blåsippa, lavar: askvårtlav (EN), stiftklotterlav (VU), violettgrå porlav (VU), lunglav (NT), blek kraterlav (NT), bokkantlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), bokvårtlav (NT), klosterlav (NT), liten lundlav (NT), rosa lundlav (NT), lunglav (NT), mossor: stor bandmossa (NT), västlig husmossa, mjuk planmossa, skärblads-

mossa, skuggsprötmossa, platt fjädermossa, späd frullania, gullockmossa, klippfrullania, svampar: stor stinkbrosking (VU), cinnoberspindling (NT), dystersopp (NT), insekter: Plectophloeus nubigena (NT), vasspetsad sikelvinge (NT)

Riksintresse och områdesskydd

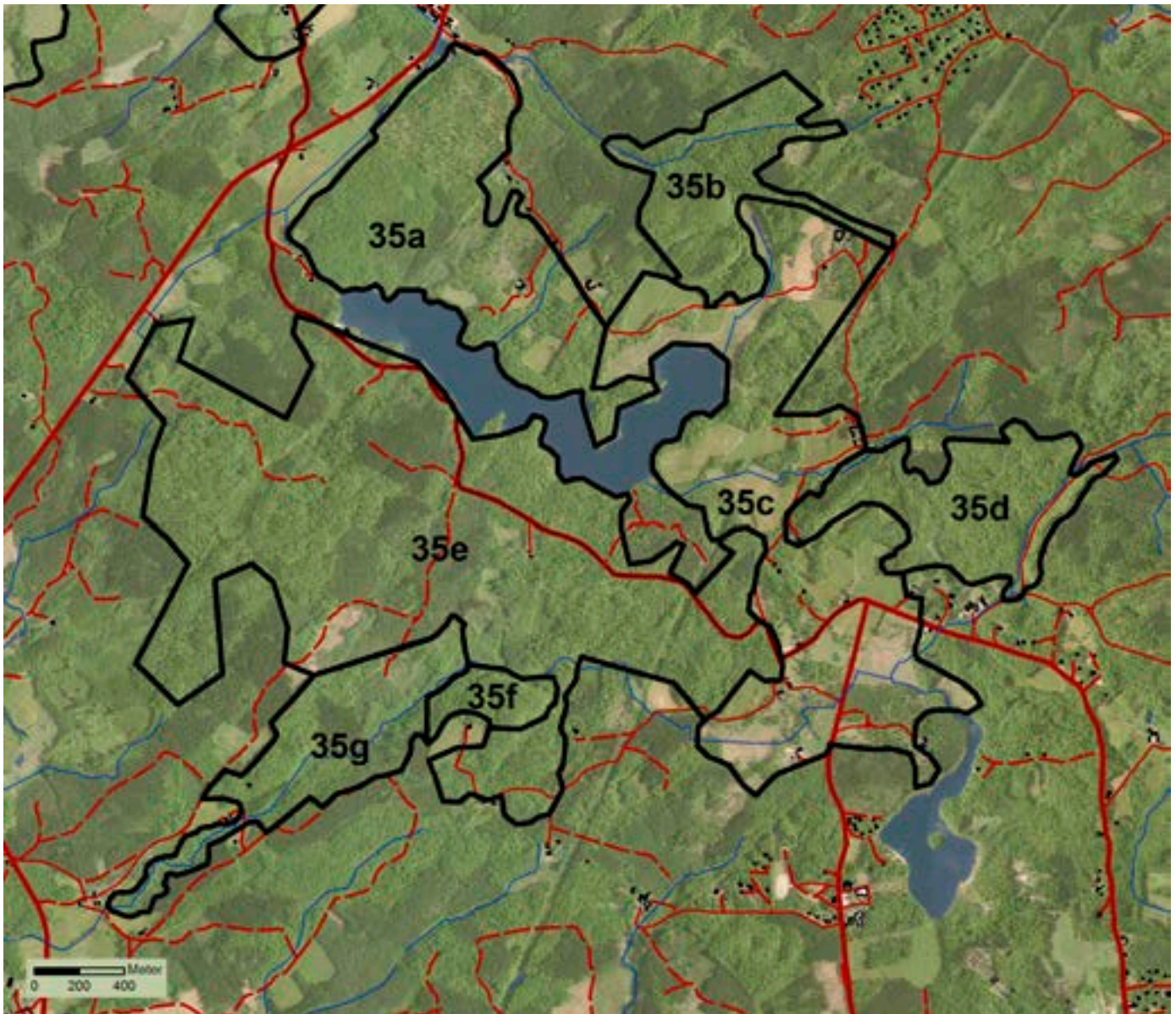
Riksintresse för naturvård, Natura 2000 (hälften), naturreservat (hela)

Önskad skötsel och åtgärder

Enligt skötselplan för reservatet.

Vårflora på Allarps bjär. Hålnunneört i en matta av vitsippor, gulsippor och ramslök.

Runt Dagstorpssjön utbreder sig ett stort och kuperat bokskogsområde med en sällsynt stor andel intressanta skogsmiljöer. Orsaken till detta är bland annat den ansamling av gamla vulkanrester som finns i området.

Vulkanresterna består av en stelnad, hård basaltkärna. Basalten är basisk och påverkar omgivande markers flora och fauna positivt. Det kuperade landskapet har också försvårat avverkningar, vilket gör att flera kärnområden är relativt opåverkade av modernt skogsbruk. I området finns flera fina bäckmiljöer, rasbranter, kärr och betesmarker. Områdets stora areal ger gott hopp om att många av de hotade och känsliga arterna ska kunna överleva även på längre sikt. Den varierade naturen, flera vandringsleder och de svamprika skogarna har tillsammans med den vackra Dagstorpssjön gjort området till ett välbesökt friluftsområde.

Dagstorpssjön hyser även en mycket rik fauna av trollsländor med bland annat den ovanliga tvåfläckiga trollsländan. Hela området har mycket stora naturvärden med flera exklusiva biotoper och arter. Områdets stora areal, dess rika uppsättning av exklusiva och känsliga arter samt den varierade naturen gör att Dagstorpssjön sannolikt tillhör ett av Skånes mest värdefulla bokskogsområden. I området finns 15 nyckelbiotoper och fyra naturvärdesobjekt.

a. Dagstorps naturreservat

Reservatet ligger i områdets nordvästra del och är ett varierat område med flera olika naturtyper. Här finns lövskogområden med bok, ek, avenbok i anslutning till öppna betesmarker. I de finaste betesmarkerna finns hävdgynnade arter som stagg, knägräs och ovanliga svampar. Det finns även flera kulturhistoriska lämningar. Naturvärdesklass 2

b. Hästhallarna (Röan)

Ädellövskogsklätt och svårframkomligt område med bergknallar och rasbranter. Området påminner lite om ett Skärallid i miniatyr, med rasbranter och block. Berggrunden utgörs av vulkanrester med basalt, vars basiska sammansättning påverkar florin. I trädsnittet dominerar bok, med inslag av avenbok, lind, lönn, ask och ek. I rasbranterna är

Fjällsopp, Bjäret

Hålsaxabäcken

träden mycket gamla och det finns tämligen gott om multnande ved. De gamla träden är hemvist för en lång rad exklusiva lavar och skalbaggar, med arter som rosa lundlav, bokvårtlav och violettgrå porlav. I den rika jordmånen växer bland annat kransrams, myskmadra och gulplister. Även svampfloran är rik och i framför allt rasbranterna finns många ovanliga arter. Till dessa hör igelkottsröksvamp, cinnoberspindling och den mycket sällsynta säckjordstjärnan. Även vedsvampfloran är rik med bland annat koralltaggvamp och skinntagging på multnande boklågor. Naturvärdesklass 1

c. Odlingsskapskogen kring Stenkilstorp, Röan och Långstorp

Nordost och ost om Dagstorpssjön vid

Röan, Stenkilstorp och Långstorp finns ett stort och varierat odlingslandskap med åker, vall och betesmarker. I de öppna markerna och runt gårdarna finns gott om äldre lövträd. Det finns ganska stora ytor av tidigare betes- och slåttermark där flera delar inte hävdas längre. Flera av dessa har dock kvar höga naturvärden med arter som slåttergubbe, jungfrulin, stagg och darrgräs. Även insektsfaunan är rik i dessa ofta blomrika miljöer. Vid Stenkilstorp ligger ett rikkärr som länge stått ohävdad, men där skötseln nu kommer att återupptas via skötselavtal. Naturvärdesklass 2

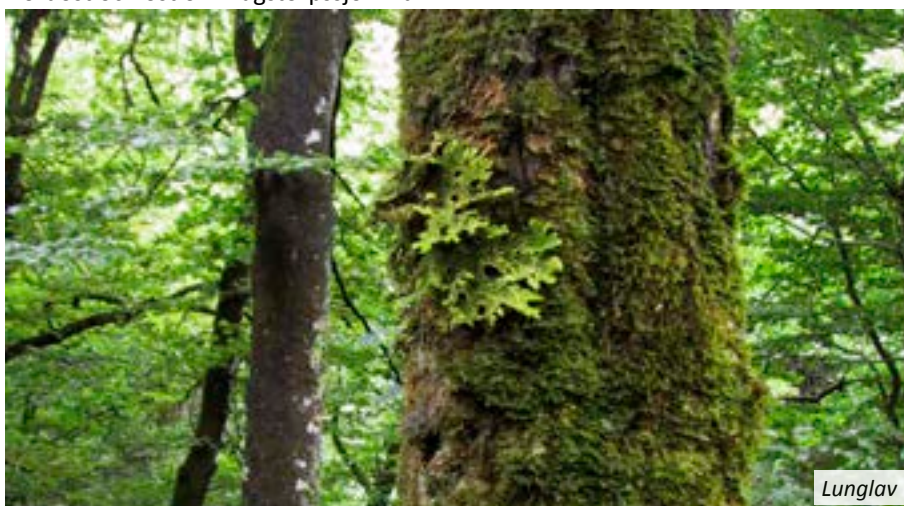
d. Stenkilstorp-Silverdalen

Från Stenkilstorp till Silverdalen sträcker sig en stor och vacker bokdominerad

skog. Längst i väster, vid Stenkilstorp, finns en basalkupp (Gryalid) med en stor rasbrant med gamla ädellövträd av bok, avenbok, lönn, ask och lind. I branten finns en mycket rik kryptogam- och skalbaggsfauna. Bland de särskilt sällsynta arterna kan nämnas liten ädel-lav, stiftklotterlav samt skalbaggar Carphacis striatus och Platycis cosnardi. Vid foten av rasbranten finns ett alkärr med ett stort bestånd av den spektakulära skunkkallan som härstammar från Nordamerika. Österut, ovan branten, är skogen mer bokdominerad och brukad. Trots detta finns gott om gamla träd och multnande ved. På spridda stammar växer ovanliga arter som bokvårtlav och svampen pulverklubba. Längst i öster ligger Silverdalen, en ravin som på östsidan kantas av äldre bokskog med ganska gott om högstubbar och lågor. Även här finns gott om ovanliga kryptogamer. Naturvärdesklass 1

e. Skogar söder om Dagstorpssjön

Söder om Dagstorpssjön finns ett stort och varierat bokskogsområde med gamla träd, kärr och rasbranter. Vissa delar är brukade medan andra, ofta kärr eller rasbranter, visar fina naturskogsqualitéer med mycket multnande ved och stor artrikedom, inte minst bland kryptogamer och vedlevande skalbaggar. I de mer orörda delarna växer bokvårtlav, bokkantlav, rosa lundlav och många

Lunglav

andra sällsynta och krävande arter. Även den vedlevande skalbaggsfaunan är intressant med förekomster av sällsynta arter. Även svampfloran hyser höga kvalitéer med bland annat fynd av grå kantarell och den vedlevande svampen skillerticka. Naturvärdesklass 2

f. Bjäret (Ulfsbjär)

Bjäret är en stor, nordvärd och spektakulär basalkupp som delvis är tunt moränöverlagrad. Hela branten är småkuperad och i öster finns en stor talusbrant. Trädskiktet utgörs av bok med inslag av avenbok, ek och lind. Träden är gamla och det finns rikligt med lågor och högstubbar. Den multnande

veden är viktig för många av områdets hotade insekter och svampar. Skogen var tidigare, liksom många andra skogar, ett utmarksbete. Fältskiktet är relativt sparsamt i själva branten men blir rikligare i fuktigare och ofta lägre partier. Till de mer skyddsvärda arterna hör gräset skogssvingel som växer i branterna. Lavfloran i området är mycket skyddsvärd med flera arter som indikerar lång skoglig kontinuitet. Även svamp- och mossfloran är rik på ovanliga och specialiserade arter. Naturvärdesklass 1

g. Hålsaxabäckens dalgång

Nedanför Bjärets rasbranter rinner Hålsaxabäcken som här är omgiven av

aldominerad sumpskog och bokskog. Vattendraget är en förutsättning för många arter knutna till sumpiga skogsmiljöer. Fältskiktet är frodigt med arter som aklejruta. Intill ån finns ett par små basaltkupper med gammal bokskog. På de äldre träden växer sällsynta kryptogamer och veden är utvecklingssubstrat för flera ovanliga skalbaggar. I sumpskogens blöta al- och boklågor utvecklas larven till den getingliknande och sällsynta boktigerflugan. På skadade bokar växer den ovanliga skillertickan. Naturvärdesklass 1

Basaltkupp söder om Dagstorpssjön.

Naturtyper

bokskog, ädellövskog, blandlövskog, granskog, lövsumpskog, alkärr, naturbetesmark, hagmark, sötvattenstrandäng, kärr, rikkärr, betesvall, åker, sjö, bäckmiljö, berg i dagen, rasbrant

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, stor sammanhängande areal (bokskog), senvuxna träd, gamla träd, död ved, hålträd, trädkontinuitet, liten påverkan av skogsbruk (delar), rik flora, ogödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter, ovanlig naturtyp i hävd (rikkärr), variation, småbrutet odlingslandskap, landskapsbild, sand-grusmarker, artrika vägrenar

Särskilt intressanta arter

kärlväxter: skogssvingel (VU), slättergubbe (NT), sommarfibbla (NT), bergjohannesört (NT), skärmstarr, kärrfibbla, aklejruta, knagglestarr, svartbräken, svampar: säckjordstjärna (EN), skivsopp (EN), bleksopp (EN), rodmande

lutvaxskivling (VU), skillerticka (VU), skinntagging (NT), koralltaggschamp (NT), svart taggschamp (NT), cinnoberspindling (NT), citronspindling (NT), orange kantarell (NT), rödfotad nagelskivling (NT), ljusskivig lerskivling (NT), kastanjesopp (NT), dystersopp (NT), igelkottsrökschamp, pulverklubba, grå kantarell, fjällsopp, lavar: liten ädellav (EN), stiftklotterlav (VU), violettgrå porlav (VU), blek kraterlav (NT), almlav (NT), bokkantlav (NT), bokvårtlav (NT), liten lundlav (NT), lunglav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), rosa lundlav (NT), klosterlav (NT), grå skårelav (NT), havstulpanlav, kornig nållav, kupig skrynkellav, mjölig klotterlav, olivklotterlav, mossor: gulgrön raggmossa, klipprostmossa, dunmossa, stor revmossa, praktbräkenmossa, piprensarmossa, platt fjädermossa, fällmossa, plattfjädermossa, trubbfjädermossa, insekter: Bolitochara lucida (VU), Carphacis striatus (VU), Platycis cosnardi (VU), Euplectus bonvouloiri (VU), Amphicyllus globiformis (NT), Atomaria diluta (NT), Synchronita variegata (NT), Sphenostethus alternans (NT), Plectophloeus

nubigens (NT), Plegaderus dissectus (NT), Euryusa castanoptera (NT), Phloiotrya rufipes (NT), Anobium fulvicorne (NT), Orchesia minor (NT), prydnadsbock (NT)

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för friluftsliv (hela), Riksintresse för naturvård (delvis), Naturreservat (delar), Natura 2000 (delar), Biotopskydd (2 mindre områden), Landskapsbildsskydd (delar), Strandskydd (delar)

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift i de öppna markerna. Återupptagen betesdrift är önskvärt i vissa delar som idag står ohävdade. Fortsatt hävd av rikkärret i Stenkilstorp. Fortsatt åkerbruk. En betydligt större del av skogen skulle behöva undantas från skogsbruk om områdets skogliga naturvärden ska kunna garanteras på sikt. I övrigt bör skogsbruk ske med stor naturvårdshänsyn.

36. Prästtorpasjön

Naturvärdesklass: 2

Prästtorpasjön med omgivande skogar.

Runt sjön finns äldre ädellövskog med i huvudsak bok, avenbok och ek. I fuktiga partier finns bland annat björk och al med inslag av ask. Sjön är endast glest bevuxen med vass i kanterna.

De största naturvärdena är knutna till den nordostvända bokskogsslutningen väster om vägen. Här finns gott om mycket gamla bokar med inslag av avenbok. Flera av träden är senvuxna, det vill säga klena, men mycket gamla och har en rik kryptogamflora. Delar av branten är utpekad som nyckelbiotop.

Bland sällsynta arter finns tämligen gott om bokvårtlav och havstulpanlav medan borkantlav och liten lundlav endast förekommer sparsamt. Flera ovanliga mossor växer också på stammarna.

Naturtyper

bokskog, alskog, sjö, bäck

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, gamla träd, senvuxna träd

Särskilt intressanta arter

lavar: borkantlav (NT), bokvårtlav (NT), liten lundlav (NT), stor knopplav, olivklotterlav, mossor: trubbfjädermossa, trädporella, guldockmossa

Riksintresse och områdesskydd

strandskydd (merparten)

Önskad skötsel och åtgärder

Fri utveckling. Skogen i nordostslutningen bör undantas från skogsbruk.

37. Sjunnerup

Naturvärdesklass: 3

Mosaik av igenväxande hagmarker, betespräglad skog och gamla åkrar.

Delar av de gamla hagmarkerna är fortfarande i ett tidigt igenväxningsstadium, medan andra snarast kan kallas skog. Skogen har dock fortfarande tydlig betesprägel. Den är olikåldrig och flerskiktad, med inväxta hagmarksekar, flerstammig bok, grova björkar och gläntor. I fuktigare delar finns grov al på sockel. Inget skogsbruk har bedrivits i området sedan betet upphörde, vilket är positivt för områdets naturvärden.

På de gamla åkrarna växer mer eller mindre naturaliserad vall. Blomningen i de öppna markerna och variationen mellan öppet, halvslutet och slutet är värdefull, inte minst för många insektsarter. I västra delen finns också några halvöppna kärr, som ytterligare bidrar till variation. Bitvis är marken näringsrik vilket avspeglar sig i förekomst av hassel, rödblåra, kransrams och grönvit nattviol.

Området är rikt på körvägar, stengärden och andra strukturer; ett kulturlandskap som är på väg att helt sjunka in i grönska.

Naturtyper

ädellövskog, blandlövskog, alkärr, igenväxande hagmarker, kärr

Värderingsgrunder

gamla träd, grova träd, al på sockel, betespåverkad skog, framtida värden i trädskikt, potential om hävden återupptas, örtrikt, variation, struktur, landskapsbild, kulturhistoriska spår (hägnader, vägar mm)

Särskilt intressanta arter

växter: åkervädd, grönvit nattviol, kransrams; insekter: skogsnätfjäril

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Återupptagen betesdrift. Alternativt bör de trädklädda delarna undantas från skogsbruk och lämnas för fri utveckling. Fortsatt brukande av åkermarken.

38. Bökestorp

Naturvärdesklass: 1

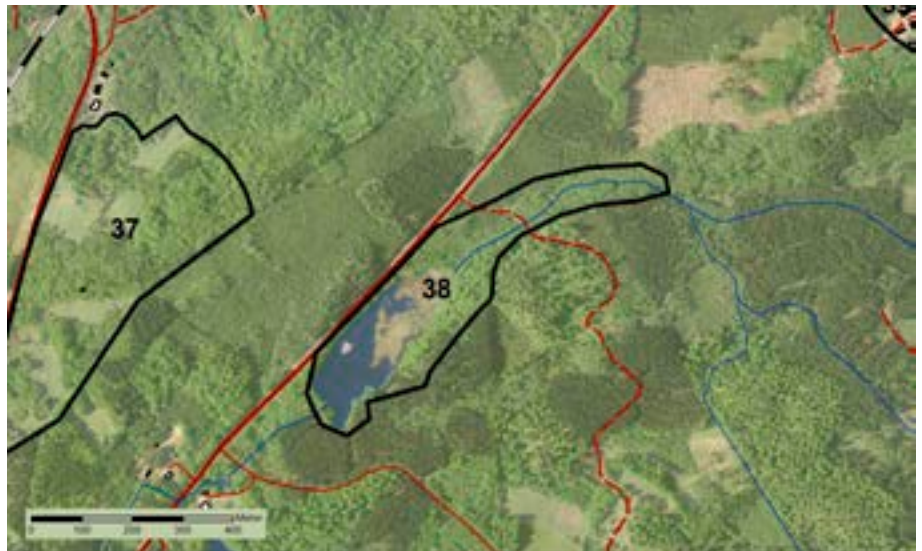
Damm och bäckmiljö omgiven av äldre lövskog med höga biologiska värden.

Området utgörs av en stor damm i huvudsak kantad med aldominerad sumpskog. Dammen är värdefull för fågellivet och sångsvan har häckat under flera år. Alsumpskogen fortsätter uppströms dammen. Jordmånen är rik och det finns en intressant kärlväxtflora med bland annat strutbräken och kärrfibbla.

I öster gränsar dammen mot en sluttning med mycket gammal bokskog med inslag av avenbok, lind och ek. På de gamla och ofta senvuxna träden finns gott om sällsynta arter som bokvårtlav, olivklotterlav, stiftklotterlav och bokkantlav, men även exklusiva arter som liten ädellav och savlundlav. Även svampfloran är rik med bland annat koralltaggsvamp och den starkt hotade igelkottstaggsvampen.

I skogen finns också en stor mängd multnande ved vilket är gynnsamt för såväl svampar som insekter. Till häckfåglarna hör arter som skogsduva och stenknäck.

I området finns tre nyckelbiotoper.

Naturtyper
bokskog, damm, alkärr, bäck

Värderingsgrunder
artrikedom, rödlistade arter, gamla träd, senvuxna träd, död ved

Särskilt intressanta arter
fåglar: skogsduva, skalbaggar: Phloeopagus thomsoni (NT), lavar: liten ädellav (EN), stiftklotterlav (VU), savlundlav (VU), violettgrå porlav (VU), rosa lundlav (NT), bokkantlav (NT), bokvårtlav (NT), liten lundlav (NT), lunglav (NT),

orangepradad klotterlav (NT), mjölig klotterlav, olivklotterlav, stor knopplav, gulnål, kornig nållav, kupig skrynkellav, havstulpanlav, svampar: igelkottstaggsvamp (CR), koralltaggsvamp (NT), pulverklubba, borstsköldning, mossor: trubbfjädermossa, trädporrella, klippfrullania, platt fjädermossa.

Riksintresse och områdesskydd
strandskydd (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder
Skogen lämnas för fri utveckling

39. Torup

Naturvärdesklass: 2

Ålderdomligt och vackert kulturlandskap med stenmurar, markvägar samt betes- och odlingsmarker. Gårdsmiljöerna omges av äldre bokskog med skyddsvärda arter.

Området är stort och varierat med produktionsskog, äldre bokskogar, kärr, betesmarker och vackra gårds- och kulturmiljöer. Förutom bokskog finns fläckvis inslag av ek, lind, avenbok, grov hassel och kärrmiljöer med i huvudsak al. I anslutning till odlingslandskapet och gårdsmiljöerna finns även ask och alm. I betesmarkerna växer hävdgynnade arter som gökårt, blodrot, blåsuga och gråfibbla. Det finns flera värdefulla strukturer som stenmurar och grova buskar av hassel, hagtorn och fläder. På gamla bokar och avenbokar i de äldre bokskogarna växer sällsynta arter som bokvårtlav och bokfjädermossa. I fuktiga skogspartier med al växer gullpudra, kärrfibbla och skärmstarr. Hela området är dessutom påtagligt kuperat, vilket ger området en spännande karaktär. I området finns tre nyckelbiotoper och ett naturvärdesobjekt.

Naturtyper
ädellövskog, bokskog, lövsumpskog, igenväxande hagmarker, naturbetesmark, kärr

Värderingsgrunder
artrikedom, rödlistade arter, gamla och grova träd, variation, småskaligt odlingslandskap, kulturhistoriska spår

Särskilt intressanta arter
växter: kärrfibbla, gullpudra, blåsippa, gulsippa, tandrot, bäckbräsma, skogsbingel, skärmstarr. lavar: bokvårtlav (NT), kvistlav (NT), gulnål, glans-

fläck, rostfläck, mossor: bokfjädermossa (NT), platt fjädermossa, guldlockmossa

Riksintresse och områdesskydd
biotopskydd (2 mindre områden)

Önskad skötsel och åtgärder
Småskaligt skogs- och jordbruk där multnande ved och äldre träd lämnas. Fortsatt betesdrift. Spara och gynna grova hassel, fläder och hagtorn i bryn och betesmarker. Bevara hydrologin i sumpskogarna.

Korsarödssjön är en spännande men lite svåråtkomlig sjö. I det omgivande landskapet finns vackra hagmarker med både natur- och kulturvärden.

a. Korsarödssjön är grund och till stor del igenväxt med vass och flytande vegetation. I sjön finns ett stort bestånd av vattenaloe och även gott om kransalger. Nuvarande vattenyta är resultatet av en restaurering som genomfördes under 1990-talet. Naturvärdesklass 1

b. Norr om sjön finns en vacker, trädrik hagmark och ett fint betad alkärr närmast sjön. Naturvärdesklass 3

c. Söder om sjön ligger ett vackert, ålderdomligt kulturlandskap kallat Paradisets ängder, med betad bokskog, naturbetesmarker och hagar. Naturvärdesklass 3

Brun kärrhök häckar regelbundet i sjön och mindre hackspett i sjöns omgivning. Till andra lite mer speciella fåglar som observerats vid Korsarödssjön hör trastsångare, gräshoppsångare, flodsångare, rördrom, vattenrall och småfläckig sumphöna.

Naturtyper

bokskog, blandlövsskog, hagmark, betesvallar, sjö, vass, gungfly

Värderingsgrunder

artrikedom, gamla träd, betespåverkad skog, hävdgynnade arter, fågelliv, landskapsbild

Särskilt intressanta arter

fåglar: mindre hackspett (NT), brun kärrhök, rördrom (NT), nattviol, darigräs, slättergubbe (NT) (utgången?), vattenaloe, insekter: citronfläckad kärrtrollslända

Riksintresse och områdesskydd

strandskydd (merparten)

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt bete och brukande av det omgivande kulturlandskapet. Återupptagen hävd är önskvärd i vissa delar. En uppreppning av sjörestaureringen kan vara motiverad om sjön åter växer igen helt.

Korsarödssjön från sydost.

41. Stockamöllan

Naturvärdesklass: 2

Ett ädellövstråk med i huvudsak bokskog som sträcker sig längs med Rönneå.

Gammal ädellövskog som domineras av bok med inslag av ek, ask, lönn, lind, alm och al. Det finns även partier som är mer eller mindre ekdominerade med några mycket gamla träd. I buskskiktet finns bitvis gott om hassel.

Den närings- och kalkrika jordmånen har bidragit till en rik flora med arter som hålnunneört, kransrams och blåsippan. Hålnunneörten har en mycket stor förekomst i en delvis betad ängslövskog i den norra delen av området. På de gamla träden växer en skyddsvärd kryptogamflora med flera sällsynta och rödlistade arter. Till de mer intressanta hör rosa lundlav och den mycket sällsynta tårtickan.

Rönneå har en stor betydelse både för den biologiska mångfalden i området och friluftslivet. I området finns två nyckelbiotoper.

Naturtyper

ädellövskog, bokskog, betespåverkad skog, våtmark

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, högt mark-pH, rik flora, gamla och grova träd, ovanlig naturtyp

Särskilt intressanta arter

växter: hålnunneört (NT), blåsippan, murgröna, kransrams, svampar: grå kantarell, kruskantarell, hasselsopp, lavar: bokvårtlav (NT), bokkantlav (NT), grå skärelav (NT), rosa lundlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), dvärgbägarlav

(NT), olivklotterlav, gulnål, lönnlav, mossor: platt fjädermossa

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård, landskapsbildsskydd, strandskydd (merparten)

Önskad skötsel och åtgärder

Nyckelbiotoperna undantas från skogsbruk. I övriga delar ett naturvårdsanpassat skogsbruk där de äldsta bestånden lämnas orörda. Gynna grova ädellövträd, friställ grova ekar och håll efter eventuell inväxande gran. Spara evighetsträd.

42. Vittseröd

Naturvärdesklass: 3

Betesmarker, skogsdungar, grova ädelövträd och en damm i anslutning till gården Vittseröd. Området är vackert och omväxlande.

I Vittseröd finns en välbevarad gårdsmiljö med gamla byggnader med inmurade kvarstenar, kullerstensinfarter och korsvirke. Gårdsmiljön omges av öppna och i några fall igenväxande betesmarker, träddungar och en del äldre solitära ädellövträd. En damm finns öster om vägen som går genom området.

Betesmarkerna väster om vägen är hedartade till friska och hyser en värdefull kärlväxtflora med arter som jordtistel, jungfrulin, nattviol, rödklint, stagg, svinrot och ängsskära.

I norra delen finns en nyckelbiotop med gamla ädellövträd, bland annat några mycket grova ekar. Här växer ovanliga kryptogamer som bland annat rosa lundlav.

Naturtyper

ädellövskog, igenväxande hagmarker, trädrik hagmark, naturbetesmark, betesvallar, våtmark

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, gamla och grova träd, hävdgynnade arter, gårdsmiljö,

Särskilt intressanta arter

växter: ängsskära (NT), brudborste, jordtistel, jungfrulin, knägräs, nattviol, rödklint, stagg, svinrot, ängsbräsa, ängsvädd, murgröna. lavar: rosa lundlav (NT), lönnlav, mossor: stor huvmossa, platt fjädermossa

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård (mindre del)

Önskad skötsel och åtgärder

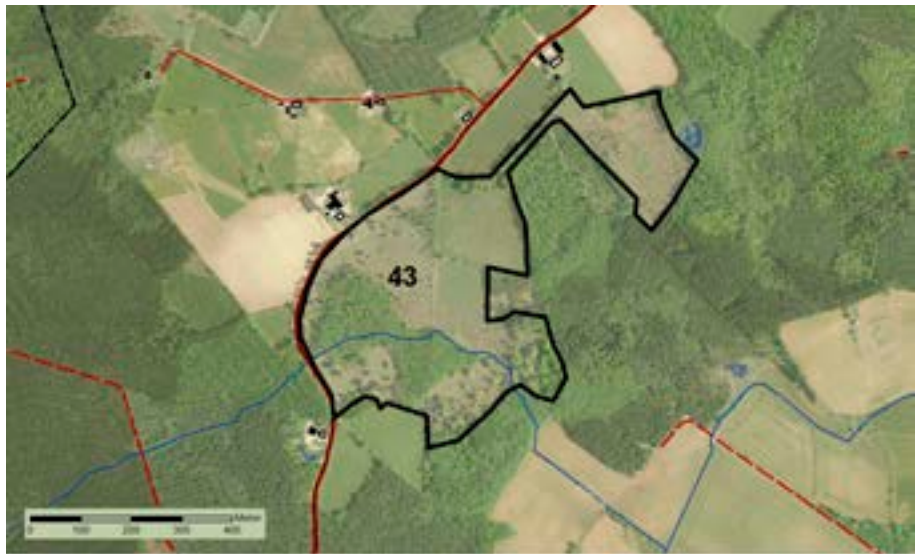
Återupptaget och ökat bete i de igenväxande betesmarkerna. Gamla träd sparas som evighets-träd. Jätteeckarna i norr hålls friställda.

43. Rugerup

Naturvärdesklass: 1

Naturbetesmarker med artrik flora och många ovanliga dagfjärilsarter. Stora delar av området är fuktiga, vilket ger en speciell karaktär.

Nordöstra delen består av öppen, fuktig betesmark med glest strödda enbuskar och tydliga drag av kalkfuktäng, där orkidéer, darrgräs och vildlin är vanliga. Längst i söder finns solitär ek och varma, örtrika gläntor. Däremellan olika varianter av naturbetesmarker varvat med före detta vall och alskog. Norra delen står ohävdad (2011). I resterande delar är betestrycket svagt till måttligt. Ett inte alltför hårt betestryck är önskvärt med tanke på insektsfaunan, men å andra sidan innebär det risk för igenväxning.

Bredbrämad bastardsvärmare, Rugerup.

Naturtyper

naturbetesmark, fäladsmark, ekhage, blandlöv-hage, alskog, betesvall

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, stor areal, rörligt markvatten, högt mark-pH, örtrikt, ovanliga vegetationstyper, ögödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter

Särskilt intressanta arter

växter: loppstarr (VU), ängsstarr (NT), slättegubbe (NT), vildlin, ängsnycklar, darrgräs, jungfrulin,

svinrot, stagg, dagfjärilar: silversmygare (NT), bredbrämad bastardsvärmare (NT), sotnätfjäril (NT), violett kantad guldvinge (NT), slättergräsfjäril, ängspärlemorfjäril

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Betestrycket behöver ökas, särskilt i fuktigare delar. Visst behov av röjning av alsly.

44. Solnäs

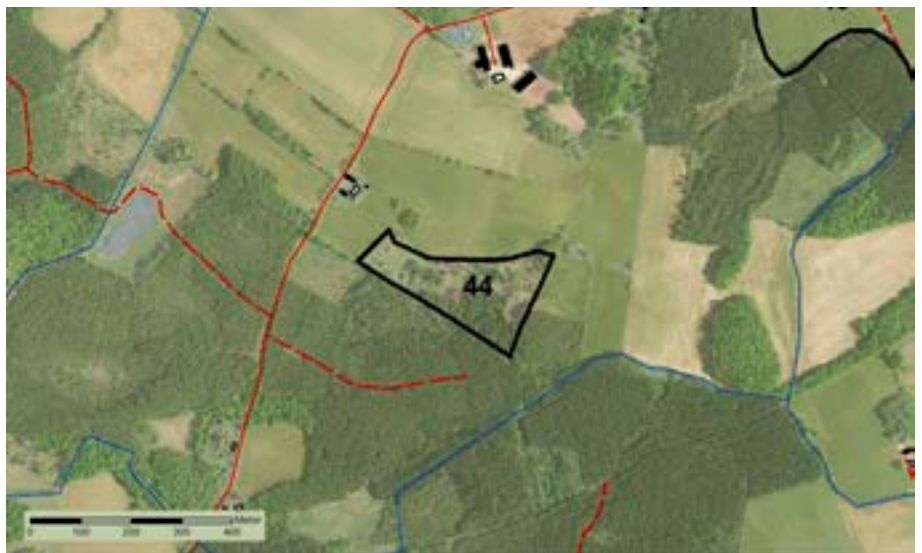
Naturvärdesklass: 3

Naturbetesmark som stått ohävdad i minst 10 år. Fortfarande finns sådana kvaliteter att återupptagen betesdrift är intressant.

Området består både av fuktiga och torra partier. De fuktiga delarna domineras idag helt av älgört, medan johannesört och gulmåra blommar på de torrare kullarna. Många av de hävdberoende växter som tidigare noterats i området kan vara försvunna. Om återupptagen betesdrift inte kan ordnas bör området lämnas för fri utveckling.

Solnäs

Naturtyper

naturbetesmark, fäladsmark, hagmark, blandlövskog

Värderingsgrunder

artrikedom, struktur, potential om hävden återupptas.

Särskilt intressanta arter

växter: blåsuga, backtimjan, slättegubbe, darrgräs, loppstarr, granspira. (Samtliga noterade 1990. Ej återfunna 2011. Kan vara utgångna på grund av igenväxning.)

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Röjning, gallring och återupptagen betesdrift.

45. Bykärret

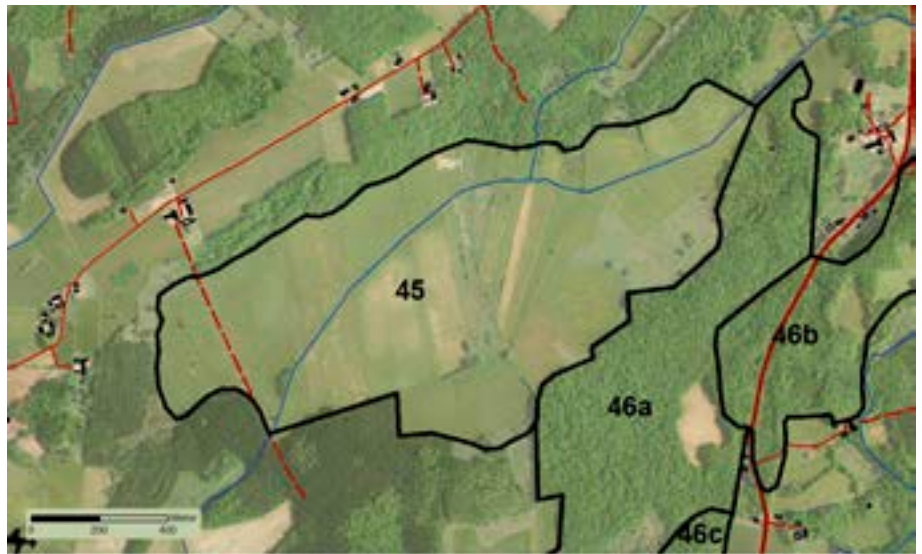
Naturvärdesklass: 3

Stort, sammanhängande område med öppna fuktängar längs Hålsaxabäcken.

Flackt område med fuktängar, där det mesta utgörs av tidigare åkermark. Vissa delar betas, andra används för vallskörd medan andra delar står ohävdade. Igenväxning med björk och videbuskar förekommer, men främst längs diken.

Området är dåligt undersökt, men det uppenbara värdet ligger i den stora, sammanhängande ytan öppna fuktängar. I nuvarande skick har området betydelse som jaktmark för bland annat rastande och övervintrande rovfåglar.

Med återupptagen och intensifierad hävd, gärna i kombination med vattenvårdande åtgärder, som återmeandering, återskapande av våtmarker och vattenspeglar, skulle området även kunna bli mycket värdefullt för bland annat vadarfåglar, rastande änder och andra våtmarksarter.

Naturtyper

Fuktäng, naturaliserade vallar, bäck

Värderingsgrunder

stor areal, ovanlig naturtyp (i denna storlek), potential som område för anläggning av våtmarker

Särskilt intressanta arter

-

Riksintresse och områdesskydd
strandskydd (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder

Slätter och bete i hela området. Borttagning av träd och buskar. Området kan lämpa sig för våtmarksanläggning och restaurering av vattendrag.

46. Munkarpsskogen och Knivshall

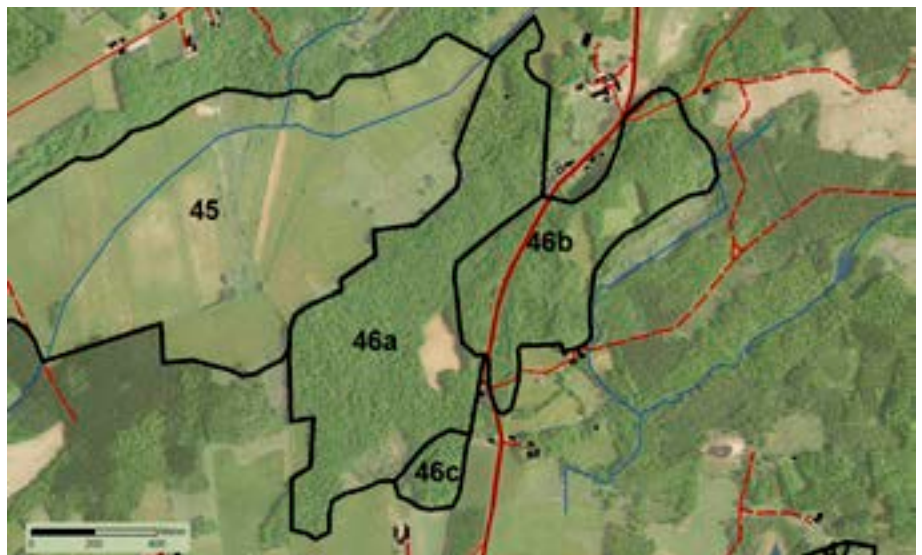
Naturvärdesklass: 1-2

Stort ädellövskogsområde med varierande ålder och med inslag av sumpskogar.

a. Flackt skogsområde med dominans av ek. På några äldre ekar växer den sällsynta laven liten sönderfallslav. Även lunglav och bokvårtlav förekommer. Floran är fläckvis rik. I fuktsänkor växer gullpudra. Inom området finns fem nyckelbiotoper. Naturvärdesklass 2.

b. Äldre, biologiskt värdefulla skogsbestånd men också mer triviala. På gamla bokar förekommer bokvårtlav och stiftklotterlav. Längst i norr finns gamla ekar med grå skårelav. Bland skyddsvärda insekter kan nämnas gulringad vedharkrank, en spektakulär och sällsynt art som lever i rötskadade lövträd. Inom området finns sex nyckelbiotoper. Naturvärdesklass 2.

c. Vacker ädellövlund med mycket gamla träd. Floran är rik med arter som hålnunneört, blåsippan och vårärt. Här finns också sällsynta kryptogamer. Brunlundlav växer här på sin enda skånska lokal. Området är klassat som nyckelbiotop. Naturvärdesklass 1.

Naturtyper

ädellövskog, bokskog, alkärr, lövsumpskog, bergbrant

Värderingsgrunder

rödlistade arter, stor areal, gamla träd, ovanliga naturtyper

Särskilt intressanta arter

växter: hålnunneört (NT), skärmstarr, lind, gullpudra, bäckbrämsa, storrams, blåsippan, lavar: brunlundlav (VU), stiftklotterlav (VU), liten sönderfallslav (VU), rosa lundlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), bokvårtlav (NT), bokkantlav (NT),

dvärgbägarlav (NT), lunglav (NT), grå skårelav (NT), mossor: fällmossa, klippfrullania, trubbfjädermossa, insekter: sexfläckig fallbagge (NT), gulringad vedharkrank (NT)

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för friluftsliv (delvis), Biotopskydd (10 av 11 nyckelbiotoper)

Önskad skötsel och åtgärder

Skogen som omger nyckelbiotoperna bör skötas med stor naturvårdshänsyn. Gynna grova ädelövträd, friställ grova ekar, spara evighetsträd och håll efter eventuell inväxande gran.

47. Munkarps fälad och Osarp (Ljungkullen)

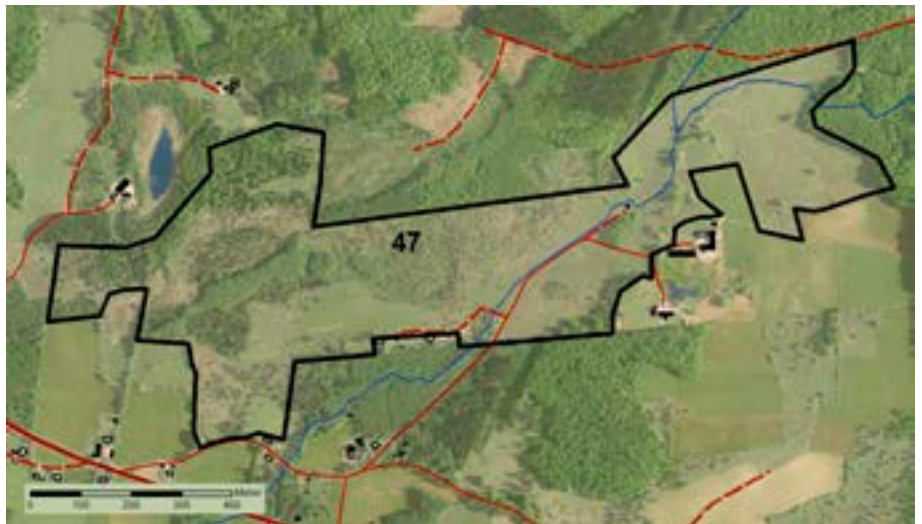
Naturvärdesklass: 1

Ett stort och vackert betes- och åslandskap med naturreservatet Munkarps fälad i den västra delen.

Öster om naturreservatet tar ytterligare arealer med fäladsmark vid. Genom denna del rinner en bäck med en damm.

I de hedartade betesmarkerna finns solitära ek, björk, al och tall. I buskskiktet finns en, hagtorn och hassel. Markerna varierar från torra hedar till blöta kärr. I de oftast välhävda och kalkpåverkade markerna finns en mycket exklusiv flora och fauna med en lång rad sällsynta och för biotopen karaktäristiska kärlväxter. Här förekommer exempelvis backsippa, slättergubbe och granspira.

Även svampfloran är exklusiv med flera sällsynta arter. Fjärilarna silversmygare, rödfläckig blåvinge och allmän metallvingesvärmare hör till områdets mer sällsynta insektsarter. Längst i väster finns ett betat alkärr där den ovanliga örllaven växer på en av sina få skånska lokaler.

Naturtyper

alkärr, naturbetesmark, fäladsmark, betespåverkad skog, kärr, bäck

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, stor areal, ögödsblad naturbetesmark, hävdgynnade arter, representativitet, kulturhistoriska spår (akvedukt mm)

Särskilt intressanta arter

växter: backsippa (VU), ängsstarr (VU), granspira (NT), slättergubbe (NT), slätterfibbla, stagg, jungfrulin, tätört, småvänderot, svampar: Lycoperdon radicum (EN), sepiavaxskivling (VU), hedröksvamp (NT), scharlakansvaxskivling (NT), praktvaxskivling (NT), lädervaxskivling (NT), fager vaxskivling (NT), ängsvaxskivling, kantarellvaxskivling, mörkfjällig vaxskivling, gul vaxskivling, spröd

vaxskivling, vit vaxskivling, honungsvaxskivling, papegojvaxskivling, toppvaxskivling, broskvaxskivling, mönjevaxskivling, fjällig jordtunga, svart jordtunga, gråbrun sammetsmusseron, ängsfingersvamp, hagfingersvamp, aprikosfingersvamp, lavar: örllav (VU), silverlav, fjärlilar: silversmygare (NT), rödfläckig blåvinge (NT), allmän metallvingesvärmare (NT), allmän purpurmätare (NT)

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård, Riksintresse för friluftsliv, Naturreservat (delar), strandskydd (mindre del)

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Viss röjning av enbuskar och sly som växer in i betesmarken.

48a-b. Ekastiga

Naturvärdesklass: 3

a. Åsformationer. System av bokskogsklädda rullstensåsar. Bokskogen är bitvis grov och högstammig. Mot öster växer något yngre bokskog, men i gengäld mindre påverkad av skogsbruk. Inslag av ek, avenbok och lönn. Enstaka högstubbar och hålträd förekommer. Tillgången på död ved är relativt sparsam. Floran är sparsmakad med vitsippor och smalbladiga gräs. I anslutning till åsarna finns fuktiga och vattenfyllda åsgropar, som skapar spännande vattenmiljöer. Åsgroparna har bildats där isblock dröjt sig kvar när inlandsisen smälte.

b. Bokskog. Flerskiktad bokskog på näringsrik mark med enstaka grova och gamla träd. Visst inslag av död ved.

Naturtyper

bokskog, alkärr, öppen hagmark, damm, våtmark

Värderingsgrunder

grova träd, död ved, potential i trädsikt, geologi, landskapsbild

Särskilt intressanta arter

fåglar: skogsduva, lavar: bokkantlav (NT), mossor: guldockmossa

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för friluftsliv, Naturreservat (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder

Skogen på åsarna bör undantas från skogsbruk och lämnas för fri utveckling.

49. Magleäng

Naturvärdesklass: 2

Slåttermarker till Maglasäte by som numer betas. Stora delar är fuktiga och domineras av olika starr- och gräsarter.

De största botaniska värdena finns i de fuktiga delarna, med flera slåttermarkgynnade arter och en mängd olika starrarter, däribland den sällsynta hartmansstarren. Torrare partier är mer triviala. I övrigt finns ett värdefullt buskskikt med grov hassel, mängder av hagtorn och andra blommande buskar. I trädskiktet förekommer solitär ek och grov al och ask.

Naturtyper

naturbetesmark, öppen hagmark, träd- och buskrik hagmark

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, grova träd, hävdgynnade arter

Särskilt intressanta arter

växter: hartmansstarr (VU), slankstarr, hirsstarr, darrgräs, stagg, knägräs, rödklint, gökblomster, lavar: dvärgbägarlav (NT), flikig sköldlav, svampar: ängsvaxskivling

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Gärna i kombination med slåtteri i delar av området.

50. Holma

Naturvärdesklass: 1

Vackert, öppet beteslandskap norr om Holma gård, med välbevarade rester av ängs- och betesmarker.

Områdets mest värdefulla del utgörs av en stor hårdvallsäng (äng på fast mark) som fortfarande hävdas med slåtteri. I området finns flera mer eller mindre ovanliga växter som hör hemma i äldre, ogödslade ängs- och hagmarker. Även ängssvampsfloran är intressant. Utöver de biologiska kulturvärdena finns låga odlingsrösen, grunden till en ängslada samt spår av en äldre väg.

I de låglänta delarna närmast Hörsån planerar Ringsjöns vattenråd att anlägga våtmarker.

Naturtyper

Öppen hagmark, fuktäng, naturaliserade betesvallar, slåttermark (hårdvallsäng)

Värderingsgrunder - se över

artrikedom, rödlistade arter, stor areal, ogödslad ängsmark, hävdgynnade arter, ovanlig skötsel (slåtteri)

Särskilt intressanta arter

växter: backsippa (VU), slåttermugg (NT), svinrot, svampar: lädervaxskivling (NT), scharlakansröd vaxskivling (NT), hagfingersvamp

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt slåtteri och betesdrift

51. Klevahill-Ekeröd

Naturvärdesklass: 2

Varierat och mosaikartat landskap med allt från öppna betesvallar till skog. Skogen utgörs i stor utsträckning snarast av hagmarker i olika igenväxningsstadier, som sedan inte utsatts för något omfattande skogsbruk.

Sammantaget visar området stora värden. Trädsnittet är i stor utsträckning mångformigt och olikåldrigt, med inslag av såväl utmarksboksog som örtrika blandädellövskogar. Påverkan av modernt skogsbruk är begränsad. Rester av värdefulla naturbetesmarker finns med flera olika ängs- och hagmarksväxter.

Återupptagen betesdrift och restaurering vore önskvärt åtminstone i delar av de igenväxande partierna. I övriga skogsklädda områden bör skötseln naturvårdsanpassas eller lämnas till fri utveckling.

Den sydvästligaste spetsen av området utgörs av basaltkuppen Anneklev. Här växer bland annat gaffelbräken och ängshavre. Skogen på bergknallen är ung och markvegetationen tyder snarast på att området tidigare varit öppet och betespåverkat.

Naturtyper

ädellövskog, blandlövskog, alkärr, igenväxande hagmarker, naturbetesmark, hagmark, naturaliserade betesvallar, bäckmiljöer

Värderingsgrunder

artrikedom, grova träd, artrikt och olikåldrigt träd- och buskskikt, hävdgynnade arter, betespurror, varation, mosaik

Särskilt intressanta arter

fåglar: gröngöling, växter: lind, stor käringtand, brudborste, svinrot, stor blåkllocka, vårstarr, små-

vänderot, åkervädd, ängsvädd, blåsuga, nattviol, myskmadra, tandrot, bäckbräsma, gullpudra, ängshavre, gaffelbräken, mossor: takskrummossa, murskrummossa, kuddäppelmossa

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift samt återupptagen betesdrift i delar av området, alternativt lämnas de trädbärande markerna för fri utveckling.

52. Alkärr vid Klevahill

Naturvärdesklass: 2

Artrika alkärr och alsumpskogar med al på sockel, grova träd, död ved och hålträd.

Delar av alkärren är av högörtstyp och är troligen gamla igenväxta slätterkärr. Floran är artrik med växter som kärrfibbla, kärrsilja, kabbleka, vattenklöver och humleblomster.

Naturtyper

alkärr

Värderingsgrunder

artrikedom, rik flora, al på sockel, grova träd, hålträd, död ved

Särskilt intressanta arter

fåglar: mindre hackspett (NT), växter: bäckbräsma, småvänderot, kärrfibbla

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fri utveckling

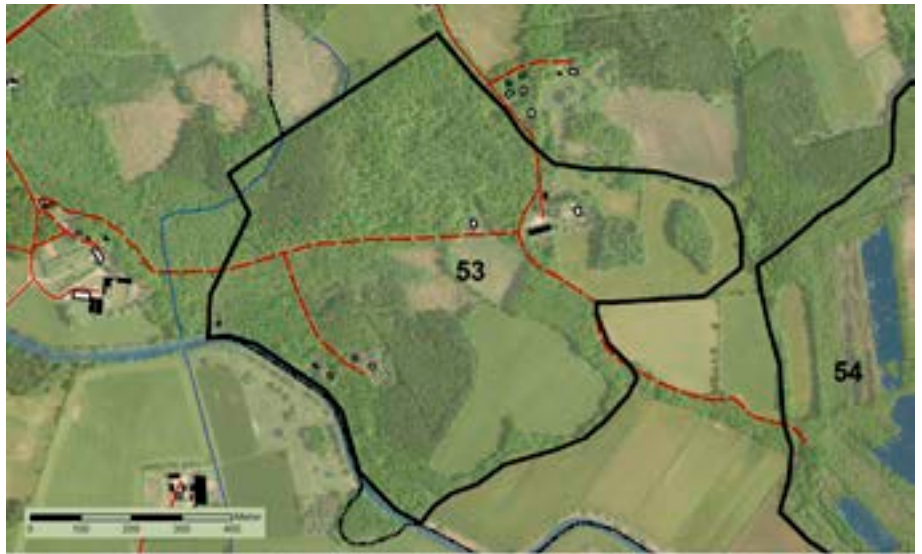
53. Ageröd

Naturvärdesklass: 2

Omväxlande och gårdsnära naturmiljöer med ädellövskogar, sumpskogar, betesmarker, åkrar och trädklädda åkerholmar.

Runt Ageröds gård är naturen variationsrik med stora naturvärden knutna till den ädellövskog på näringsrik mark som finns väster om gården. Bok dominerar i norra delen medan de södra delarna är mer varierade med ask, bok, avenbok, lind, al och björk i trädsiktet.

De blötare partierna är oftast askdominerade eller helt trädfria. Floran är mycket rik och frodig med bland annat kransrams, storrams, ormbär, aklejruta, Sankt Pers nycklar, skogsstarr och vispstarr i fältsiktet. Det finns gott om grov, multnande ved och sannolikt sällsynta vedlevande insekter. Utmed vägar och vid gården finns grova ekar, askar och lönnar och i busksiktet finns gott om hagtorn. Betesmarkerna är botaniskt triviala men ger upphov till värdefulla brynmiljöer. Söder om gården finns en liten sumpskog med ett fint kärr.

Naturtyper

ädellövskog, bokskog, lövsumpskog, naturealiserade betesvallar, betesvall, åker, kärr, gårdsmiljö

Värderingsgrunder

näringsrik mark, rik flora, grova ädellövträd, ovanlig naturtyp, död ved

Särskilt intressanta arter

fåglar: skogsduva, växter: kransrams, storrams, ormbär, aklejruta, Sankt Pers nycklar, skogsstarr, vispstarr, lavar: glansfläck

Riksintresse och områdesskydd

riksintresse för naturvård (merparten), landskapsbildsskydd, strandskydd (mindre del)

Önskad skötsel och åtgärder

54. Ageröds mosse

Naturvärdesklass: 2

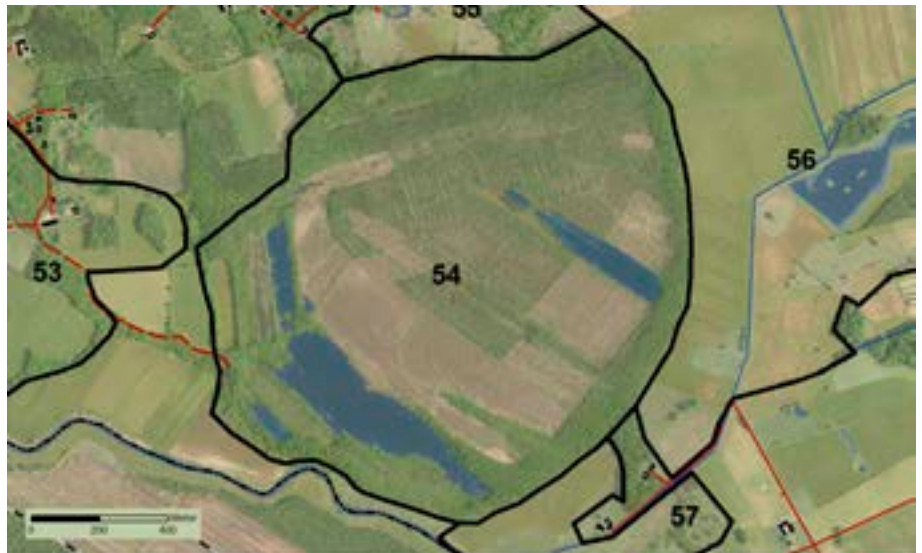
Torvmosse med tydliga spår av tidigare täktverksamhet. Större delen är igenväxt med skog.

Det utbrutna mosseplanet är i huvudsak klätt av björk med inslag av al och asp samt spridda granar och tallar. Vegetationen är mestadels mager med arter som tuvull, odon, blåtåtel, ljung och klockljung. Vissa djupare torvgravar är fortfarande öppna och vattenfyllda, med bland annat sprängört, svärdslija och vattenklöver. I kanterna växer pors.

Ett förråd av död ved håller på att byggas upp i skogen, men ännu är det mest av klenare dimensioner.

Till häckfåglar på Ageröds mosse hör bland annat trana, sångsvan, skogssnäppa, mindre hackspett och stjärtmes. Mossen har även viss betydelse som rastlokal för bland annat änder och som födosöksområde för svalor.

Utöver sina naturvärden är mossen känd som en väl undersökt och dokumenterad stenåldersboplats. Lämningar från torvbrytningsepoken gör också platsen spännande.

Naturtyper

triviallövskog, blandskog, mosse, våtmark

Värderingsgrunder

artrikedom, ovanlig naturtyp, död ved, potential i trädsiktet, kulturhistoriska spår

Särskilt intressanta arter

mindre hackspett (NT)

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård (merparten), landskapsbildsskydd (delvis), strandskydd (mindre del)

Önskad skötsel och åtgärder

Fri utveckling

55. Klingstorp

Naturvärdesklass: 3

Varierat beteslandskap norr om Ageröds mosse med betesvallar, dungar och hagmarker. I öster ligger två större grävda dammar, Munkarpsdammarna.

Området består av naturaliserade betesvallar, hagmarker och betade fuktängar. Större delen av betesmarkerna har en trivial flora, men i här och var finns en mer artrik, opåverkad flora.

Tuvtätelängarna ut mot Slabältorna är av artrika typen med kärrsilja, kärrtistel, kärrviol och inslag av olika starr- och tågarter. I hagmarkerna står i huvudsak yngre ek, med inslag av enstaka grövre ekar. Kring gården i öster finns även grov bok och björk. Området är näringsrikt, med hassel i buskskiktet och kransrams i fältskiktet. Delar av området är svagt hävdad och igenväxande med bland annat al och björnbär.

Munkarpsdammarna i norra delen ligger i ett område med lätta jordar vilket gör floran spännande, med arter som monke och åkervädd i vägrenar och betesmarker. Sångsvan och backsvala har åtminstone tidigare häckat vid den västra dammen.

Naturtyper

boskogs, alkärr, naturbetesmarker, hagmark, ekhage, fuktäng, betesvallar, damm, berg i dagen

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, grova träd, ovanlig naturtyp

Särskilt intressanta arter

fåglar: backsvala (NT), kärlväxter: slättergubbe (NT), stagg, ängsvädd, åkervädd, monke, bockrot, kransrams, : *Apion vicinum* (NT)

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Rökning och bättre hävd i de igenväxande delarna.

56. Slabälta ängar

Naturvärdesklass: 1

Stort, sammanhängande område med öppna, fuktiga betes- och slättermarker i ett flackt landskap.

Området är av värde framförallt för fågellivet, både som rast- och häcklokal. Slabälta ängar är kanske den enda lokal i kommunen där det fortfarande häckar storspov med regelbundenhet. De botaniska kvaliteterna är däremot låga. Ängarna består till övervägande del av artfattiga tuvtätelängar.

Området är uppdelat på många olika markägare och hävden varierar. I vissa delar bedrivs fortfarande slätter, andra betas i varierande grad, medan något skifte står ohävdad.

Genom området rinner Hålsaxabäcken i ett rätat och fördjupat lopp. I brinkarna häckar ibland kungsfiskare. En damm är anlagd i ett av biflödena. Såväl fuktängarna som själva vattendraget har stor potential som ett objekt för våtmarksrestaurering. Förslag till restaureringsåtgärder finns i rapporten Slabälta ängar, framtagen av Höörs kommun våren 2001.

Naturtyper

fuktäng, damm, bäck

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, stor areal, ovanlig naturtyp i hävd, fågelliv, landskapsbild

Särskilt intressanta arter

fåglar: storspov (VU), gulärta (VU), kungsfiskare (VU), tofsvipa, enkelbeckasin

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård, landskapsbildsskydd (delvis), strandskydd (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder

Slätter och betesdrift över hela ytan. Restaurering av vattendraget och andra vattenvårdande åtgärder vore positivt.

Beteslandskap med inslag av glesa ekhagar samt mer eller mindre igenväxta hagar och hässlen på näringsrik mark.

I de öppna betesmarkerna finns artrika partier med bland annat stagg, gökblomster, darrgräs och kärrfibbla. I övrigt är betesmarkerna mer eller mindre gödselpåverkade. Värdena ligger främst i träd- och buskskiktet och i landskapets variation och olika småbiotoper.

I ekhagarna finns förutom ek, även gamla lindar, alar, askar och björkar. I den södra hagen finns flera ek-individer med hög ålder, många ihåliga eller med stamskador, vilket är värdefullt för många eklevande insekter. Blommande hagtorn och vildapel förekommer. På några av ekarna växer sällsynta arter som grå skärelav och ekticka. Även askarna hyser en intressant kryptogamflora med lavar som gulnål, kornig nållav och flikig sköldlav.

Delar av området är obetat och består av igenväxta hagmarker med stora ekar och askar som sticker upp ur ett hav av hassel och hägg. Vid gården öster om vägen ligger en mindre igenväxt, men obetad ekhage.

Naturtyper

ekhage, träd- och buskrik hagmark, naturaliserade betesvallar, betesvallar

Värderingsgrunder

gamla träd, grova träd, hålträd, potential i trädskikt, hävdgynnade arter, landskapsbild

Särskilt intressanta arter

växter: stagg, gökblomster, kärrfibbla, darrgräs, lavar: grå skärelav (NT), gulnål, kornig nållav, flikig sköldlav, mossor: platt fjädermossa, guldlockmossa, klippfrullania

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård, landskapsbildsskydd, strandskydd (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift i de hävdade hagmarkerna. Gamla, grova träd sparas, liksom efterträdare. De igenväxande hagmarkerna bör antingen restaureras och betas eller lämnas till fri utveckling.

Storspoven häckar på Slabälta ängar

58. Hänninge

Naturvärdesklass: 2

Naturbetesmark som i sina finaste delar har en artrik flora med växter typiska för äldre, ogödslade fodermarker. Andra delar är något gödselpåverkade, med en mer trivial flora.

Området har karaktär av fälad med strödda enbuskar. Marken varierar från torrare gräshed till fuktängar och fukthed.

Området betas, men betetrycket är överlag något svagt. En mindre del i söder är mycket svagt hävdad och under igenväxning.

I området finns även en grävd kräftdamm som är frånstängslad. Söder om dammen ligger ett mycket fuktigt parti av betesmarken som är under igenväxning med framförallt al.

Naturtyper

naturbetesmark, fäladsmark, alskog

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, ogödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter, representativitet, landskapsbild

Särskilt intressanta arter

växter: revig blodrot (VU), slåttergubbe (NT), backtimjan, darrgräs, knägräs, stagg, ängsvädd

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård

Önskad skötsel och åtgärder

Röjning och gallring i igenväxande delar. Något kraftigare betetryck.

59 a-c. Rovelyckan

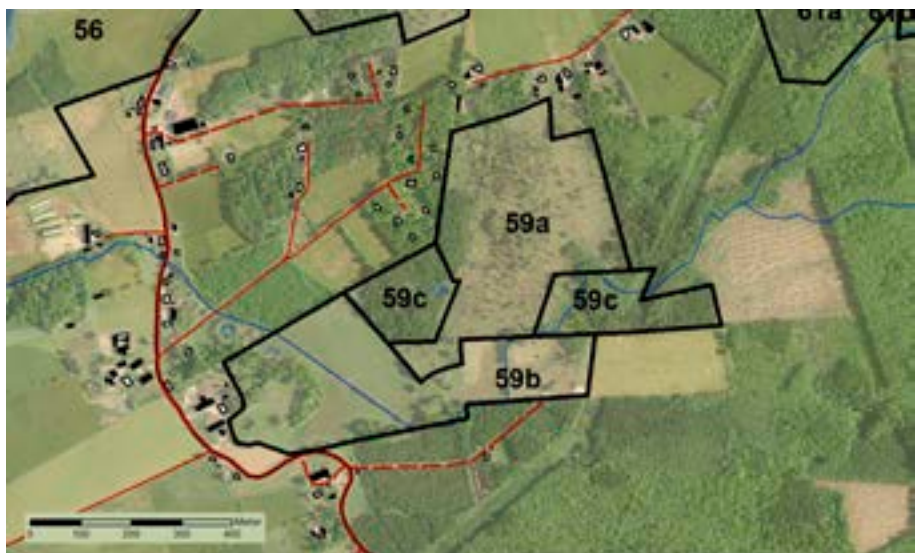
Naturvärdesklass: 1-3

Mycket värdefull och artrik naturbetesmark (a) omgiven dels av igenväxande fälader (c) som fortfarande är möjliga att restaurera, dels av mer triviala betesmarker av betydelse för helhet och landskapsbild (b).

a. I området finns ett flertal rödlistade och hotade arter. Stor örtrikedom i allmänhet och väldigt rik förekomst av ängsvädd gör området intressant för bland annat insekter. Stora delar består av en mosaik av fuktäng och fukthed, med torrare hedvegetation uppe på tuvorna. Dessutom finns ett litet rikkärr. Vissa delar är klädda med ung björk. I de centrala delarna finns rikligt med lövsly och röjningsbehovet är tämligen akut. Området betas av nötkreatur. Naturvärdesklass 1

b. Trivialare beten, mest på före detta åkrar, med värde för helheten och vissa värden i trädsiktet. Naturvärdesklass 3

c. Igenväxande delar av fäladsmarken som fortfarande är restaureringsbara. I öster öppen fuktig mark och alkärr. I väster ett 30-40-årigt björkbestånd med döende enbuskar. Naturvärdesklass 2

Naturtyper

naturbetesmark, fäladsmark, björkhage, naturaliserade betesvallar, igenväxande hagmarker, rikkärr, alkärr, bäck

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, ovanlig naturtyp i hävd (rikkärr), ogödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter, örtrikt, mosaik

Särskilt intressanta arter

växter: loppstarr (VU), ängstarr (NT), slåttergubbe (NT), granspira (NT), kattfot, darrgräs, svinrot, borsttåg, blåsuga, knägräs, jungfrulin, småvände-

rot, ängsvädd, slankstarr, nattviol, grönvit nattviol, ängsnycklar, Jungfru Marie nycklar, fjärlar: silversmygare (NT), sotnätfjäril (NT)

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift samt röjning av framförallt björksly i område a. Område c vore lämpligt att restaurera och återuppta som betesmark, för att motverka de krympande arealerna naturbetesmark.

Artrik enefälad, Hänninge

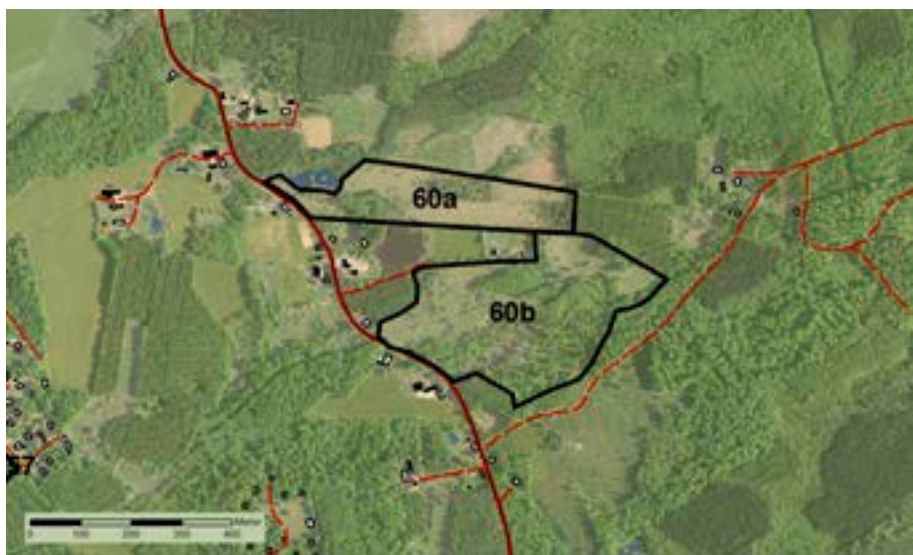
60 a-b. Ry

Naturvärdesklass: 1,2

Värdefulla och artrika naturbetesmarker, där den södra delen tyvärr är ohävdad sedan många år. Området utgör en rest av ett tidigare stort, sammanhängande område med fäladsmarker, varav merparten idag är igenväxt eller planterat med gran.

a. Vacker enefälad med flera bestånd av slättergubbe och en mycket artrik och intressant ängssvampsflora. Området är välbetat, men vissa delar är i behov av röjning. Naturvärdesklass 1

b. Ohävdade öppna marker och igenväxande naturbetesmarker, med alkärr och träd- och buskrika hagmarker. Området har stått obetat i flera år. I den sydligaste delen finns ett område med spärrreninga ekar som pekats ut som naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen. Området har fortfarande stor potential om betet återupptas. Närheten till den fortfarande välhävdade norra delen gör området extra intressant eftersom det ger möjlighet till återetablering av arter som kan ha försvunnit under perioden med ohävd. Naturvärdesklass 2

Naturtyper

naturbetesmark, fäladsmark, träd- och buskrik hagmark, alkärr, betesvallar

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, gamla träd, ogödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter

Särskilt intressanta arter

växter: slättergubbe (NT), backtimjan, darrgräs, knägräs, stagg, svampar: grålila vaxskivling (VU), scharlakansvaxskivling (NT), praktvaxskivling (NT), fager vaxskivling (NT), stornopping (NT), blodvax-

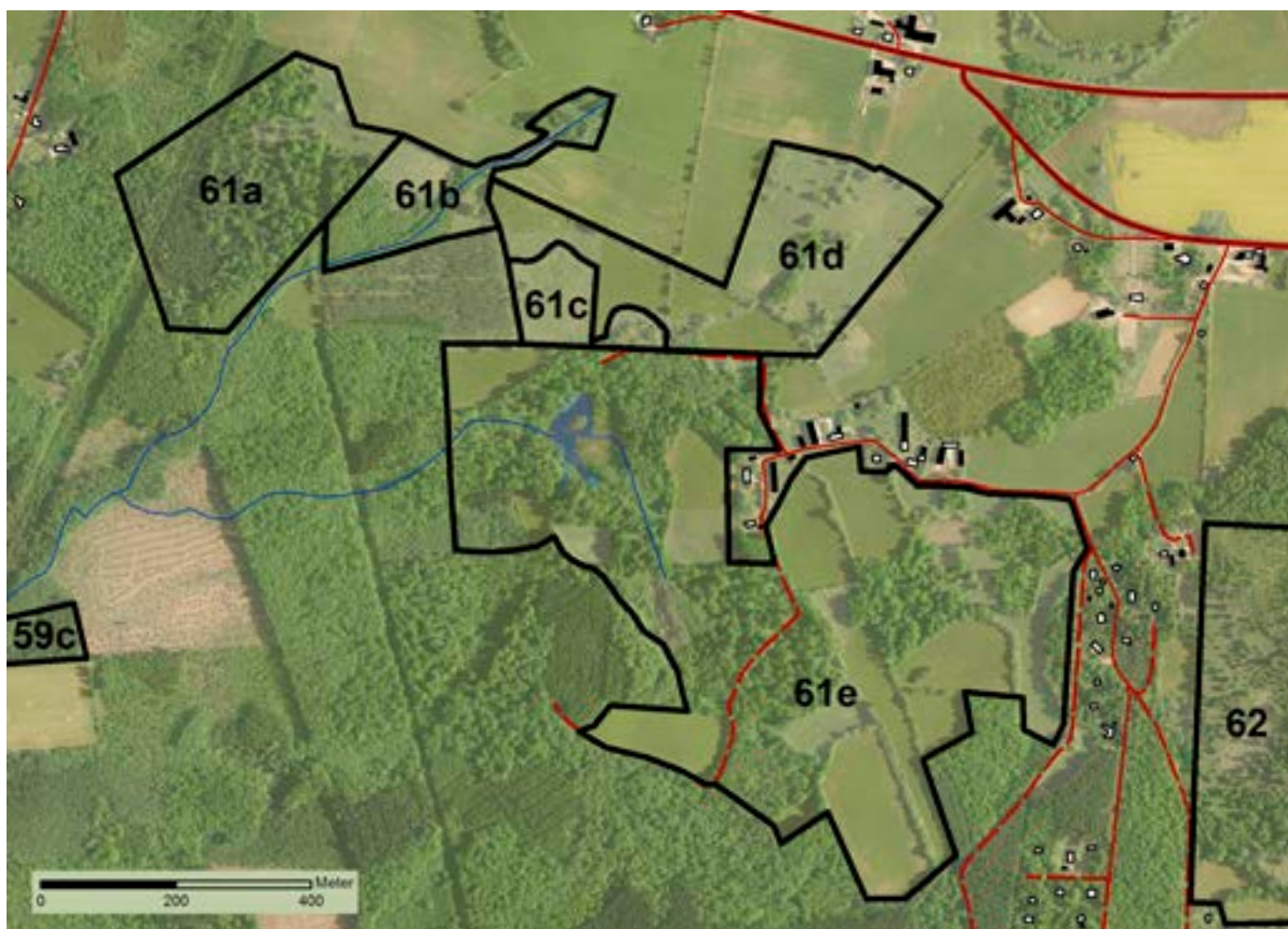
skivling, broskvaxskivling, vit vaxskivling, spröd vaxskivling, ängsvaxskivling, kantarellvaxskivling, hagfingersvamp

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård

Önskad skötsel och åtgärder

Viss röjning i område a. Gallring, röjning och återupptagen betesdrift i område b.

Sammanhängande betes- och odlingslandskap med stor variation, men vissa genomgående karaktärsdrag. Området är överlag näringsrikt, vilket ger speciella förutsättningar. Här finns mycket värdefulla och örtrika rester av ängsmark, fäladsmarker, trädrika hagmarker och mycket kanter, renar och brynmiljöer. Igenväxning och ohävd gör att området riskerar att gå förlorat eller åtminstone minska i areal, då alltför viktiga delar faller i från. En restaurering med viss röjning och gallring samt bete i hela området vore önskvärt.

a. Betad, trädrik fäladsmark som i delar är kraftigt igenvuxen med en och björk.

Längst i nordost är fäladen helt öppen, men med viss kvävepåverkan, vilket gör att floran inte riktigt är så artrik som annars kunde förväntas.

I den trädrika mellandelen finns många fina hagmarksträd, främst ek, med framtiden för sig. Här står även grov björk, någon grov oxel och en solitär alm. Buskskiktet är artrikt, med bland annat fläder, slån, en, nypon och hassel. Björnbär, slån och hagtorn brer tillsammans med sly ut sig väl mycket i vissa

gläntor och marken är såpass skuggad att de mer krävande hagmarksväxterna saknas.

Längst i sydväst är området kraftigt igenväxt med enbuskar och björksly. Röjning ser ut att pågå i etapper. Här är även fuktigare och i öppna gläntor finns bland annat en fin gräs-lågstarräng. Naturvärdesklass 2

b. Fuktiga och bitvis örtrika, före detta ängsmarker kring en bäck.

I norra delen av området finns öppen ohävdad högörtäng dominerad av älgört, med inslag av plattstarr och skogssäv samt ett bestånd av smörboll. Hälften av området är trädklätt, mer trivialt och kraftigt sönderbökat av vildsvin.

I söder omges bäcken av en ung alskog med frodigt fältskikt av älggräs, humleblomster, kabbleka, bäckbräsmå, kärrfibbla och rödblåra. Öster om bäcken finns torrare, fortfarande öppen ängsmark med bland annat svinrot, ängsvädd och stagg. Mitt i den öppna delen står en ståtlig jätteek.

Områdena binds samman av en bäck,

som löper i ett stort, öppet och delvis stensatt dike genom omgivande åkermarker. Diket är ört- och insektsrikt. Naturvärdesklass 2

c. Mycket särpräglad, öppen betesmark, med ett buskskikt av bland annat hagtorn och avenbok. Floran är mycket värdefull.

Stora delar av området är fuktigt, med en mycket värdefull flora, där smörboll förkommer relativt rikligt. Ängsvädd är mycket vanlig i området. Förekomsten av ängsskära och gullviva är också anmärkningsvärd. Delar av området har karaktär av svinrotäng.

Området är en värdefull rest av slåttermarkerna till Lillasäte by, dvs naturliga ängsmarker som utnyttjades för höskörd. Det östra delen är markerad som ängsmark så sent som på häradskartan från tidigt 1900-tal, medan den västra delen då övergått i betesmark.

Sammantaget har området mycket stora botaniska och kulturhistoriska värden. Så väl bevarade ängsrester som denna, med en fortfarande tydligt slåtterpräglad flora, är ovanliga. Örtrikedomen och kanske främst massförekomsten

av ängsvädd gör att området sannolikt även hyser en intressant insektsfauna. Området betas idag, men främst i de blötare delarna pågår igenväxning med vide och björksly. Naturvärdesklass 1

d. Betesmarker och naturaliserade vallar med spridda träd och buskar, kantade av träddiåer.

Gödsling och tidigare uppodling gör att florans mestadels är ganska trivial. I mer naturaliserade delar finns dock viss örtrikedom. De öppna, betade markerna gynnar starar och andra fåglar i jordbrukslandskapet. I kombination med ett fint träd- och buskskikt har området sammanlagda naturvärden som inte är obetydliga. Några mindre alkärr bidrar med ytterligare variation. Naturvärdesklass 3

e. Stor, varierad betesmark med bokskogar, askkärr, alkärr, öppna kärr, igenväxande blandlövhagar och öppna betesvallar.

Enbart den stora variationen, med en mängd olika naturtyper, i kombination med betespåverkan, gör området intressant. Dessutom finns en näringsrik jordmån, med en gynnsam effekt på

Naturtyper

ädellövskog, bokskog, triviallövsog, lövsumpskog, alkärr, askkärr, blandlövhage, igenväxande hagmarker, naturbetesmark, fäladsmark, hagmark, fuktäng, naturaliserad betesvall, kärr, våtmark, bäck

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, örtrikt, näringsrikt, rörligt markvatten, ovanlig naturtyp, gamla träd, artrikt och olikåldrigt träd- och buskskikt, betespåverkad skog, framtida värden i trädsnitt, ogödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter, variation, småbrutet odlingslandskap, landskapsbild

Särskilt intressanta arter

fåglar: smådopping, växter: revig blodrot (VU), ängsskära (NT), gullviva, smörboll, ängsvädd, svinrot, småvänderot, jungfrulin, brudbröd, St

Pers nycklar, grönvit nattviol, blåsuga, stagg, rödblåra, kransrams, stor blåklocka, kärrfibbla, bäckbräsma, skärmstarr, insekter: sotnätfjäril (NT)

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård

Skötsel och åtgärder

Betet behöver utökas och återupptas för att områdets värden ska kunna bevaras på sikt. En relativt stor del av området står ohävdad. Dessutom befinner sig även delar av de fortfarande betade områdena i olika stadier av igenväxning. Viss röjning och gallring, utvidgning av luckor i hagmarkerna samt bete över hela ytan är önskvärt om området ska kunna bevaras och utvecklas. Slåtter- och betesgynnade arter i den trädbärande hagmarken riskerar till exempel att försvinna på grund av alltmer skuggiga förhållanden.

flora och artrikedom. I norr finns en fin, anlagd damm med många kvaliteter.

Hela området utgör en väl bevarad rest av ett småskaligt och mosaikartat jordbrukslandskap. Runt flera av de små åkarna finns väl bevarade åkerrenar, med en örtrik flora. Hagmarkerna är dock relativt igenväxta och stora delar har en skogsflora snarare än en hagmarksflora. Formuleringar i databasen TUVÅ tyder på att området stått ohävdad ett tag och att hävden sedan återupptagits.

Bitvis, främst där det fortfarande är ljusöppet, kan man hitta hävdgynnade arter som svinrot, smörboll och vitmåra. Viss röjning och gallring i delar av hagmarkerna vore positivt. Naturvärdesklass 2

Smörboll, Lillasäte

Naturbetesmark, Lillasäte

Sotnätfjäril, Lillasäte

62. Björkåsen

Naturvärdesklass: 2

Vackra trädrika betesmarker, med björk, grov tall, enbuskar och mager hedvegetation. Hela objektet är välhävdat.

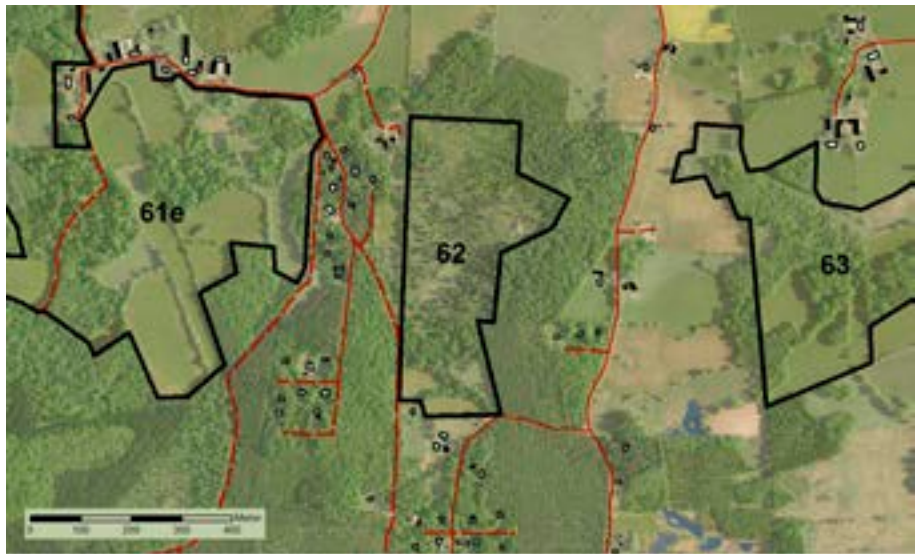
Södra delen utgörs av betesvallar avgränsade av stengärden och trädriddåer. Vallarna är i sig inte särskilt intressanta, med området har i sin helhet kvaliteter, med grova björkar och solvarma partier.

Objektets mellersta del är den mest intressanta och består av en vacker, kuperad naturbetesmark. Äldre tallar ger karaktär åt området. I öster går berget i dagen i flacka hållar.

Floran består i huvudsak av mager hedvegetation med ljung, lingon, stensmåra och kruståtel. Floran är relativt artfattig, vilket kan bero på tidigare igenväxning.

Slättergubbe och stagg förekommer, men sparsamt. I norra delen ligger ett kärr glest bevuxet med björk.

Objektet har naturvårdsröjts av Länsstyrelsen 1994 och av Höörs kommun år 2001 inom ramen för Lokala investeringsprogram.

Naturtyper

lövsumpskog, naturbetesmark, träd- och buskrik hagmark, betesvall, kärr, mosse, hållmark

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift

Värderingsgrunder

grova träd, ogödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter, landskapsbild

Särskilt intressanta arter

växter: slättergubbe (NT), stagg

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Välhävdat fäladsmark vid Björkåsen.

63. Yxnaholma

Naturvärdesklass: 2

Småbrutet och varierat kulturlandskap med träd- och buskrika hagmarker, fuktängar och betesvallar.

I norra delen finns en ädellövskog med ek, lind och ask. Den rika jordmånen gynnar arter som hassel, skogsbingel, kransrams och stinksyska. Söderut vidtar en snårig alsumpskog utmed ett fuktdråg. Här växer bland annat skärmstarr men även smörboll, småvänderot och svinrot vilket indikerar att området varit mer öppet och sannolikt tidigare varit slåtteräng. I övriga delar är landskapet omväxlande med betesvallar, delvis gödslade hagmarker, ofta med ek och björk, samt gott om solexponerad grov hassel. Små fläckar med ogödslad betesmark förekommer också. Området är låglänt och i flera delar fuktigt eller blött. Det finns flera fina stenmurar och andra kulturhistoriska spår.

Vissa delar av området betas medan andra tyvärr står ohävdade eller är svagt hävdade.

Naturtyper

ädellövskog, alkärr, naturbetesmark, träd- och buskrik hagmark, betesvall

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, hävdgynnade arter, grova lövträd, hålträd, död ved, variation

Särskilt intressanta arter

växter: lind, smörboll, svinrot, småvänderot, kransrams, lavar: sotlav, svampar: korallticka (NT)

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt respektive återupptaget bete i de delar som idag står ohävdade. Viss röjning och gallring. Grov hassel och grov ek ska gynnas särskilt.

64. Stenskogen vid Höörs mölla

Naturvärdesklass: 3

Ädellövskog dominerad av ek samt al- och björkskog närmast Höörsån.

Större delen av området är kuperat och klätt av ekdominerad skog på relativt mager mark. Ett spännande och mycket påfallande inslag är de många spåren av stenbrytning. Centralt i området finns en utdikad mosse beväxten med lövsumpskog.

Närmast Höörsån, som avgränsar området i öster, är de tidigare öppna, fuktigare markerna igenväxta med al- och björkskog sedan länge. Buskskiktet är artrikt och väl utvecklat med brakved, hägg, fläder och hassel.

Merparten av skogen är relativt ung, men då den inte varit utsatt för skogsbruk i någon större utsträckning finns en stor framtida naturvärdespotential.

Området har sammantaget relativt höga naturvärden främst knutna till trädskiktet, som bland annat har inslag av äldre träd och grov ek.

Området är dåligt undersökt vad gäller förekomst av sällsynta och hotade arter.

Naturtyper

ädellövskog, lövsumpskog, alkärr, bäck (Höörsån), mosse

Värderingsgrunder

gamla träd, grova träd, liten påverkan av skogsbruk, artrikt buskskikt, kulturhistoriska spår

Särskilt intressanta arter

fåglar: mindre hackspett (NT)

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Hela området bör undantas från skogsbruk och skötas med utgångspunkt i naturvårds- och rekreationsvärden

65. Jeppavallen-Järabacken

Naturvärdesklass: 2

Ekhagmarker med stort inslag av grova ekar och ett artrikt buskskikt.

Området norr om vägen har restaurerats och betas av får. På betesvallen har nya, unga ekar planterats som efterträdare.

Området söder om vägen genomkorsas av en motionsslinga, vilket gör betesdrift i princip omöjlig. Här pågår igenväxning.

Vissa röjningsinsatser har gjorts kring de grävsta ekarna under de senaste åren. Området bör skötas med regelbunden röjning och gallring så att de grova ekarna inte dör i förtid på grund av att yngre träd växer upp i dess kronor.

Hela området utom betesvallen är utpekad som nyckelbiotop.

Naturtyper

ekhage (delvis igenväxt), blandlövsskog, betesvall

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, gamla träd, grova träd, död ved, hålträd

Särskilt intressanta arter

lavar: liten sönderfallslav (VU), grå skärelav (NT), dvärgbägarlav (NT), puderfläck, sotlav, flikig sköldlav, kornig nållav, insekter: Anitys rubens (NT), bred ticknagare, blankknäppare

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift i de delar där det är möjligt. I övrigt måste de gamla ekarna hållas fria från igenväxning med manuella metoder

66. Fogdaröd

Naturvärdesklass: 2

Variationsrikt område med ekhagar, äppellundar, igenväxta betesmarker, pelarsalar med bok- och avenbokskog, naturbetesmarker, fina alkärr och rester av ängsmark.

Trädskiktet är värdefullt med grov bok, ek och björk, stora lindar, gammal säl, al på sockel och bitvis stort inslag av avenbok. Buskskiktet är artrikt med hassel, fläder, hagtorn, nypon och hägg. I området finns också många intressanta kulturspå.

Delar av området betas. Än större området skulle helst betas i syfte att bevara en variation med solvarma gläntor och rester av hagmark.

Naturtyper

ädellövskog, ekhage, träd- och buskrik hagmark, alkärr

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, grova ädellövträd, al på sockel, artrikt buskskikt, variation

Särskilt intressanta arter

fåglar: mindre hackspett (NT), stjärtmes, växter: gullpudra, bäckbräsma, stor blåklocka, smörboll, lavar: glansfläck, skalbaggar: Stenus providus (NT), Atheta aquatilis, mossor: västlig husmossa,

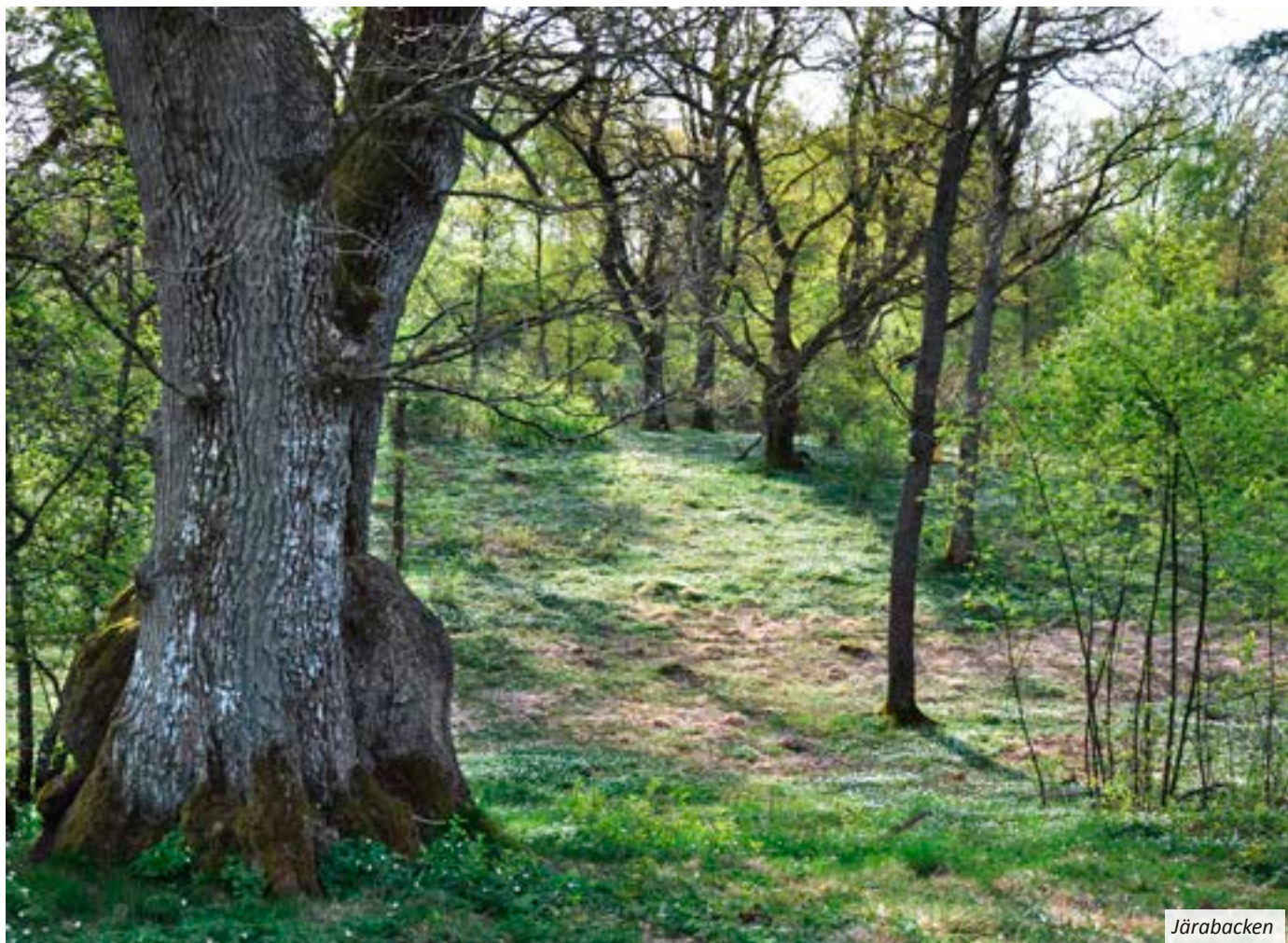
stenporella, svampar: maskfingersvamp, liten bokdyna.

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt/återupptagen betesdrift i delar, annars skötsel i syfte att gynna områdets naturvärden och sociala värden. En mindre del av området, ängen med smörboll, skulle helst skötas med slåtter.

Järabacken

67. Fogdarödsskogen

Naturvärdesklass: 2

Del av ett tätortsnära och en ädellövskogsdominerad trakt öster om Höör.

Fogdaröd är ett friluftsområde med i huvudsak bokdominerad skog. På sina ställen är i inslaget av ek stort. Genom området rinner Lerbäcken via ett dammsystem. Runt och i anslutning till dammarna liksom utmed Lerbäcken växer hassel, sälg, björk och al.

Skogen är till stora delar skött för produktion med det finns kvarlämnade gamla träd liksom små partier gammal och senvuxen skog. I området finns flera rullstensåsar, kullar och även berg i dagen. Detta gör området kuperat och skogen får ett varierat fältskikt från torr ristyp till mer frodigt med skogsbingel, gulplister och hässlebrodd. I de rikare partierna växer även lind. Flera sällsynta arter har dokumenterats i de äldre skogspartierna och på gamla träd. I norra delen är ett mindre skogsområde utpekat som naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen.

Naturtyper

bokskog, blandlövs-skog, alkärr, våtmarker, bäck

Värderingsgrunder

rödlistade arter, gamla träd, senvuxna träd, bergbrant

Särskilt intressanta arter

lavar: stiftklotterlav (VU), orange-pudrad klotterlav (NT), bokvårtlav (NT), fjärilar: violett-kantad guldvinge

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fri utveckling.

68. Ormanäs

Naturvärdesklass: 2

Vackert och varierat odlingslandskap kring reningsverkets anläggning, med strandskog, små åkrar, betade hagmarker och grova ekar.

Söder om vägen ligger fina, buskrika hagmarker och en betespåverkad fuktig skog som sammantaget har höga värden. Floran är något gödselpåverkad men innehåller en del hävdgynnade arter. I en beteshage intill Stanstorpssvägen finns fynd av den rödlistade, hävdgynnade växten revig blodrot.

På den gamla gårdstomten står flera jätteekar med många hotade arter. Även söder om reningsverket ligger en värdefull ekhage, även om träden inte nått en fullt lika aktningensvärd ålder. Från hagen finns fynd av den ovanliga nejlikväxten bokarv.

Naturtyper

ädel lövskog, trivial lövskog, alkärr, ekhage, träd- och buskrik hagmark, betesvall

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, gamla träd, grova träd, betespåverkad skog, hävdgynnade arter, variation, mosaik, småskaligt odlingslandskap

Särskilt intressanta arter

växter: bokarv (VU), revig blodrot (VU), lavar: matt pricklav (VU), sydlig blekspik (VU), grå skårelav (NT), skalbaggar: Anitys rubens (NT)

Riksintresse och områdesskydd

strandskydd (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt skötsel av jordbruksmarken, fortsatt betesdrift, som kan utökas. Ekmiljöerna måste skötas med bete eller manuellt för att gynna ekarna.

69. Stenskogen väst

Naturvärdesklass: 1

Fina alkärr som genomkorsas av flera mindre bäckar, med gott om död ved och hålträd.

I slänten mot sydost växer äldre bokskog med stort inslag av grova, vidkroniga bokar; en rest av utmarksbokskog som präglats av bete. På en fastmarksö i alkärrret finns ännu en värdefull rest av utmarksskog dominerad av bok och ek. På ön finns även spår av stenbrytning. Mindre delar av området består av igenväxande fuktängar.

Områdets svampflora har undersökts (2005), vilket visade stor potential med fynd av bland annat nya arter för Sverige.

Naturtyper

bokskog, ädel lövskog, alkärr, högtörtäng, bäckmiljöer

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, rörligt markvatten, gamla träd, grova träd, död ved, al på sockel, trädkontinuitet, betespåverkad skog, kulturhistoriska spår (stenbrott)

Särskilt intressanta arter

växter: bäckbräsmå, kärrfibbla, grönvit nattviol, skärmstarr, mossor: rutlungmossa, svampar: stor

sotdyna (NT), *Cistella rubi*, *Pachyella violaceo-nigra*, liten bokdyna

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Skogen bör lämnas för fri utveckling.

70. Ekekullshus

Naturvärdesklass: 2

Vacker, kuperad träd- och buskrik hagmark med äldre björk, enstaka tallar och grova granar och bokar. Marken är mest mager med en representativ men ganska artfattig hedvegetation. I den södra delen ligger ett rikkärr samt ett fint alkärr. Hela området betas.

Hedvegetationen på höjderna karaktäriseras av bland annat ljung, ärenpris och stenmåra. I de höglänta delarna finns också gott om låga odlingsrösen samt spår efter småskalig stenbrytning.

Mot söder blir landskapet flackare och fuktigare. Här ligger ett betat alkärr som är källpåverkat, med rörligt markvatten. Här finns al på sockel och relativt gott om gamla träd och död ved.

Det öppna rikkärret intill är ett av sex i kommunen som finns upptagna i Länsstyrelsens rapport över Skånes rikkärr.

Objektet stängslades av Höörs kommun 2003, inom ramen för Lokala investeringsprogram.

Naturtyper

alkärr, naturbetesmark, träd- och buskrik hagmark, kärr, rikkärr,

guldspärrmossa, källmossa, dunmossa

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, rörligt markvatten, ovanlig naturtyp i hävd (rikkärr), gamla träd, död ved, al på sockel, ogödslad naturbetesmark, hävdgynnade arter, betespurror

Riksintresse och områdesskydd
Riksintresse för naturvård

Önskad skötsel och åtgärder
Fortsatt betesdrift

Särskilt intressanta arter

växter: slättegubbe (NT), näbbstarr, knagglestarr, kärnsälting, ängsvädd, mossor: kärnbryum,

71. Stenskogen

Naturvärdesklass: 2

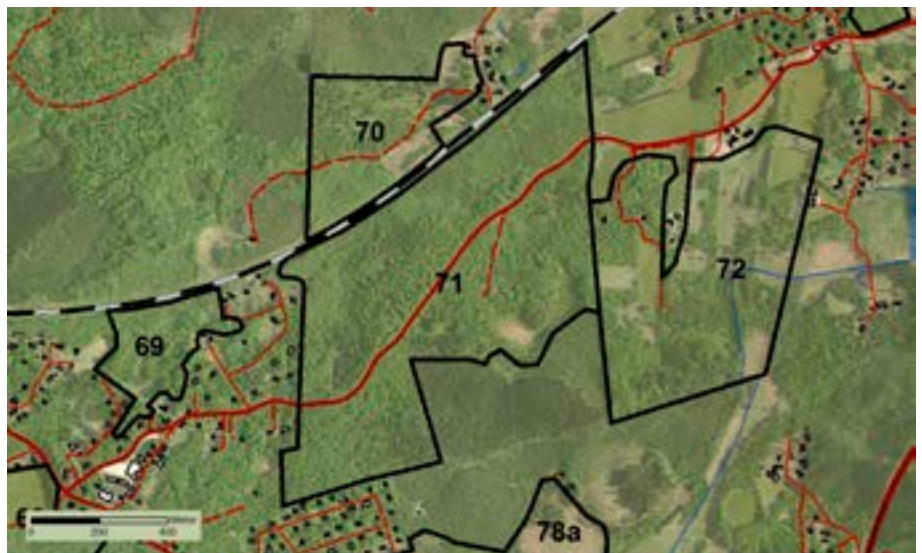
Bokdominerade skogar samt alkärr, med relativt stor olikåldrighet, luckighet och en viss kvardröjande betesprägel.

Inslaget av död ved är bitvis stort och på flera ställen i skogen står grova, vidkroniga bokar. Delar av området har inslag av grov gran, vilket också bidrar till en kvardröjande känsla av betesskog. Området har varit betat långt in på 1900-talet.

Mest iögonfallande är spåren av stenbrytning; brotten och skrotstenshögarna som ger en mycket speciell karaktär åt skogen, framförallt söder om Stenskogsvägen.

I sydöstra delen, vid Drakarör, ligger ett värdefullt, hydrologiskt opåverkat kärr.

I området finns fyra nyckelbiotoper.

Naturtyper

bokskog, blandskog, alkärr, granskog

Riksintresse och områdesskydd

biotopskydd (samtliga nyckelbiotoper i området)

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, olikåldrighet, grova träd, död ved, betespräglad skog

Önskad skötsel och åtgärder

Skogen runt nyckelbiotoperna bör skötas med extra naturvårdshänsyn. Överståndare av bok kan till exempel sparas in i nya bestånd.

Särskilt intressanta arter

fåglar: mindre hackspett (NT), skogsduva, gröngöling, stenknäck, insekter: Euplectes bonvouloiri (VU), Ptenidium gressneri (NT), Plectophloeus nubigena (NT), Pyrrhidium sanguineum (NT)

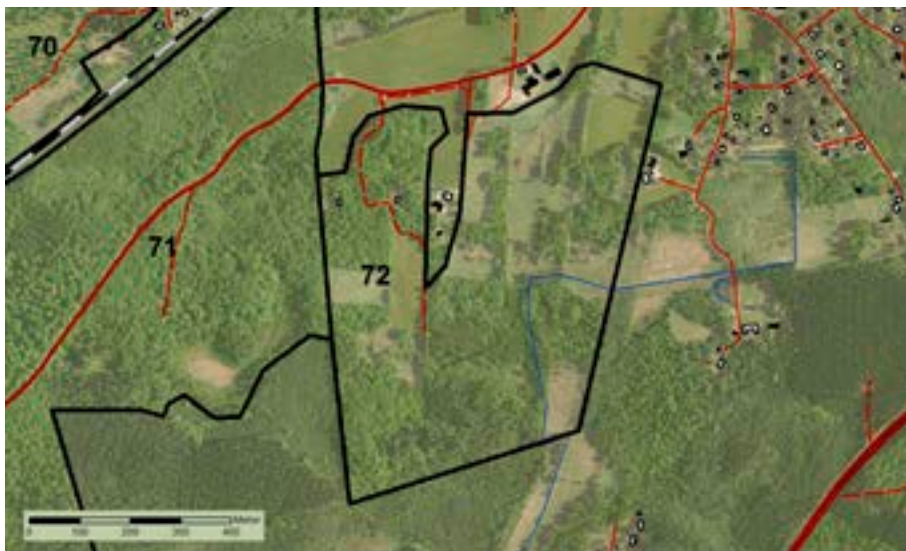
72. Stenskogen öst

Naturvärdesklass: 2

Småskaligt och varierat odlingslandskap med skog, hagmarker, träddungar, gamla åkerlyckor och betesvallar.

Träd- och buskskiktet är generellt varierat med ett ganska stort inslag av grova träd och bitvis gott om död ved. Endast mindre områden utgörs av yngre granskog. Området är påtagligt rikt på hackspettar. I områdets sydvästra del finns mer utpräglad "storskog" som till delar är utpekad som nyckelbiotop och omfattas av biotopskydd.

Gamla kvarnstensbrott finns i både norr och söder. Dessutom löper Brottets bana genom området. Brottets bana kallades den smalspåriga järnväg som transporterade sten från Stanstorpsgraven till Höörs järnvägsstation kring förra sekelskiftet. Idag fungerar sträckningen för smalspåret som vandringsstråk.

Naturtyper

ädellövskog, blandlövskog, granskog, ekhage, naturaliserade betesvallar, betesvallar

Värderingsgrunder

rödlistade arter, grova träd, död ved, olikåldrigt trädskikt, liten påverkan av skogsbruk, småskaligt odlingslandskap, landskapsbild, variation

Särskilt intressanta arter

fåglar: gröngöling, insekter: Plectophloeus nubi-gena (NT), Euryusa castanoptera (NT)

Riksintresse och områdesskydd

biotopskydd (mindre del)

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift och hävd av hagmarker och betesvallar. Gärna bete och lättare gallring även i mer igenväxta delar. Spara rikligt med lövträd och buskar i kanter och bryn.

73. Tassahus

Naturvärdesklass: 2

Igenväxande ekhage med gott om hassel och ett flertal grova ekar.

Bland de grova träden finns även en grov lind samt en riktigt grov mulmek. Fältskiktet är glest och sparsamt med harsyra och lundslok. Lättare gallring samt återupptaget bete vore önskvärt.

Området är utpekad som nyckelbiotop.

Naturtyper

ekhage

Särskilt intressanta arter

växter: lind, tandrot, lavar: bokvårtlav (NT), grå skårelav (NT), skriftlav

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Återupptagen betesdrift, lättare gallring.

74. Karlslund

Naturvärdesklass: 2

Ädellövskog med relativt stort inslag av äldre träd och död ved.

Den västra delen består av bok, ek och avenbok med ett stort inslag av ek i 80-100 årsåldern. Vissa av bokarna och avenbokarna är grova. Måttlig påverkan av skogsbruk.

Åt nordost övergår skogen i mer renodlade ekbestånd, med bitvis stort inslag av lind.

Sydost om dammen, i områdets östra kant, ligger ett källpåverkat kärr med rik flora.

I området finns två nyckelbiotoper och två naturvärdesobjekt.

Naturtyper
ädellövskog

Värderingsgrunder

artrikedom, näringsrikt, rik flora, gamla träd, grova träd, senvuxna träd, död ved

Särskilt intressanta arter

växter: lind, skärmstarr, blåsippa, hässleklocka, storrams, svampar: liten stinksvamp, lavar: dvärgbägarlav (NT), glansfläck, rostfläck, mossor: klippfrullania, platt fjädermossa

Riksintresse och områdesskydd
saknas

Önskad skötsel och åtgärder

I princip fri utveckling. Viss naturvårdsskötsel kan behövas på sikt för att till exempel gynna ek, och styra trädslagsfördelning.

75. Ekhagar sydost tätorten

Naturvärdesklass: 2

Bälte med rester av ekhagar strax utanför tätorten. Delområdena visar var för sig höga naturvärden. Tillsammans har de mycket höga värden, särskilt som avståndet emellan dem inte är långt.

Riktigt stora ekjättar saknas men förekomsten av äldre ek och vidkroniga ekar är god och området kommer bara att bli mer värdefullt med tiden.

Död ved och hålträd förekommer, liksom flera ovanliga arter knutna till ek. En mindre del av det sydligaste området utgörs av ett värdefullt alkärr.

Ekhagarna har ett markhistoriskt förflutet som slåttermarker till Höörs och Sätöfta byar. I vissa delar finns fortfarande rester av en slåttergynnad flora, med bland annat svinrot och stor blåklocka.

Vissa delar betas, i övrigt står hagarna ohävdade. Återupptaget bete vore önskvärt, men är inte nödvändigt i alla delar. Däremot kan naturvårdsgallring och röjning bli nödvändigt för att gynna ekarna.

Två delområden är utpekade som nyckelbiotop och ett som naturvärdesobjekt.

Naturtyper
ekhage, trädrik blandlövhage, alkärr

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, grova träd, hålträd, död ved, hävdgynnade arter

Särskilt intressanta arter

växter: svinrot, brudbröd, stor blåklocka, kransrams, lind, lavar: grå skårelav (NT), dvärgbägarlav (NT), puderfläck, rostfläck, insekter: kolsvart kamklobagge, blanksvart trämyra, svampar: oxtungssvamp (NT), korallticka (NT)

Riksintresse och områdesskydd
saknas. Delar är detaljplanlagda som industri-
mark.

Önskad skötsel och åtgärder

Betesdrift i alla delar där det är praktiskt genomförbart. Annars viss manuell skötsel för att gynna ekar och andra grova lövträd och förhindra igenväxning.

76. Sätofta hed

Naturvärdesklass: 3

Öppet beteslandskap med fuktiga betes- och slättermarker längs Höörsån.

Värdet består främst i den stora sammanhängande arealen öppna, fuktiga marker. Hävdstatusen varierar inom området. Vissa skiften är välbetade medan andra är helt ohävdade. Igenväxningen med träd och buskar är ännu liten.

Större delen består av relativt artfattiga tuvtåtelängar. En mindre del består av en artrik, mer naturlig fuktäng med strätta, gökblomster och olika starrarter.

Området har stor potential som häcknings- och rastplats för bland annat vadare. Ringsjöns vattenråd planerar för restaurering av det rätade vattendraget samt anläggning av våtmarker.

Naturtyper

lövsumpskog, naturaliserade vallar, fuktäng, bäck/dike

Värderingsgrunder

stor, sammanhängande areal, fågelliv

Särskilt intressanta arter

fåglar: kungsfiskare (VU), enkelbeckasin, växter: rödlänke (NT)

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Slätter och/eller bete över hela området. Restaurering av vattendraget och återskapande av våtmarker.

77. Strandskog vid Stanstorp

Naturvärdesklass: 2

Strandskogar längs Västra Ringsjöns strand med artrik flora och även en intressant svampflora med flera sällsynta arter.

I den östra delen finns en artrik lundvegetation med ormbär, hässleklocka och orkidéer. Ask förnygrar sig spontant, vilket tyder på rörligt markvatten. Större delen av de stora askarna har nyligen avverkats, vilket inneburit en negativ störning. Området är dock fortfarande intressant på grund av det rörliga markvattnet, som ger högt pH och andra speciella förutsättningar i marken.

De västra delarna domineras av al, med en mer sparsmakad markvegetation.

Förekomsten av död ved är relativt stor. Flera av de intressanta svamparterna är vedlevande, medan andra är marklevande och gynnas av det höga pH-värdet.

Naturtyper

al-askskog, askskog

Värderingsgrunder

artrikedom, rörligt markvatten, högt mark-pH, död ved

Särskilt intressanta arter

växter: St Pers nycklar, grönvit nattviol, ormbär, hässleklocka, lungört, blåsippa, ramslök, stinksyska, lind, skärmstarr, gullpudra, storrams, insekter: myskbock, svampar: storråding (VU), stornopping (NT), hasseldyna (NT), backnopping (NT), bittervaxing, gulfotshätta.

Riksintresse och områdesskydd

strandskydd

Önskad skötsel och åtgärder

Området bör lämnas för fri utveckling, bortsett från mindre insatser för att gynna naturvärden och tillgänglighet.

Beteslandskap med omväxlande öppna och trädklädda delar samt i öster mer eller mindre igenväxande hagmarker. Bitvis stort inslag av grova träd.

a. De öppna betesmarkerna närmast gårdstomterna består i huvudsak av betade vallar, med vissa partier naturlig fuktäng. Stengärden, buskridåer och dungar bryter upp området och skapar variation. Skogen i norr har tills nyligen varit betad och inte särskilt intensivt brukad, vilket gett en speciell karaktär av betesskog. Under senare år har dock skogsbruket intensifierats vilket gör att området är på väg att förlora sin karaktär. Betet har också upphört i delar av skogen. Längst i nordost ligger öppna, betade fuktängar med slutningskärr och en bitvis fin gräs-lågstarrvegetation, även om merparten utgörs av tuv-tåteläng. Norr därom finns en trädklädd del med spår efter sandstensbrytning.

b. Igenväxande hagmarker med ett artrikt och värdefullt träd- och buskskikt, med stort inslag av grov ek och lind.

I områdets centrala del finns bland annat ett betespåverkat alkärr med al på socklar, som övergår i en tät hassellund med grov hassel och fin lundflora. I delar av området finns rester av slätterflora med arter som svinrot, smörboll och kärrfibbla. I de fortfarande mer öppna delarna finns både artrika delar och mer triviala, kvävepåverkade delar.

Naturtyper

ädellövskog, triviallövsog, blandskog, alkärr, öppen hagmark, träd- och buskrik hagmark, hassellund, betespåverkad skog, betesvallar.

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, rik flora, rörligt markvatten, gamla träd, grova träd, al på sockel, artrikt träd- och buskskikt, småskaligt odlingslandskap

Särskilt intressanta arter

växter: lind, lungört, tandrot, ormbär, storrams,

kransrams, nattviol, grönvit nattviol, ramslök, kärrfibbla, smörboll, svinrot, svampar: hasseldyna (NT), rutkremla, lindså, doftmussling

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård (mindre del)

Önskad skötsel och åtgärder

Bibehållen och gärna utökad betesdrift. Så stora delar som möjligt av även de trädklädda markerna bör betas.

Inslaget av död ved är sparsamt, men däremot finns gott om grova träd och några hålträd. Längst i sydost ligger en vacker, ädellövskogklädd ravin med en mycket rik lundflora.

Hela området är betespåverkat och bör helst betas även fortsättningsvis. Större delen är så pass igenväxt att gallring eller röjning ur naturvårdssynpunkt knappast är aktuellt. Skogsbruk skulle förstöra områdets naturvärden.

Ramslök

79. Nyby

Naturvärdesklass: 2

Ädellövdominerad skog på Orupsbergets sydsluttning med en tidigare historia som slättermark. Området visar en kvardröjande betesprägel och liten påverkan av skogsbruk.

Längst i norr växer gles granskog med stort lövinslag på relativt mager mark. Längre ner i sluttningen blir det allt näringsrikare och fuktigare. I söder finns fina al-askkärr. Däremellan förekommer en zon med igenväxta ekhagar. Buskskiktet är artrikt, med stort inslag av hagtorn. Grov björk och vidkronig ek och bok förekommer. Inslaget av död ved är bitvis relativt stort.

Markvegetationen har inslag av orkidéer och olika bredbladiga lundväxter. Moss-, lav- och svampfloran är relativt artrik med flera krävande och ovanliga arter.

Större delen av området är utpekad som nyckelbiotop.

Naturtyper

ädellövskog, blandskog, al-askkärr, igenväxande hagmarker

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, rik flora, grova träd, död ved, olikåldrigt trädsikt, artrikt busksikt, rörligt markvatten

Särskilt intressanta arter

växter: grönvit nattviol, skärmstarr, kärrfibbla, stor häxört, ormbär, Sankt Pers nycklar, lavar: glansfläck, mossor: atlantärgmossa (VU), västlig

husmossa, skuggsprötmossa, blåsflikmossa, träd-porella, rutlungmossa, kalltuffmossa, svampar: hasseldyna (NT), grå larvklubba

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fri utveckling eller betesdrift för att bevara och förstärka områdets hagmarkskaraktär.

80. Orup

Naturvärdesklass: 2

Ädellövskog, betesmarker och igenväxande hagmarker på Orupsbergets sydsluttning.

Större delen av området består av hagmarker i olika stadier av igenväxning. I de flesta fall har de hunnit omvandlas till fullsluten skog, som fått utvecklas fritt till olikåldriga och varierade bestånd.

Stora delar består av bokskog, men här finns även ekhagar, alkärr, askkärr och lind-lönnskog. Gamla, grova träd och hålträd av en mängd olika arter förekommer. Buskskiktet domineras av hassel.

Läget i en sydsluttning ger ett gynnsamt lokalklimat. Inslaget av lönn, avenbok och det värmekrävande trädslaget lind är stort.

I väster finns små rester av öppen hagmark med bland annat bergmynta och jungfrulin. I övrigt utgörs de i dag öppna betesmarkerna av tidigare åkermarker till Orupsgården (Orups by).

I området finns fem nyckelbiotoper och ett naturvärdesobjekt.

Naturtyper

ädellövskog, alkärr, askkärr, lind-lönnskog, ekhagmark, betesvallar

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, grova ädellövträd, trädkontinuitet, hålträd, olikåldrig skog, variation, kulturhistoriska spår

Särskilt intressanta arter

fåglar: mindre hackspett (NT), växter: lind, kransrams, kärrfibbla, grönvit nattviol, skärmstarr, häslelocka, lundelm, lungört, bergmynta, jungfrulin, St Pers nycklar, blåsippan, lavar: liten sönderfallslav (VU), orangepudrad klotterlav (NT), bokvårtlav (NT), grå skärelav (NT), dvärgbägarlav (NT), rosa lundlav (NT), mossor: syd-/barkkvastmossa (NT/

EN), rödtandad hättmossa (NT), trubbfjädermossa, träd-porella, fällmossa, guldockmossa, kalltuffmossa, rutlungmossa, sipperkryp-mossa, insekter: Anitys rubens (NT), svartbrun brunbagge (NT), blankknäppare, svampar: hinnskivling, lömsk flugsvamp, lindskål, gulgrå sotdyna

Riksintresse och områdesskydd

biotopskydd (mindre del)

Önskad skötsel och åtgärder

Bibehållen betesdrift i öppna marker och de få kvarvarande halvöppna hagmarker som finns kvar. Betet bör utökas så att även delar av de trädklädda markerna ingår i bete, till exempel hela den centrala delen, samt ekhagarna i öster. Resterade skogar lämnas för fri utveckling.

81. Sättern

Naturvärdesklass: 2

Betad ekhage samt strandmarker intill Sättoftasjön.

I området finns ett 20-tal grova hagmarksekar samt en stor vidkronig bok. Mot sjön en hög och tydligt markerad strandvall. De främsta naturvärdena finns i trädsiktet. Floran är i huvudsak relativt trivial men med visst inslag av hagmarks- och lundflora.

Ekhagen är utpekad som naturvärdesobjekt.

Naturtyper

ekhage

Värderingsgrunder

artrikedom, gamla och grova träd

Särskilt intressanta arter

växter: kransrams, skogsbingel, stor käringtand

Riksintresse och områdesskydd

strandskydd

Önskad skötsel och åtgärder

Betesdrift eller i andra hand manuella metoder för att gynna ekarna.

82. Fuktängar vid Kvesarumsån

Naturvärdesklass: 3

Låglänta, öppna och fuktiga marker. Merparten består av högörtängar med älggräs, strätta och högvuxna starrarter.

Större delen av området har legat ohävdad i många år och består av tuviga högörtängar. Videbuskar börjar krypa in över de öppna markerna, annars står björk och viden mest i kanter och längs diken. I norra delen finns ett system av grävda kräftdammar som inte längre verkar användas.

Högörtängar har ett värde för bland annat fågel- och insektsliv, men att bibehålla en högörtäng i detta stadium är inte helt lätt eftersom högörtängen representerar ett tidigt igenväxningsstadium. Om området även fortsatt inte hävdas kommer det att växa igen med träd och buskar. Om det betas eller slås går området och floran åter mot större öppenhet och en flora med mer hävdgynnade arter.

Bete eller slåtter är trots allt det mest önskade alternativet. Området har även stor potential för anläggning av våtmark, med bete eller slåtter runtomkring.

Naturtyper

fuktäng, högörtäng, våtmark

Värderingsgrunder

blomrikt, potential om hävden återupptas

Särskilt intressanta arter

gräshoppsångare, enkelbeckasin (spel)

Riksintresse och områdesskydd

strandskydd (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder

Bete eller slåtter.

83. Västra Ringsjöstranden

Naturvärdesklass: 1

Äldre ädellövskogar, hässlen, askkärr, bäckmiljöer och strandskogsmiljöer utmed västra Ringsjöstranden.

Lerskiffer i marken ger speciella förutsättningar för en intressant flora. I de äldre ädellövskogarna, huvudsakligen dominerade av bok med inslag av ek, alm och ask, förekommer ovanliga arter som månviol, stor häxört, ramslök och strävlost. Även längs bäckarna är floran rik med ibland stora bestånd strutbräken. På några platser är även lavfloran rik. I en ravin vid Mellangården växer sällsynta arter som bokvårtlav, stiftklotterlav och grå skärelav.

Ringsjöarna är sänkta och bit från dagens strandlinje finns den tidigare, 1-4 meter höga strandvallen. Däremellan finns en landvinningszon med blandlövskog och hassel på mycket näringsrik mark. Svampfloran är exklusiv med vaxskivlingar, fingersvampar och jordtungor. På bar jord bland hassel och bok växer bland annat den vackra och ovanliga saffransfingersvampen. I savflöden på almar lever den hotade almsavbaggen.

I området finns tre nyckelbiotoper.

Naturtyper

bokskog, alksog, askkärr, hässle, bäckmiljö

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, högt mark-pH, rik flora, ovanliga naturtyper, gamla träd

Särskilt intressanta arter

växter: skogsveronika (VU), månviol (NT), strävlost (NT), stor häxört, strutbräken, lavar: stiftklotterlav (VU), bokvårtlav (NT), grå skärelav (NT), svampar: saffransfingersvamp (VU), bokspindling (NT), korallticka (NT), koppnopping (NT),

ljus ängsfingersvamp (NT), maskfingersvamp, hagfingersvamp, aprikosfingersvamp, igelkottsröksvamp, fjällsopp, hasselticka, , borstskölding, kantarellvaxskivling, mönjevaxskivling, fjällig jordtunga, slemjordtunga, snövit fingersvamp, nagnopping, insekter: almsavbagge (EN)

Riksintresse och områdesskydd

strandskydd (merparten)

Önskad skötsel och åtgärder

Gärna fri utveckling, annars naturvårdsanpassat skogsbruk

Snövit fingersvamp

På Bosjöklosterhalvön finns flera olika naturmiljöer med höga naturvärden, bland annat ekhagar, strandängar och strandskog med ädellövträd. På halvön finns också ädellövskogar, sumpskogar och ett stort antal grova ekar i betesmarker och kring bebyggelsen. Det är framför allt det stora antalet grova och gamla ekar som gjort området välbekant. Den största ansamlingen, med bland annat den "1000-åriga eken", finns i Bosjökloster park.

Ett mycket stort antal rödlistade och andra sällsynta arter har observerats på Bosjöklosterhalvön. Flera av arterna, inte minst bland insekter och kryptogamer, är knutna till de gamla ekarna.

I håligheter och ved lever sällsynta skalbaggar som läderbagge och på barken växer sällsynta lavar som gammelekslav och matt pricklav. Den basiska berggrunden har medfört att florans ofta är frodig och relativt rik på mineral- och kalkkrävande arter som blåsippan, tandrot, trolldruva, storrams och kransrams samt ett flertal ovanliga mossor.

I sumpskogarna finns ofta ett stort inslag av ask. På hävdade marker finns bland annat den sällsynta orkidén majnycklar. Trots att svampfloran inte

undersökts närmare har många sällsynta arter rapporterats från området. Bosjöklosterhalvön är en av Skånes mest värdefulla område för kryptogamer och insekter knutna till gamla ekar. I området finns ett flertal nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt, varav flera utgörs av enskilda jätteträd.

a. Lillö

Halvön som sträcker sig ut i den nordöstra delen av Västra Ringsjön. På den cen-

trala höjdryggen finns betesmarker med glest spridda ekar medan omgivande, lägre och med strandnära delar utgörs av lövrika strandskogar. På halvön finns även en vulkanrest (basalt) med rik flora och ett döende bestånd av alm. Delar av basalkullen samt en jätteek närmare udden är utpekade som nyckelbiotoper. Det öppna beteslandskapet i halvöns centrala del skapar variation och solvarma brynmiljöer. Även strandskogarna är intressanta och relativt orörda.

Tärticka vid basen av grov ek, Bosjökloster.

Ekdunge i de öppna odlingsmarkerna på Bosjöklosterhalvön.

Sammantaget finns mycket höga värden kopplat till framförallt trädskiktet och de speciella markförhållanden som basalten ger. Längst ut på udden finns naturreservatet Lillö med beträdnadsförbud. Det avsattes som naturminnesmärke 1937 för att bevara ett antal jätteaspar som upptäcktes av Professor H. Nilsson-Ehle (professor i fysiologisk botanik vid Lunds universitet 1915-1917). De kända naturvärdena är främst knutna till Lillös gamla ädellövträd och i första hand till ekarna. Bland vedlevande skalbaggar finns bland annat läderbagge och kardinalfärgad rödrock. Kryptogamfloran på de gamla ekarna är rik på ovanliga arter som matt pricklav och tårticka. Naturvärdesklass 1

b. Blommeröd

Runt arabstuteriet Blommeröd är landskapet omväxlande med gamla träd, beteshagar, sumpskogar och gårdsmiljöer. Det finns gott om ädellövträd, inte minst gamla ekar men i viss mån även askar. Ekarna står huvudsakligen i mer öppna marker medan asken förekommer både i betesmarker och i sumpskogar, då ofta tillsammans med al. I några igenväxande beteshagar och i brynmiljöer finns gott om hassel, hagtorn och fläder. På de gamla fläderbuskarna förekommer ovanliga lavar som fläderlundlav och storsporig kraterlav. Även de gamla ekarna hyser ovanliga kryptogamer. Både stående och liggande död ved finns till gagn för bland annat svamp och insekter. De lövträdsrika markerna

är utmärkta för hackspettar och i området finns både mindre hackspett, större hackspett och gröngöling. Jordmånen varierar från ren sand till näringsrik och kalkpåverkad. Naturvärdesklass 1

c. Odlingsmarker

Öppna odlingsmarker med gamla ekar. Odlings- och betesmarker som består både av fuktängar och mer torra sandmarker. Sandmarkerna längs sjön är intressanta bland annat för insekter som trivs på varma, lätta jordar med blommande örter. Här finns bland annat fynd av sällsynta sandmarkslevande skalbaggar. Även floran på sandiga marker har en speciell karaktär. Omrörning eller slitage i lagom doser är positivt för sandmarkernas flora och fauna. På spridda platser finns mindre trädjungar och även gamla solitärer, bland annat värdefulla ekar. Bland skyddsvärda insekter har kardinalfärgad rödrock och den i Skåne extremt sällsynta fjärilen getinglik glasvinge noterats. Längst i nordost finns gården Karlsholm med flera grova ekar. Naturvärdesklass 2

d. Centralt skogsområde

Väster om väg 23 sträcker sig ett skogsområde ner mot Bosjökloster kyrkogård. Sko-

gen är varierad med i huvudsak yngre blandskog i norr, dock med inslag av äldre ekar samt en liten mosse, vilken längst i söder övergår i äldre bokskog. Området sträcker sig sedan över väg 23 och omfattar ett skogsparti med yngre blandskog norr om Ängsbyn. Här finns insprängda äldre ekar med förekomst av de hålträdslevande skalbaggar kardinalfärgad rödrock och smalknäppare. Naturvärdesklass 3

I Ringsjöns vassar växer den sällsynta växten gullständer.

e. Bosjökloster park och kyrkogård

I slottets omgivning och inte minst i slottsparken finns ett stort antal mycket grova och gamla ekar. Detta område tillhör ett av Skånes biologiskt mest värdefulla ekområden. Här finns bland annat den "1000-åriga eken" med en stamomkrets på 926 cm (uppmätt 2003). Förutom att ekarna är gamla och grova har dessutom många av dem, uppskattningsvis minst 25 stycken, stora håligheter. Dessa håligheter är av stort värde för många starkt specialiserade insektsarter. Förutom ek finns det även flera grova almar, askar och bokar. Väster om väg 23 ligger Bosjökloster kyrkogård med en handfull mycket grova och ihåliga ekar. Inom området har ett mycket stort antal rödlistade arter noterats och slottsparken med Bosjöklosters kyrkogård utgör kärnområdet för många av Bosjöklosterhalvöns specialiserade ekarter. Till de mest exklusiva arterna kan nämnas läderbagge, brokig barksvartbagge, skeppsvarvsfluga, matt pricklav, gammelekslav, tårticka och tungticka. Naturvärdesklass 1

f. Bosjökloster golfbana

Golfbana med stor variation. Här finns dammar, gamla ekar, buskage och andra miljöer som kan vara biologiskt värde-

fulla. Området är dåligt undersökt men har stor naturvårdspotential med tanke på sitt läge. Naturvärdesklass 3

g. Strandskog och strandnära skog

Strandnära skog på landvinningsmark och angränsande mark. Området är varierat och det finns både mycket skyddsvärda skogsbestånd och mer triviala. I de finare partierna domineras trädsnittet av ek, bok, ask och alm samt i vissa partier al. Det finns gott om död ved vilket gynnar en lång rad organismer. Jordmånen är på flera platser näringsrik med förekomst av bland annat blåsippan, häxört och hässleklocka. I närheten av

Naturtyper

ädellövskog, lövsumpskog, ekhage, solitär ek, naturaliserade vallar, fuktäng, rasbrant, sjöstrand, vassar

Värderingsgrunder

atrikedom, rödlistade arter, högt mark-pH (basalt), gamla träd, grova träd, död ved, hålträd, sand-grusmarker

Särskilt intressanta arter

fåglar: rördrom (NT), raphöhna, brun kärrhök, växter: åkerkulla (NT), majnycklar (NT), troll-druva, blåsippan, tandrot, kransrams, storrams, svartbräken, svampar: tårticka (VU), oxtungsvamp (NT), lavar: matt pricklav (VU), savlundlav (VU), stiftklotterlav (VU), liten blekspik (NT), grå skårelav (NT), rosa lundlav (NT), skuggorangelav (NT), mossor: stenporella, insekter: getinglik

Tödels näbbe på den östra sidan växer dessutom den ytterst sällsynta växten gullstånds. I kvarstående gamla och ihåliga ekar finns en skyddsvärd fauna med arter som ekbrunbagge och brokig barksvartbagge. I buskskiktet finns gott om hassel och fläder. Öster om den västra strandskogen finns en stor fuktig odlingsmark med kärliknande partier. Här är fågelrikt och området besöks ofta av jagande brun kärrhök. Naturvärdesklass 2

glasvinge (VU), *Euplectes bonvouloiri* (VU), smalknäppare (NT), ekbrunbagge (NT), gulbent kamklobagge (NT), kardinalfärgad rödrock (NT), mindre svampklobagge (NT), *Phloeophagus lignarius* (NT), läderbagge (NT), gul strandlöpare (NT), aspögonbagge (NT).

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård (delvis), naturreservat (delvis), strandskydd (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt hävd och betesdrift i de öppna markerna. Delar av skogen bör undantas från skogsbruk. Alla grova ekar bör bevaras och skötas. Vidta åtgärder för att säkra att det finns nya ekar som kan efterträda de gamla. En större areal bör ingå i reservat.

Stora, ihåliga ekar krävs för den sällsynta läderbaggens fortsatta existens. Bosjökloster kyrkogård.

85. Ekhult

Naturvärdesklass: 2

Ädellövskogar och betesmark på näringsrik mark.

Ädellövskogarna i norr varierar från oskötta delar med ett olikåldrigt och artrikt träd- och buskskikt till mer ensartade och gallrade bestånd av bok och ask. Näringsrika och fläckvis fuktiga förhållanden gör området intressant i sin helhet.

I trädskiktet dominerar bok med inslag och mindre bestånd av avenbok, ek, lind, lönn, ask och al. Det finns ganska gott om äldre träd och grov hassel men endast måttliga mängder multnande ved, dock några grova bokar med frösklicka.

I fåltskiktet finns bland annat skogsbingel, stor häxört, trolldruva och annan lundvegetation. I nordvästra delen, nära bebyggelsen, finns ett skogsnår med den mycket sällsynta kärnåvan. Bland svampar finns gott om den annars sällsynta fjällsoppen. De öppna betesmarkerna i söder utgör sannolikt rester av ängsmark. Floran är fläckvis artrik med bland annat ängsskära, gullviva, jungfrulin och småvänderot.

Naturtyper

ädellövskog, bokskog, hässle, al-askkärr, naturbetesmark

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, näringsrik mark, högt mark-pH, rörligt markvatten, rik flora, ovanlig naturtyp, grova ädellövträd, artrikt träd- och buskskikt, liten påverkan av skogsbruk (delar), hävdgynnade arter

Särskilt intressanta arter

växter: kärnåva (EN), ängsskära (NT), stor häxört,

trolldruva, kransrams, gullviva, nattviol, jungfrulin, skogsstarr, skärmstarr, svampar: fjällsopp, mossor: rävsvansmossa.

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift i de öppna markerna. Skogen undantas från skogsbruk. Vissa delar av skogen kan betas för att gynna luckighet och variation.

86. Klinta väst

Naturvärdesklass: 3

Hagmarker med ek och ett artrikt buskskikt samt ett litet alkärr med grov al.

I det här området finns morgondagens jätteekar. Därför är det av stor betydelse för eklandskapet kring Ringsjön.

Flera ekar är i åldern 100-200 år, några är ännu yngre, med ett spärrgrenigt växtsätt. Området är mycket viktigt för att överbrygga ett generationsglapp när de riktigt gamla ekarna i det omgivande landskapet börjar dö ut.

De flesta träden står i kanter, stengården och odlingsrösen tillsammans med en mängd olika blommande buskar, däribland hagtorn, slån och fläder.

Betesmarken är tydligt gödselpåverkad och florin därför ganska artfattig. I kanter kan man hitta några av de mindre kräsna hagmarksväxterna, som liten blåklocka och knippfryle, annars dominerar bredbladiga gräs, maskrosor, tistlar och andra kvävegynnade arter.

Alkärret i nordväst är ganska opåverkat med grova alar, en hel del död ved samt enstaka äldre ekar som står i albeståndet.

Naturtyper

ekhage, öppen hagmark, alkärr

Värderingsgrunder

grova träd (ek), framtida värden i trädskikt

Särskilt intressanta arter

-

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Värna om ekarna

87. Klintaskogen

Naturvärdesklass: 2

Äldre, högstammig bokskog på näringsrik lera och en mindre del yngre ekskog. Närmast sjön finns en smal remsa strandskog på sjösänkningsmark.

Området har en tidigare historia som slåttermark. Idag är större delen klätt av en imponerande bokskog på bördig moränlera. Näringsrikedomen avspeglas i florán, som bitvis är frodig med inslag av krävande arter som vitskråp och ramslök. Området är även geologiskt intressant på grund av en skärning med sandsten och fossilrik skiffer ur den så kallade Öved-Ramsåsa-serien.

Förekomsten av sällsynta arter knutna till trädskiktet är något begränsad, troligen på grund av bristande trädkontinuitet och en historisk brist på död ved och riktigt gamla träd.

Naturtyper

bokskog, ekskog, lövsumpskog (strandskog med ask)

Värderingsgrunder

örtrikt, näringsrikt, högt mark-pH, ovanlig naturtyp, gamla träd, potential i trädskikt, geologi

Särskilt intressanta arter

växter: månviol (NT), kransrams, ramslök, stor häxört, vitskråp, mossor: platt fjädermossa, lavar: stiftklotterlav (VU), orangepudrad klotterlav (NT), bokvårtlav (NT), insekter: Cryptophagus pallidus

Riksintresse och områdesskydd

Natura 2000-område, Naturreservat, Riksintresse för naturvård (mindre del), strandskydd

Önskad skötsel och åtgärder

Enligt skötselplan

88. Klinta gård och ekhagar

Naturvärdesklass: 1

Område med stor variation, där kärnområdet utgörs av en betad ekhage med höga naturvärden.

I norra delen ligger en nyanlagd våtmark, som ytterligare höjer områdets värden, med bland annat häckande rödbena och tofsvipa. Även storspov har observerats under häckningstid.

Större delen av området är betat, merparten av betesmarkerna består av gamla vallar och andra gödselpåverkade marker, varför betesfloran inte innehåller några speciellt intressanta arter.

Träd- och buskskiktet är däremot mycket intressant, med en mängd olika rödlistade och hotade arter knutna till främst ek. Förutom i ekhagen, som är utpekad som nyckelbiotop, står ett antal mycket värdefulla, grova ekar dels på gårdstomten i väster, dels vid sommarstugebyn i söder.

I området ingår även ett par mindre dungar ädellövskog, som i sig inte har väldigt höga värden, men som i sammanhanget ändå är av betydelse på grund av områdets sammantagna naturvärden.

Naturtyper

ädellövskog, alkärr, hassellund, ekhage, träd- och buskrik hagmark, strandäng, fuktäng, naturaliserade betesvallar, våtmark, kärr

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, gamla träd, grova träd, död ved, fågelliv

Särskilt intressanta arter

fåglar: storspov (VU), drillsnäppa (VU)
insekter: getinglik glasvinge (VU), svart hålblomfluga (VU), Trinodes hirtus (VU), kardinalfärgad

rödbeck (NT), smalknäppare (NT), svartbrun brunbagge (NT), rödhjon (NT), fyrfläckad vedsvampbagge (NT), jordhumlefluga (NT), lavar: grå skårelav (NT), liten blekspik, svampar: oxtungsvamp (NT)

Riksintresse och områdesskydd

biotopskydd (delvis), strandskydd (delvis)

Önskad skötsel och åtgärder

Fortsatt betesdrift. Grov ek utanför betesmarkerna sköts manuellt vid behov

Strandskog och fuktängar längs Ringsjön. I området finns två anlagda dammar; Finnhultsdammen i öster och Snogerödsdammen i väster.

Snogerödsdammen anlades år 2004 och har visat sig bli en fin rast- och häckningslokal för en rad olika fågelarter. Något som bidrar till Snogerödsdammens attraktivitet är den omedelbara närheten till Ringsjön. Under höst och vår rastar stora mängder änder, gäss och måsfåglar. Även vadare attraheras av dammen.

I högtängarna söder om Snogerödsdammen sjunger bland annat gräshoppångare och buskskvätta. Strandskogarna består omväxlande av al- och ädellövskog och är relativt oskötta med ett väl utvecklat buskskikt, vilket gynnar många fågelarter. Mindre delar av området betas. Längs de sandiga stränderna växer bland annat spjutskräp.

Sammanfattningsvis visar området variation och artrikedom, kanske främst med tanke på fågellivet.

Naturtyper

ädellövskog, blandlövsog, alskog, betesvall, fuktäng, våtmark, vass

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, fågelliv, variation, landskapsbild

Särskilt intressanta arter

fåglar: årta (VU), kornknarr (NT), snatterand, rödbena, svampar: Hymenochaete ulmicola (VU), prakttagging (VU) lavar: grymig dagglav (NT), mossor: platt fjädermossa, guldlockmossa

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård (delvis), landskapsbildsskydd (delvis), strandskydd

Önskad skötsel och åtgärder

Bete och/eller slåtter runt dammarna. Strandskogen lämnas orörd.

Snogerödsdammen

90. Trulstorps gård

Naturvärdesklass: 2

Bokdominerad ädellövskog med gamla träd och ovanliga kryptogamer.

Strax öster om Trulstorps gård, vid gränsen till Eslövs kommun, ligger denna bokdominerade ädellövskog som en ö i ett omgivande åkerlandskap. Skogen är till stora delar brukad men det finns partier med mycket gamla träd och gott om multnande ved och ihåliga träd. Förutom bok finns lönn, alm, ask, fågelbär och ek i trädskiktet. Fältskiktet är rikt med skogsbingel, buskstjärnblomma, storrams och gulplister. I buskskiktet dominerar hassel, fläder och hägg.

På de gamla ädellövträden finns en skyddsvärd lavflora med sällsynta arter som bokvårtlav, olivklotterlav och orangepudrad klotterlav. Träden är också hemvist för flera ovanliga insekter. I nordöstra delen finns granplanteringar med lågt biologiskt värde.

Naturtyper

ädellövskog, bokskog, granskog

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, grova träd, ihåliga träd, multnande ved, högt mark-pH

Särskilt intressanta arter

kärlväxter: skogsbingel, storrams, svampar: sydlig sotticka (VU), backnopping (NT), stor tratticka (NT), dystersopp (NT), mjölmusseron (NT), lavar: stiftklotterlav (VU), bokvårtlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), glansfläck, olivklotterlav,

gulnål, skalbaggar: Uleiota planata (NT), bokoxe, enfärgad barksvartbagge,

Riksintresse och områdesskydd

saknas

Önskad skötsel och åtgärder

Inget eller mycket försiktigt skogsbruk där gamla, grova och skadade träd lämnas kvar. Omföring av barr till ädellöv. Betesdrift i delar kan vara intressant.

91. Pinedalen

Naturvärdesklass: 1

Markerad dalgång med öppna betesmarker och vallar i dalgångens botten och dalsidor klädda med rik ädellövskog på kalkhaltiga jordar.

Dalgången har bildats av ett smältvattenstråk under den senaste istidens slutskede. Ädellövskogarna i slänterna har överlag en väl utvecklad och värdefull lundflora, med hålnunneört, månviol, ramslök och skogsbingel. I rapporten Skånes skogar (Länsstyrelsen 2005) anges Pinedalen som enda område i Höör med särskilt artrik lundflora.

Skogarna består av bok, men även ek och lönn med ett buskskikt av bland annat hagtorn och hassel. I norra delen, kring gården Lunnarna, har flera ovanliga skogsmossor hittats, bland annat skånsk sprötmossa. Endast en mindre del av skogen är utpekad som nyckelbiotop.

De öppna markerna har vissa botaniska värden, med arter som knölsmörblomma och jordtistel. I dalens södra del förekommer den mycket ovanliga kärnävan. Ringsjöns vattenråd planerar anläggning av våtmarker i dalgångens botten.

Naturtyper

ädellövskog, bokskog, öppen hagmark, betesvall, fuktäng, bäck

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, blomrikt, högt mark-pH, rik flora, ovanlig naturtyp, gamla och grova träd, landskapsbild

Särskilt intressanta arter

fåglar: mindre hackspett (NT), skogsduva, växter: kärnäva (EN), hålnunneört (NT), månviol (NT), storrams, jordtistel, knölsmörblomma, stor

häxört, hässleklocka, lind, ramslök, jordtistel, mossor: skör lansmossa (EN), skånsk sprötmossa (VU)

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård, landskapsbildsskydd

Önskad skötsel och åtgärder

Pinedalens samlade naturvärden förefaller hittills underskattade. Området borde ges ett starkare skydd, så att bland annat skogsskötseln kan regleras och lokalerna för kärnäva skötas på ett bra sätt.

92. Brååns dalgång med Rövarekulan

Naturvärdesklass: 1

Markerad dalgång där Bråån på sina ställen skurit sig en ravin ner genom berggrunden av skiffer. Området har naturvärden kopplade både till vatten, skog och öppna marker.

Själva vattendraget är mycket värdefullt med klart, strömmande vatten och stenbottnar, vilket bland annat gynnar fiskar som elritsa och öring. Dessutom förekommer den mycket sällsynta tjockskaliga målarmusslan.

Ravinens sidor är klädda av en äldre bokskog på kalkhaltig mark, med gott om gamla och grova träd. Svampfloran är artrik och spännande med många sällsynta och hotade arter, däribland flera arter fingersvampar och lökspindlingar. Även lavfloran är artrik med många hotade arter.

Dalbotten har tidigare sannolikt varit helt öppen, idag finns delar av fuktängarna kvar, medan resten vuxit igen till alskog. I fuktängarna växer bland annat de mycket ovanliga arterna kärnävä och tistelsnyltrot. Här finns även ett av kommunens få rikkärr, med bland annat ängsnycklar, kärnsälting och tätört.

Större delen av området är skyddad som naturreservat. Utanför reservatet finns tre delområden utpekade som nyckelbiotoper.

Naturtyper

ädellövskog, bokskog, alsumpskog, naturbetesmark, öppen hagmark, fuktäng, rikkärr, bäckravin

Värderingsgrunder

artrikedom, rödlistade arter, näringsrikt, högt mark-pH, ovanliga vegetationstyper, ovanlig naturtyp i hävd (rikkärr), gamla träd, grova träd, död ved, trädkontinuitet, liten påverkan av skogsbruk, hävdgynnade arter, geologi

Särskilt intressanta arter

fåglar: mindre hackspett (NT), mollusker: tjockskalig målarmussla (EN), växter: tistelsnyltrot (EN), revig blodrot (VU), skogssvingel (VU), kal knipprot (VU), strävlosta (NT), hålnunneört (NT), vitskråp, myskmadra, ramslök, storrams, blåsippa, vippstarr, näbbstarr, ängsnycklar, kärnsälting, tätört, bäckbräsa, insekter: mindre strömvapenfluga (VU), boksavblomfluga (NT), boktigerfluga (NT), ekbrunbagge (NT), almsnabbvinge (NT), svampar: liten rävspindling (EN), grön gul vaxskivling (VU), balsamvaxskivling (VU), blå lökspindling (VU), gulbrämad flugsvamp (VU), rodnande musseron (VU), blek fingersvamp (VU), fläckfingersvamp (VU), violfingersvamp

(VU), lundvaxskivling (NT), gulprickig vaxskivling (NT), rävspindling (NT), saffransspindling (NT), jättespindling (NT), bananspindling (NT), muskotspindling (NT), jättekamskivling (NT), räfflad nagelskivling (NT), skarp rökriska (NT), rödbandsrisk (NT), druvfingersvamp (NT), rosenfingersvamp (NT), vit vedfingersvamp (NT), oxtungsvamp (NT), avenbokskremla (NT), brunluddig rötning (NT), rödfotad nagelskivling (NT), mossor: kalkkällmossa, kalltuffmossa, guldspärmossa, kärnbryum, dunmossa, baronmossa, krusig ulota, lavar: violettgrå porlav (VU), stiftklotterlav (VU), almlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), rosa lundlav (NT), dvärgbägarlav (NT), bokvårtlav (NT), bokkantlav (NT), liten lundlav (NT), liten blekspik (NT), blek kraterlav (NT),

Riksintresse och områdesskydd

Riksintresse för naturvård, landskapsbildsskydd, naturreservat (delvis; Rövarekulans NR), strandskydd

Önskad skötsel och åtgärder

Enligt skötselplan i reservatet. Reservatet borde utvidgas mot öster.

Bråån vid Rövarekulan

Värdefulla landskap

De flesta landskapsavsnitt har avgränsats därför att de innehåller kluster av värdefulla naturområden. Något landskapsavsnitt är utpekade för att uppmärksamma att det har särskilda värden för biologisk mångfald, trots att landskapet inte innehåller särskilt många värdefulla områden som kan avgränsas som egna objekt.

Ett exempel på det sistnämnda är odlingslandskapet i kommunens nordligaste del, kring Rörums Holma och Skuddarp. Här finns ett småbrutet och varierat odlingslandskap, med många värdefulla ingredienser som träddungar, lätta jordar och blomrika vägrenar, som inte går att peka ut och avgränsa som enskilda objekt.

Värdefulla landskap - beskrivningar

A. Rörums Holma-Skuddarp-Hjällaröd

Småbrutet och varierat betes- och odlingslandskap, med en mängd småbiotoper. Stora delar av landskapet är fortfarande betespräglat.

Värden: Naturbetesmarker, trädbärande hagmarker och trädgångar med stor potential för framtiden, igenväxande hagmarker, vatten, betade fuktängar, åkerholmar, öppna sand- och grusmarker, grusvägar, artrika vägrenar, stengärden.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt betesdrift och åkerbruk, gärna återupptagen betesdrift i delar. Bevarande av stengärden, grusvägar, vägrenar och andra landskapselement som bidrar till variation och småbrutenhet.

B. Hedensjö-Slättraröd-Åbarp

Småbrutet odlingslandskap i en dalgång inramad av höjdyggar. Ålderdomlig prägel, med en mängd kulturspår som odlingsterasser, husgrunder, odlingsrösen, fägor mm. Stora delar av landskapet är betespåverkat.

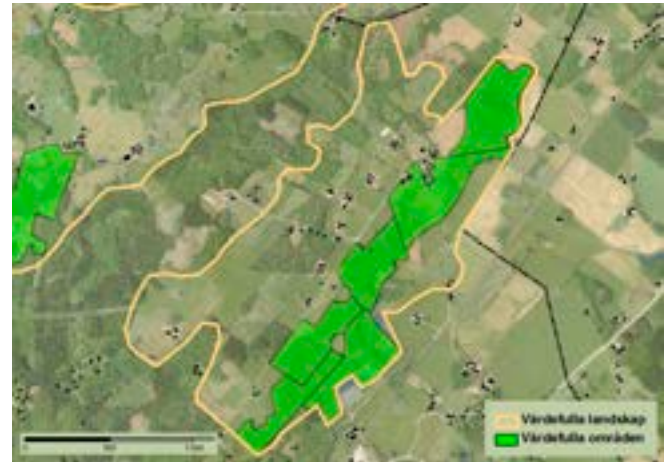

Värden: Naturbetesmarker, hagmarker och annan betespräglad mark, värdefulla trädmiljöer, vattendrag, stengärden och andra värdefulla landskapselement.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt betesdrift och åkerbruk, gärna återupptagen betesdrift i delar. Bevarande av stengärden och andra landskapselement.

C. Ella

Småbrutet odlingslandskap och skog kring en tydligt markerad sluttning med rörligt markvatten och källsprång.

Värden: Naturbetesmarker och hagar, värdefulla trädmiljöer, värdefull ädellövskog, al- och askkär, källmiljöer.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt betesdrift och åkerbruk. Vissa skogspartier bör undantas från skogsbruk. Bevarad hydrologi, bevarande av stengärden och andra landskapselement.

D. Norra Rörum

Småbrutet, kuperat landskap med värden i både odlings- och skogsmark. Värdefulla hagmarker med inslag av grova träd. Ädellövskogar med höga värden och inslag av basalt. Stora arealer lätta jordar med sand och grus som ger förutsättningar för blomrikedom och rikt insektsliv.

Värden: Många olika värdefulla trädmiljöer; orörd ädellövskog, ädellöv på basalt, alkärr, trädbärande hagmarker och betespåverkad skog. Öppna betesmarker på lätta jordar, artrika väg- och åkerrenar.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt betesdrift och åkerbruk, vissa delar av skogen bör undantas från skogsbruk. Fortsatt odling och hävd på lätta jordar, bevarande av grusvägar, renar, kanter och andra landskapselement.

E. Allarp

Småskaligt och varierat odlingslandskap kring naturreservatet Allarps bjär.

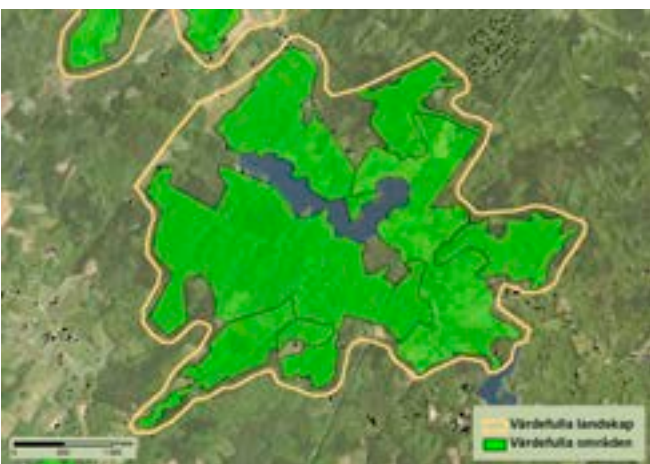

Värden: Naturbetesmarker, hagmarker och annan betespräglad mark, dungar, träridåer, stengården och andra småbiotoper.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt betesdrift och åkerbruk. Bevarande av stengården och andra landskapselement som skapar småskalighet och variation.

F. Frostavallen-Dagstorp

Varierat landskap med sjöar, stora sammanhängande arealer skog och ett småskaligt odlingslandskap med ålderdomlig prägel. I området finns mycket höga naturvärden förknippade framförallt med skog, men även med odlingslandskap. I området finns även rikligt med kulturspår, hägnader, husgrunder, hålvägar, övergivna bytomter mm. Bitvis ligger ett helt kulturlandskap inbäddat i grönska, där skogen består av nyligen igenväxta hagmarker.

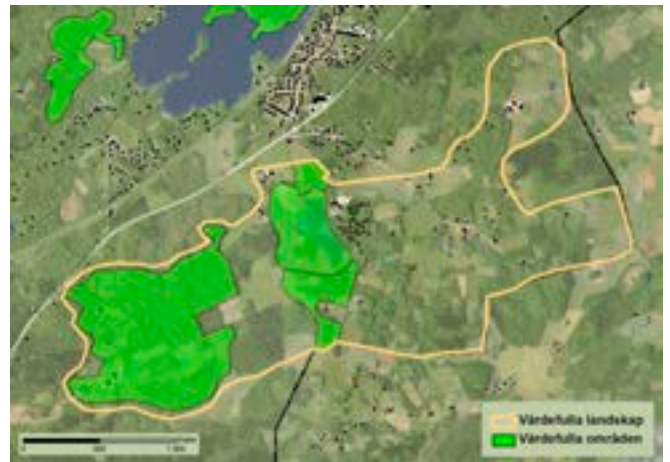
Värden: Stora sammanhängande arealer bokskog, värdekärnor av skog som är opåverkad av skogsbruk. Ädellöv på basalt. Strandskogar. Även delar av den brukade skogen är skött på ett småskaligt sätt som gynnar biologisk mångfald och hotade arter. Små åkerlyckor, fäladsmarker, strandängar, artrika rester av slättermark. Artrika vägrenar och kanter. Stengården och andra landskapselement.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt betesdrift och åker-

bruk. Återupptagen betesdrift i vissa delar. Delar av skogen bör undantas från skogsbruk. Bevarande av strukturer och landskapselement.

G. Torup-Korsaröd

Varierat landskap där öppen odlingsmark växlar med skog. Småskaligt och bitvis ålderdomlig prägel, med små åkrar, äldre vägar, stengården, fägator och många andra kulturspår.

Värden: Värdekärnor av ädellövskog, hagmarker, trädgångar, stengården och landskapselement. Gårdsmiljö med grov ek och andra ädellövträd kring Korsarödsgården.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt betesdrift och åkerbruk. Vissa delar av skogen bör undantas från skogsbruk. Bevarande av stengården och andra landskapselement som bidrar till variation och småbrutenhet. Bevara grova lövträd och värna landskapskaraktären kring Korsarödsgården.

Grusvägar, örtrika vägrenar och stengården är värdefulla inslag i jordbrukslandskapet. Hjällaröd.

H. Ringsjölandskapet

Stort landskapsavsnitt som kan sägas bestå av flera olika dellandskap som flyter i varandra. Kring Ringsjöarna och ner i Pinedalen är det bland annat ädellövskog på näringsrik mark som utgör kärnvärden, tillsammans med grova ekar och ekhagar i ett eklandskap. Eklandskapet fortsätter upp sydost om tätorten, men även mot nordväst över Ormanäs-Hänninge-Vittseröd. Odlingslandskapet mellan Höör och Ageröds mosse har även värden i ett småskaligt och varierat odlingslandskap med fälader och hagmarker. Här finns merparten av kommunens allra mest värdefulla naturbetesmarker.

Värden: Grov ek, ekhagar, eklandskap, ädellövskog på näringsrik mark, bokskog, vattenmiljöer, dalgångar, småskaligt odlingslandskap, naturbetesmarker, hagmarker och annan betespräglad mark, sandmarker, dungar, träddråer, stengärden och andra småbiotoper.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt betesdrift och åkerbruk. Skötsel av ekar och eklandskap. Återväxten av ek behöver säkras. Bevarande av naturbetesmarker, hagar och andra betespräglade miljöer. Återupptaget bete i vissa delar. Vissa delar av skogen bör undantas från skogsbruk. Stengärden och andra landskapselement som skapar småskalighet och variation bevaras.

Sandiga och långgrunda stränder vid naturreservatet Västra Bosjöklösterhalvön.

Analysdel

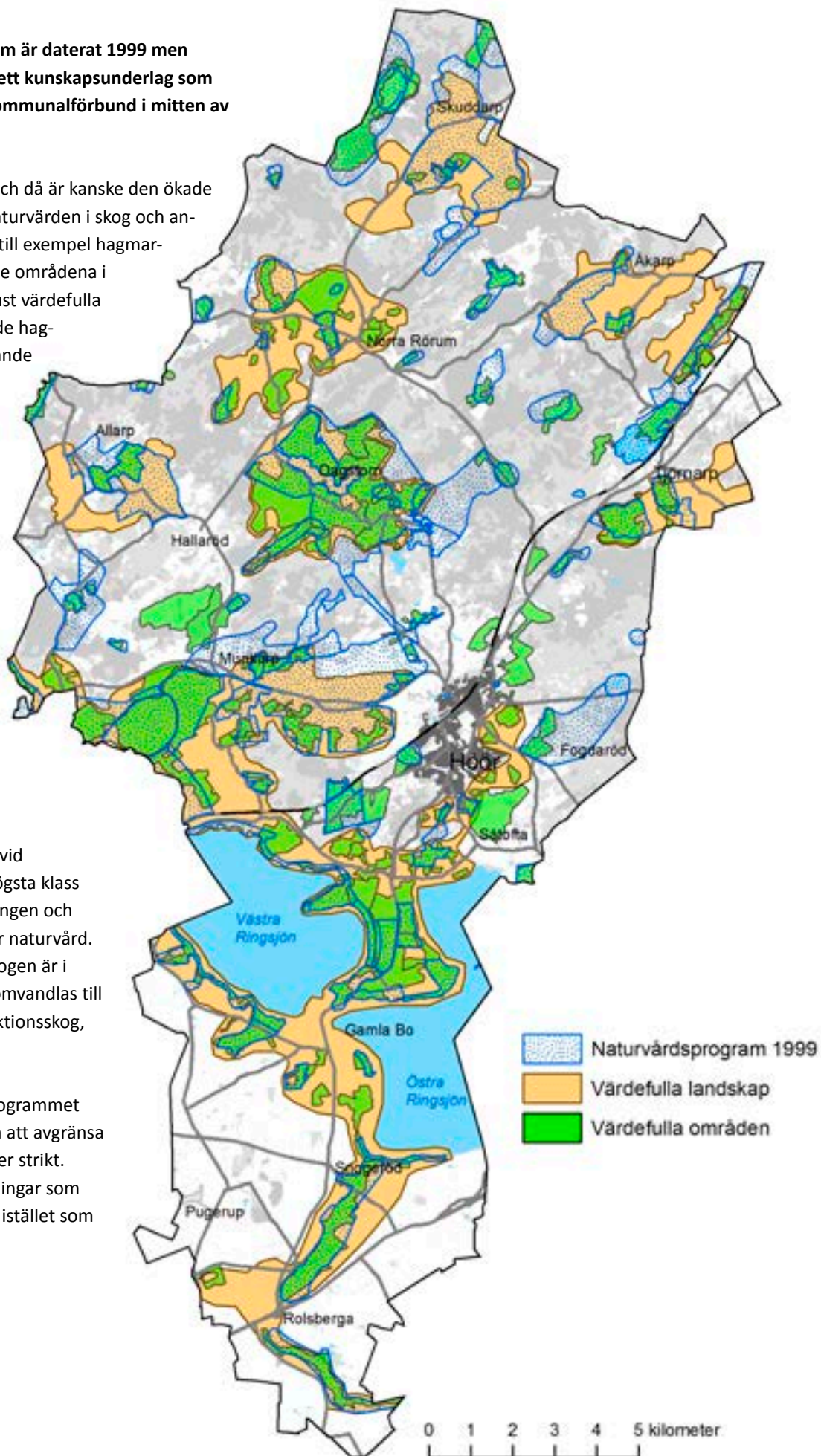
Förändringar jämfört med förra naturvårdsprogrammet

Hörs förra naturvårdsprogram är daterat 1999 men bygger i stor utsträckning på ett kunskapsunderlag som togs fram av Mellanskånes kommunalförbund i mitten av 1980-talet.

Största skillnaden mellan nu och då är kanske den ökade kunskapen och insikten om naturvärden i skog och andra trädbärande marker, som till exempel hagmarker. Många av de tillkommande områdena i Naturvårdsprogram 2012 är just värdefulla skogsområden och trädbärande hagmarker. Exempel på tillkommande områden är värdefulla skogar kring Munkarp och Norra Rörum, samt ekhagmarker vid Ringsjön och kring Hörs tätort.

De områden som utgått rör främst odlingslandskapet, där trenden tyvärr är fortsatt dystert. Hävden har upphört eller är för svag i många betesmarker. I flera fall har sedan en övergång till skogsproduktion gjort att områdena helt förlorat både naturvärden och sin hagmarkskaraktär. Ett påtagligt exempel är hagmarkerna och den betade skogen vid Hjällaröd, som värderades i högsta klass i ängs- och hagmarksinventeringen och är utpekad som riksintresse för naturvård. Idag har betet upphört och skogen är i ganska snabb takt på väg att omvandlas till en betydligt mer trivial produktionskog, skött med rationella metoder.

Revideringen av naturvårdsprogrammet har också inneburit en strävan att avgränsa områden med naturvärden mer strikt. Stora, mer svepande avgränsningar som rör hela landskap presenteras istället som *Värdefulla landskap*.

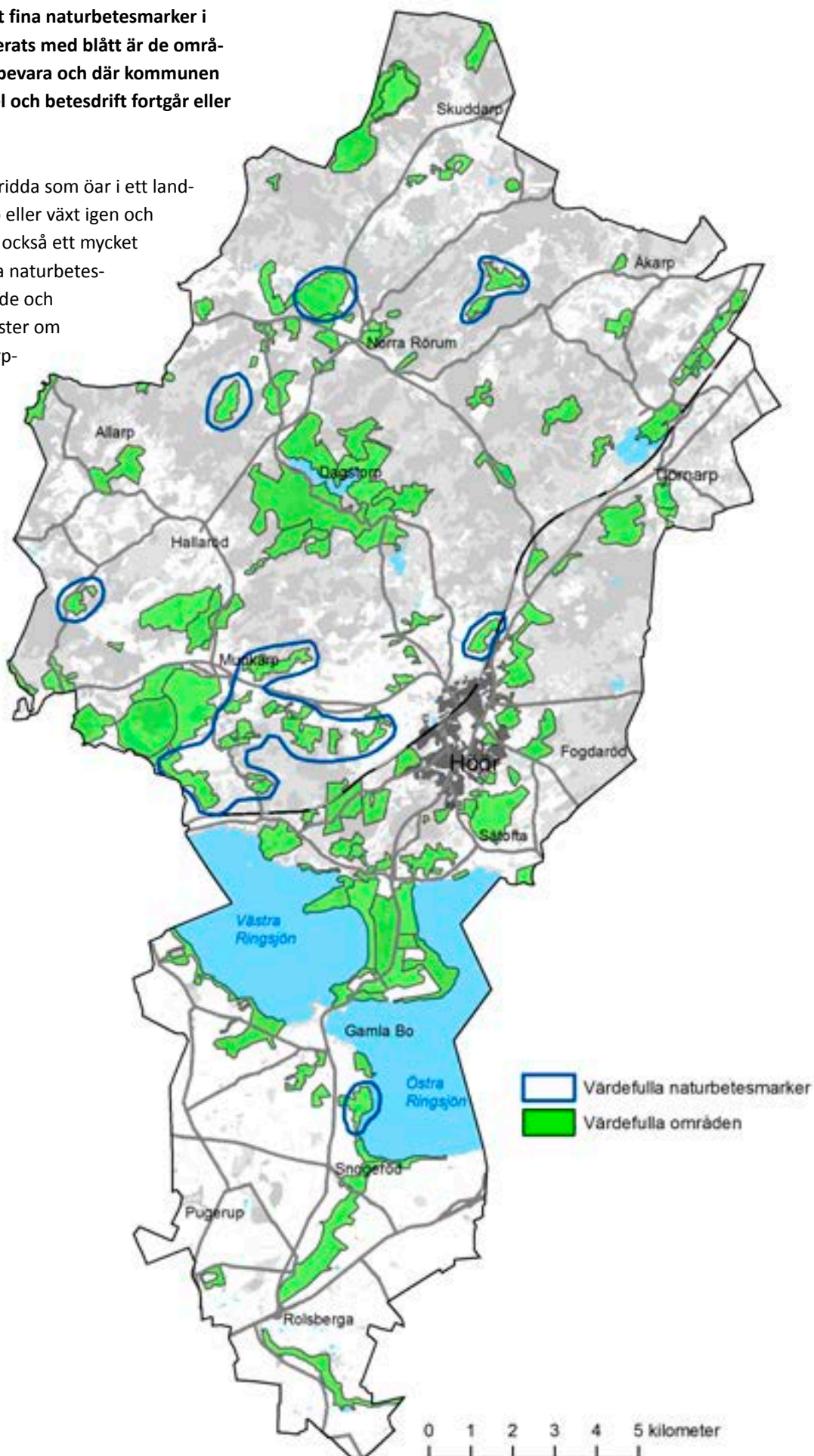

Odlingslandskap - värdefulla naturbetesmarker

Fortfarande finns några riktigt fina naturbetesmarker i Höör. De områden som markerats med blått är de områden som är allra viktigast att bevara och där kommunen bör verka aktivt för att skötsel och betesdrift fortgår eller kan återupptas.

Vissa av områdena ligger utspridda som öar i ett landskap som för övrigt odlats upp eller växt igen och ersatts av skog. Men det finns också ett mycket intressant kluster av värdefulla naturbetesmarker, i ett fortfarande levande och småskaligt odlingslandskap väster om Höörs tätort, i trakten Munkarp-Hänninge-Lillasäte. Detta landskap är kanske allra viktigast att slå vakt om, eftersom det representerar en helhet där arter har möjlighet att spridas mellan områden, något som är viktigt för populationstorlek och arters överlevnad på längre sikt.

I flera av de markerade objekten pågår redan idag igenväxning på grund av svag eller utebliven hävd, vilket gör att åtgärder skulle behöva genomföras inom en snar framtid.

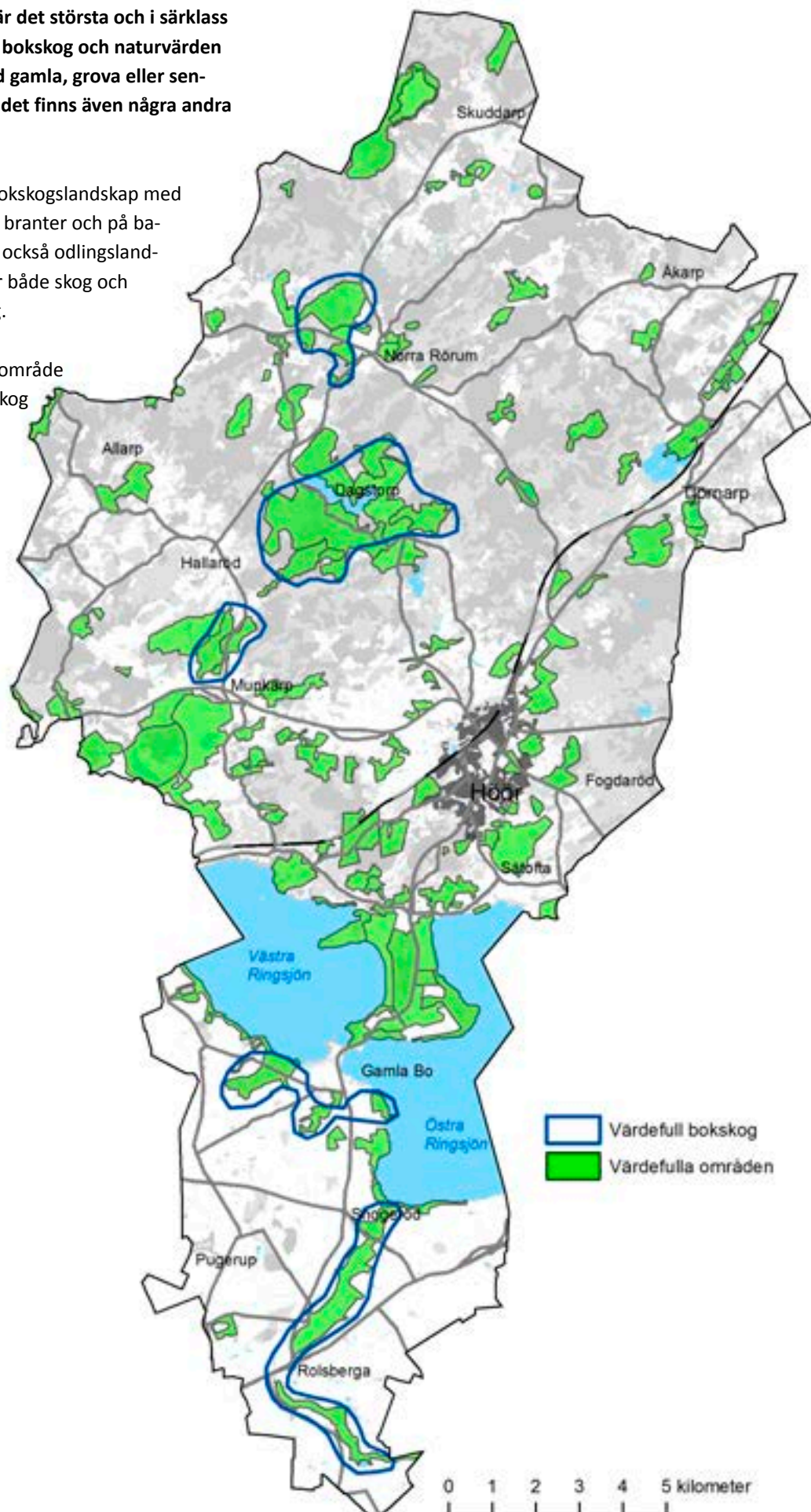
Skog - värdefull bokskog

Området runt Dagstorpssjön är det största och i särklass mest värdefulla när det gäller bokskog och naturvärden knutna till äldre bokskog, med gamla, grova eller senvuxna träd och död ved. Men det finns även några andra hotspots.

Kring Norra Rörum ligger ett bokskogslandskap med några riktigt fina värdekärnor i branter och på basaltkupper. Skogen överlappar också odlingslandskapet i det att område Eket är både skog och beteslandskap på samma gång.

I Munkarp finns ett riktigt fint område med gammal bok och ädellövskog och flera värdekärnor med mycket sällsynta arter.

Söder om Ringsjöarna hittar man bokskog på mark med högt pH och visst innehåll av kalk, vilket skapar speciella förutsättningar. Bokskogarna i Rövarkulan och Pinedalen är mycket värdefulla, men även längs västra Ringsjön och vid Klinta förekommer sådan bokskog.

Mittemellan - betesskog, hagmarker och igenväxande hagmarker

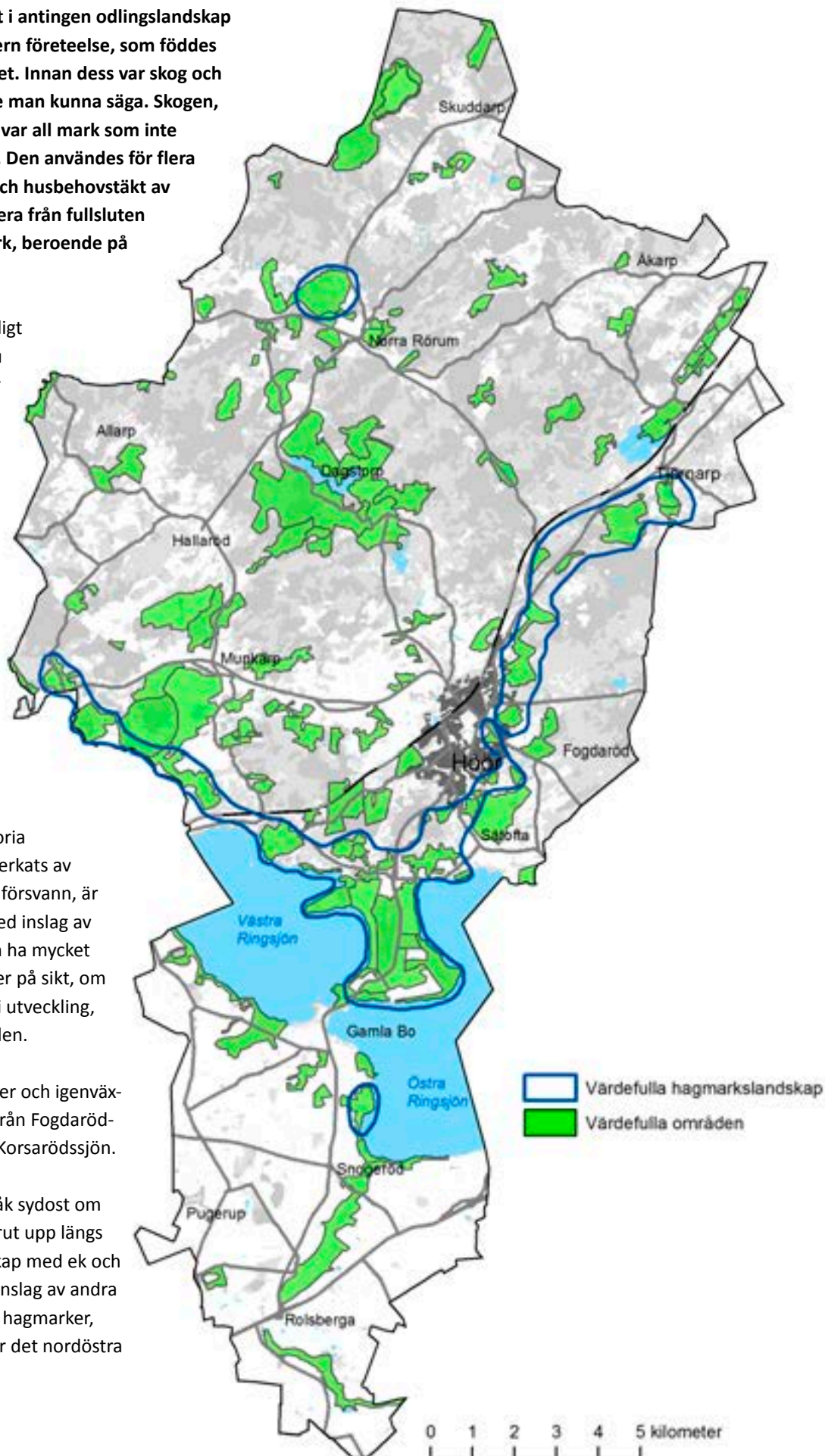
Att dela upp naturlandskapet i antingen odlingslandskap eller skog är en relativt modern företeelse, som föddes med det moderna skogsbruket. Innan dess var skog och betesmark samma sak, skulle man kunna säga. Skogen, eller egentligen utmarkerna, var all mark som inte användes som åker eller äng. Den användes för flera ändamål, bland annat bete och husbehovstäkt av ved och virke och kunde variera från fullsluten skog till helt öppen betesmark, beroende på nyttjandegrad.

Även om landskapet är betydligt mer igenväxt och beskogad nu än för hundra år sedan består det egentligen fortfarande av glidande övergångar mellan öppen mark och fullsluten skog. Det som finns mittemellan är olika typer av trädbärande hagmarker och igenväxande hagmarker. Tyvärr tenderar det här "mitemellanlandskapet" att krympa i takt med minskande antal betesdjur.

Även fullslutna skogar kan se mycket olika ut beroende på markanvändningshistorien. Skogar som har en historia som hagmarker, som inte påverkats av skogsbruk sedan betesdjuren försvann, är ofta luckiga och olikåldriga med inslag av grova träd. Sådana skogar kan ha mycket höga naturvärden och kommer på sikt, om de även fortsatt lämnas för fri utveckling, att utveckla mycket höga värden.

Ett tydligt stråk med hagmarker och igenväxande hagmarker sträcker sig från Fogdaröd-Klevahill upp mot Torup och Korsarödssjön.

Från Ringsjöarna upp i ett stråk sydost om Höors tätort respektive västerut upp längs Rönneå sträcker sig ett landskap med ek och ekhagmarker. Även här finns inslag av andra hagmarkstyper och igenväxta hagmarker, mer lika de som karaktäriserar det nordöstra stråket.

Vatten - större våtmarksområden

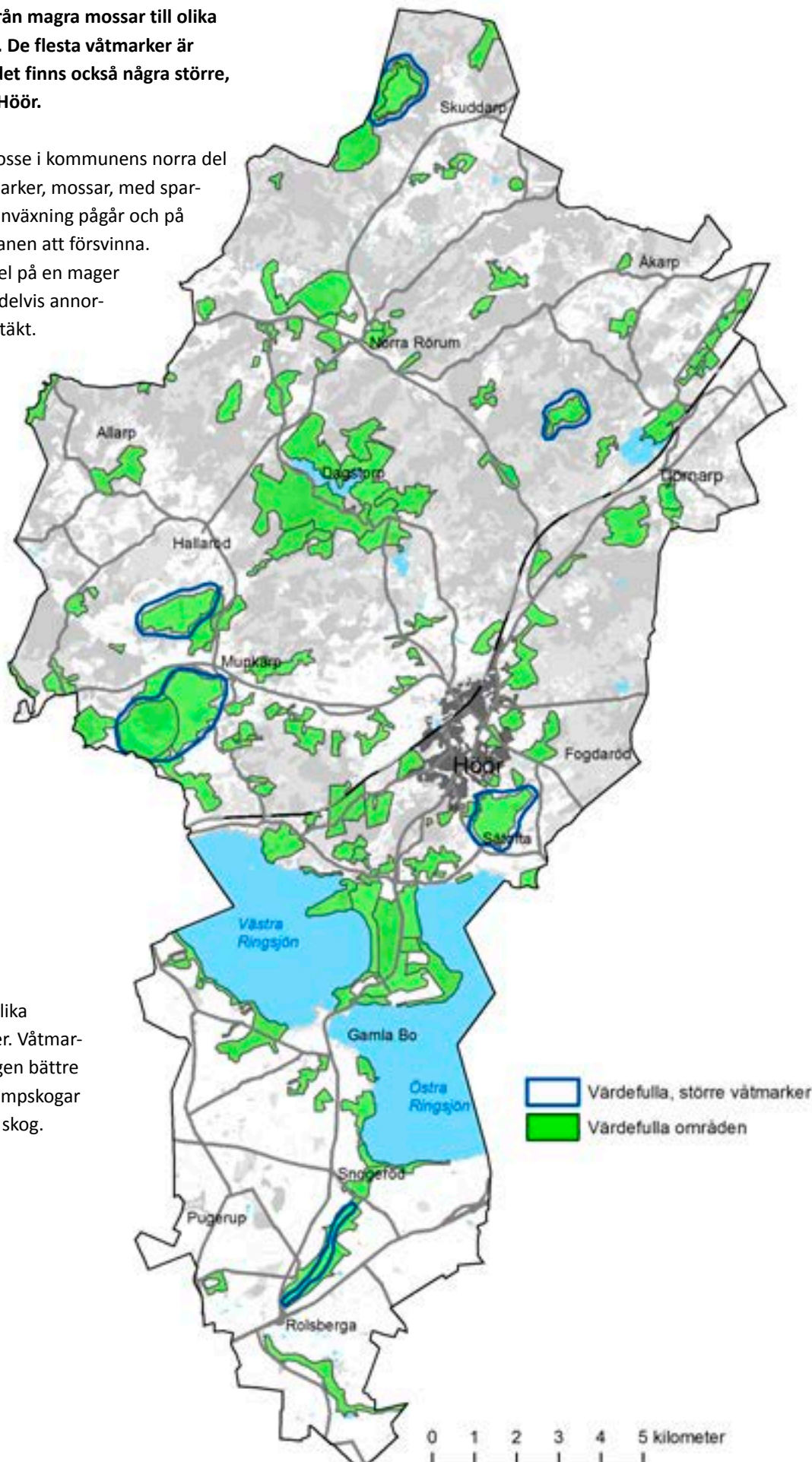
Våtmarkerna i Höör spänner från magra mossar till olika typer av näringsrika fuktängar. De flesta våtmarker är relativt små till arealen, men det finns också några större, sammanhängande områden i Höör.

Svale mosse och Svenstorps mosse i kommunens norra del är fina exempel på magra våtmarker, mossar, med sparsam men typisk vegetation. Igenväxning pågår och på sikt riskerar de öppna mosseplanen att försvinna.

Även Ageröds mosse är exempel på en mager torvmosse, men karaktären är delvis annorlunda på grund av tidigare torvtäkt.

Kring Munkarp finns två större områden med låglänta fuktängar, Bykärret och Slabälta ängar. I Bykärret är hävden ganska svag, medan Slabälta ängar slåträs och betas i större utsträckning, vilket är positivt. Båda dessa områden är, liksom Sätofta hed och fuktängarna i Pinedalens botten, intressanta som restaureringsobjekt, där vattnet skulle kunna lyftas fram och vattendragen restaureras.

De flesta våtmarker i landskapet är annars ganska små och kan vara underrepresenterade i naturvårdsprogrammets redovisning av värdefulla områden. Många av de områden som pekats ut innehåller dock en mosaik av olika naturtyper, däribland våtmarker. Våtmarker i odlingslandskapet är troligen bättre representerade än alkärr, lövsumpskogar och andra typer av våtmarker i skog.

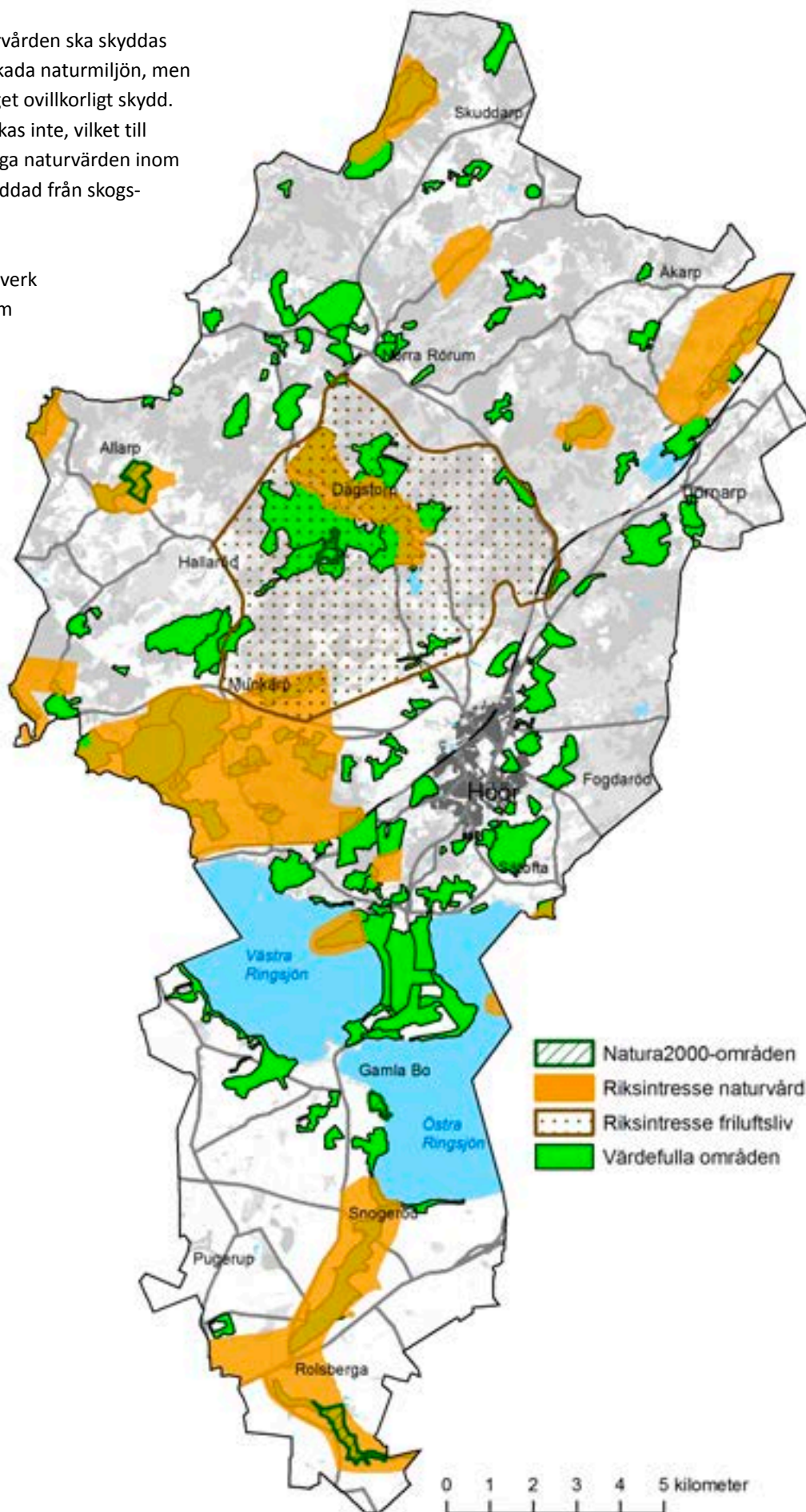
Bilagor

Skyddad natur - Riksintresseområden och Natura 2000

Områden av riksintresse för naturvården ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön, men riksintressemarkeringen utgör inget ovillkorligt skydd. Pågående markanvändning påverkas inte, vilket till exempel innebär att skog med höga naturvärden inom ett riksintresseområde inte är skyddad från skogsbruksåtgärder.

Natura 2000 är ett europeiskt nätverk av skyddsvärda naturområden som syftar till att bevara biologisk mångfald. Natura 2000-områden har status som riksintresse, enligt miljöbalkens fjärde kapitel.

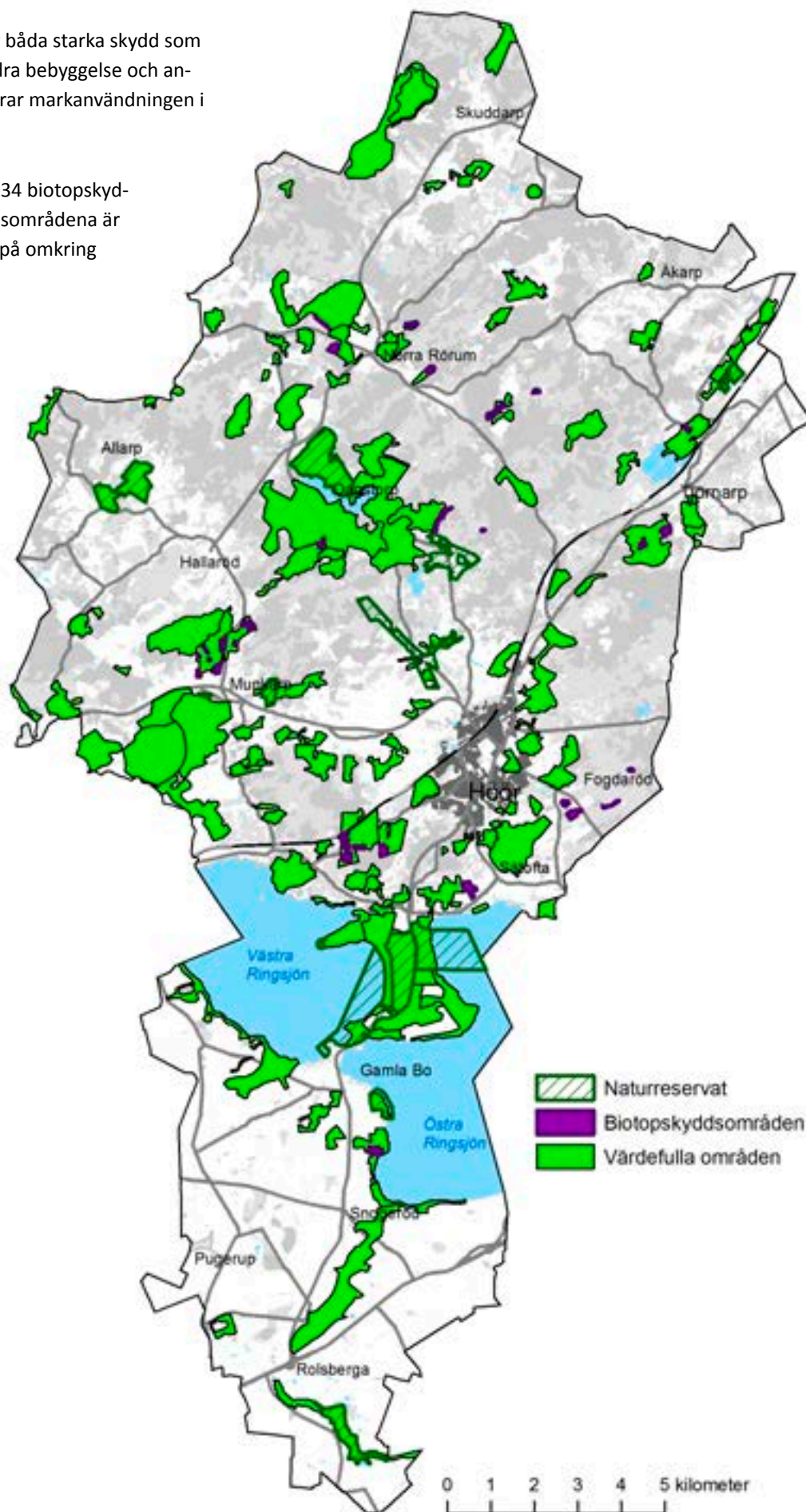
Gemensamt för riksintresseområden, som skiljer dem från till exempel naturreservat, är att även åtgärder utanför det geografiska området kan behöva prövas om det finns risk för påverkan inom riksintresseområdet.

Skyddad natur - Naturreservat och biotopskydd

Naturreservat och biotopskydd är båda starka skydd som inte bara ger möjlighet att förhindra bebyggelse och annan exploatering, utan även reglerar markanvändningen i området.

I Höör finns 15 naturreservat och 34 biotopskyddade skogsområden. Biotopskyddsområdena är oftast små, med en medelstorlek på omkring två hektar.

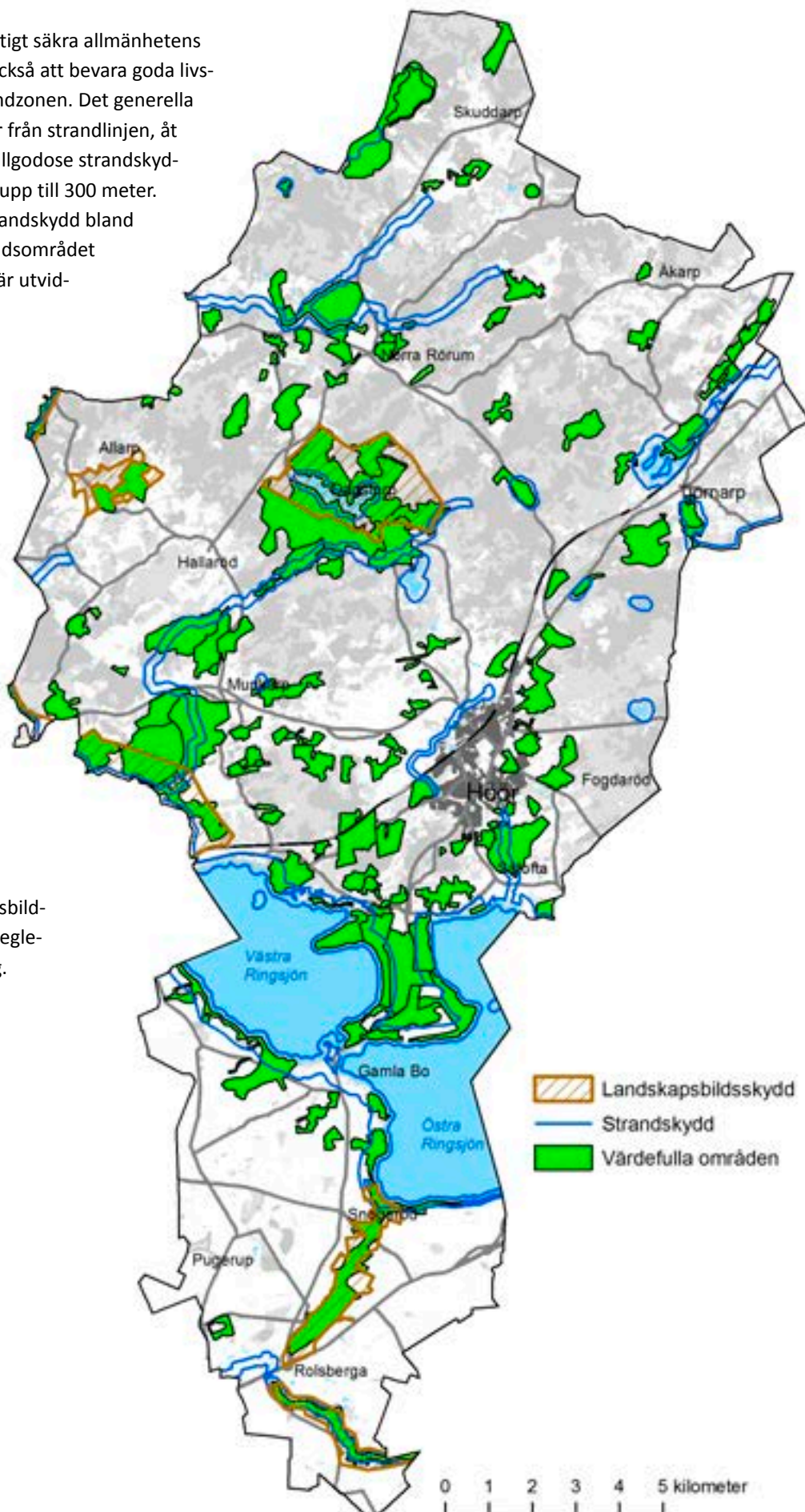

Skyddad natur – strandskydd och landskapsbildsskydd

Strandskyddets syfte är att långsiktigt säkra allmänhetens tillgång till strandområden, men också att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet i strandzonen. Det generella strandskyddet omfattar 100 meter från strandlinjen, åt båda håll. Om det behövs för att tillgodose strandskyddets syften kan det utvidgas ända upp till 300 meter. I Hörs kommun finns utvidgat strandskydd bland annat vid Ringsjön, där strandskyddsområdet längs större delen av strandlinjen är utvidgat till 300 meter åt landsidan.

Landskapsbildsskydd är ett skydd för landskapsbilden med stöd av naturvårdslagen. Även om begreppet inte finns i den nu gällande miljöbalken gäller bestämmelserna fortfarande, så länge Länsstyrelsen inte beslutat om något annat. Föreskrifterna kan vara olika, men skyddet reglerar framförallt bebyggelse. I Hör berörs fem områden av landskapsbildsskydd; Pine-dalen, Brååns och Rönneås dalgång, landskapet kring Allarps bjär samt ett område runt Dagstorpssjön.

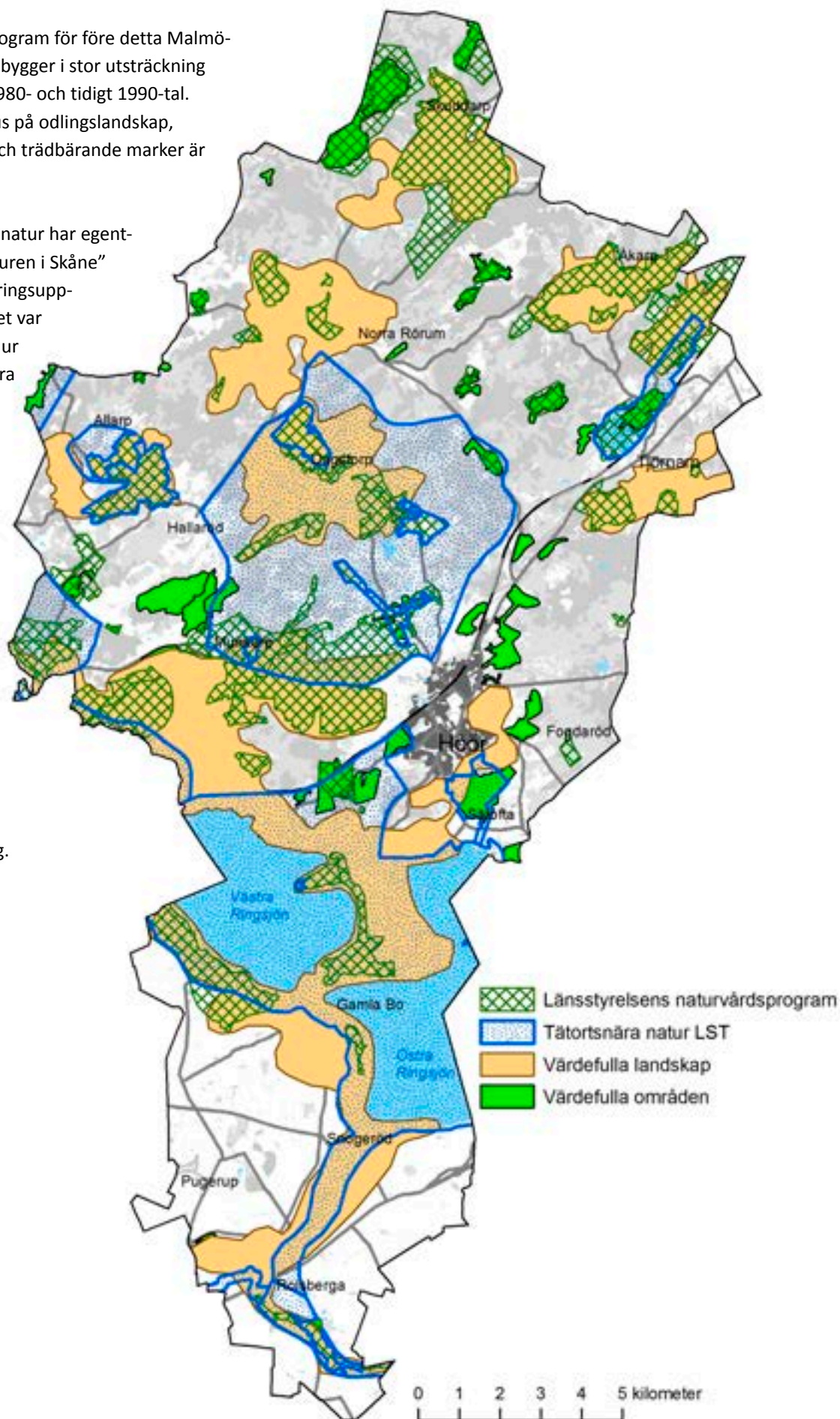
Varken strandskydd eller landskapsbildsskydd innebär något förbud eller reglering av pågående markanvändning.

Planer och program – Länsstyrelsens naturvårdsprogram och program för tätortsnära natur

Länsstyrelsens naturvårdsprogram för före detta Malmöhus län är antaget 1996 och bygger i stor utsträckning på underlagsmaterial från 1980- och tidigt 1990-tal. Programmet har främst fokus på odlingslandskap, medan naturvärden i skog och trädbärande marker är underrepresenterade.

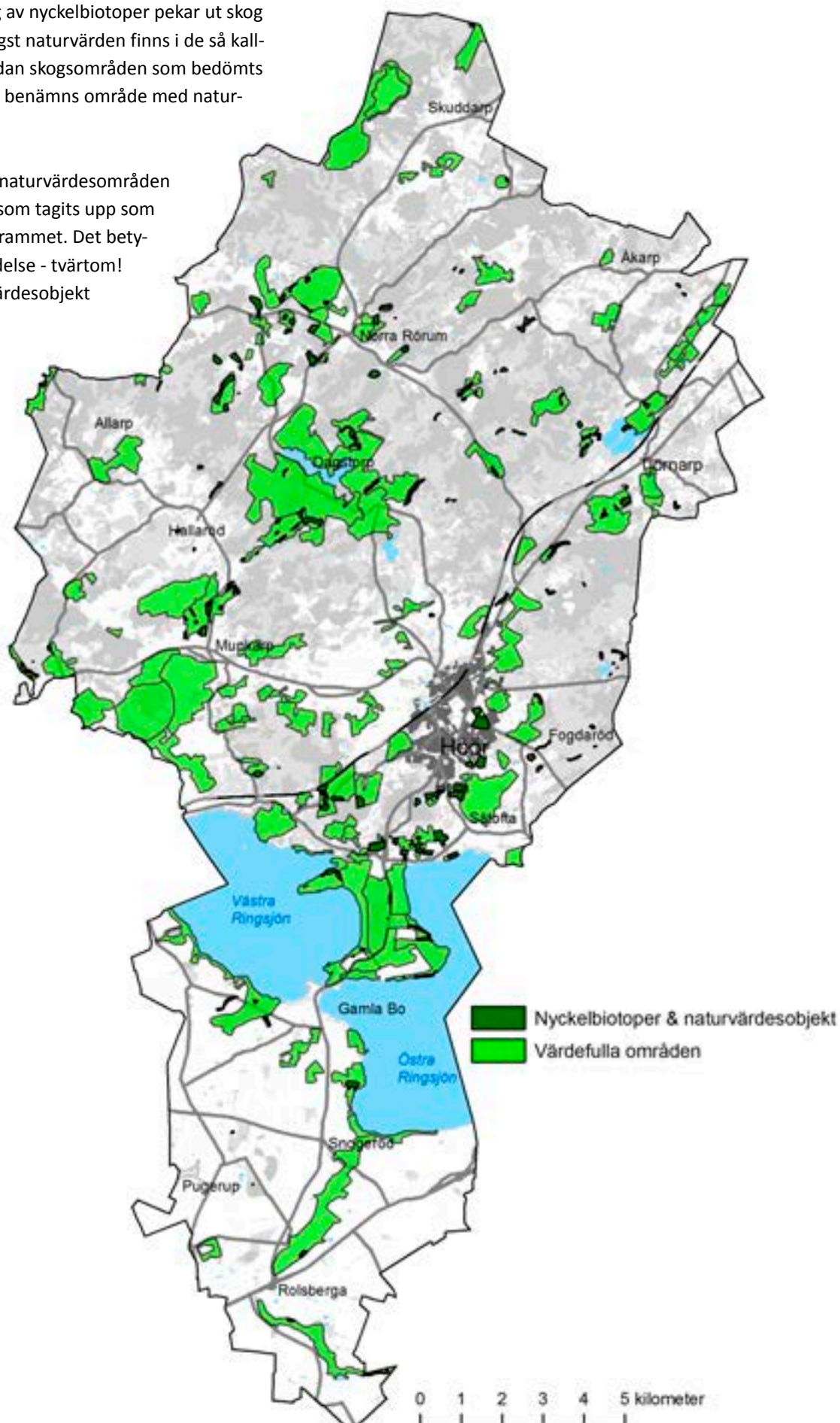
Programmet för tätortsnära natur har egentligen titeln "Närmare till naturen i Skåne" och är resultatet av ett regeringsuppdrag till storstadslänen. Syftet var att ta fram ett program för hur de mest värdefulla tätortsnära områdena för friluftsliv och naturvård kan ges varaktigt skydd och förvaltning. Begreppet tätortsnära definierades inte närmare i uppdraget och Länsstyrelsen i Skåne valde att låta programmet omfatta hela länet. I Höör redovisas sex områden av betydelse för regionalt friluftsliv och naturvård: Tjörnarpsjön med omgivning, Frostavallen med omgivning, Ringsjöområdet, Allarps berg med omgivning, Rönneåsdalgång samt Brååns dalgång.

Rikstäckande inventeringar - nyckelbiotoper

Skogsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper pekar ut skog med höga naturvärden. Högst naturvärden finns i de så kallade nyckelbiotoperna, medan skogsområden som bedömts ha något lägre naturvärden benämns område med naturvärde (naturvärdesobjekt).

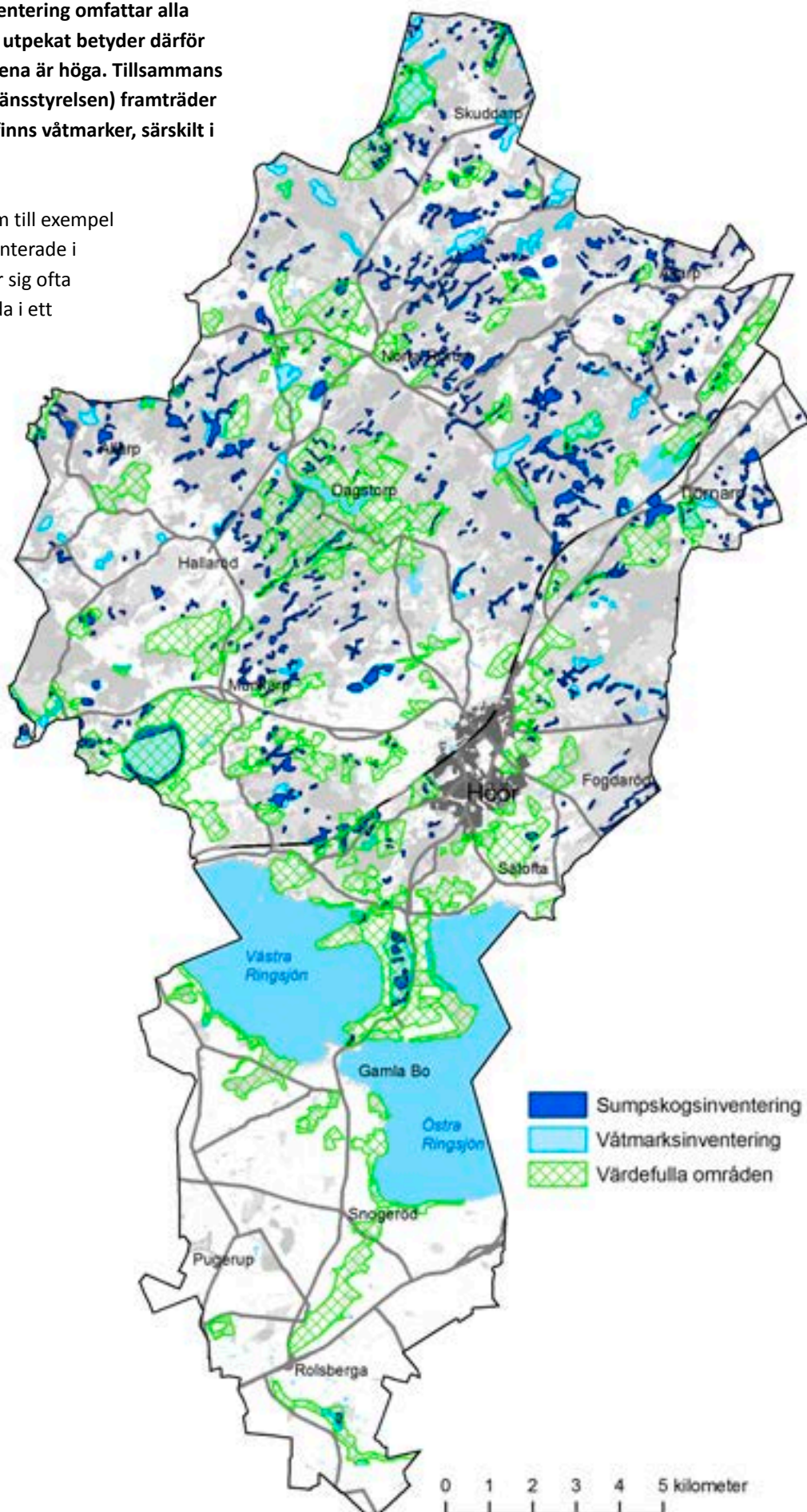
Många nyckelbiotoper och naturvärdesområden ligger utanför de områden som tagits upp som värdefulla i naturvårdsprogrammet. Det betyder inte att de saknar betydelse - tvärtom! Nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt representerar mycket höga naturvärden och ska behandlas därefter. Att inte alla nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt är med som egna områden i naturvårdsprogrammet har mer praktiska förklaringar. Naturvårdsprogrammet hade blivit onödigt otympligt om varenda liten nyckelbiotop skulle avgränsas och redovisas som ett eget område.

Våtmarksinventeringen och sumpskogsinventeringen

Skogsstyrelsens sumpskogsinventering omfattar alla sumpskogar. Att ett område är utpekad betyder därför inte automatiskt att naturvärdena är höga. Tillsammans med våtmarksinventeringen (Länsstyrelsen) framträder en relativt god bild av var det finns våtmarker, särskilt i skogslandskapet.

Våtmarker och sumpskogar, som till exempel alkärr, är troligen underrepresenterade i naturvårdsprogrammet. Det rör sig ofta om små markområden utspridda i ett landskap utan särskilda naturvärden för övrigt. Dessutom visar sumpskogarna sällan så tydliga och påtagliga naturvärden som till exempel äldre bokskogar. Naturvärdena i en sumpskog är svårare att ringa in. Klart är att de har stor betydelse för många organismer. Kunskapen om naturvärden i kommunens sumpskogar och våtmarker skulle behöva förbättras.

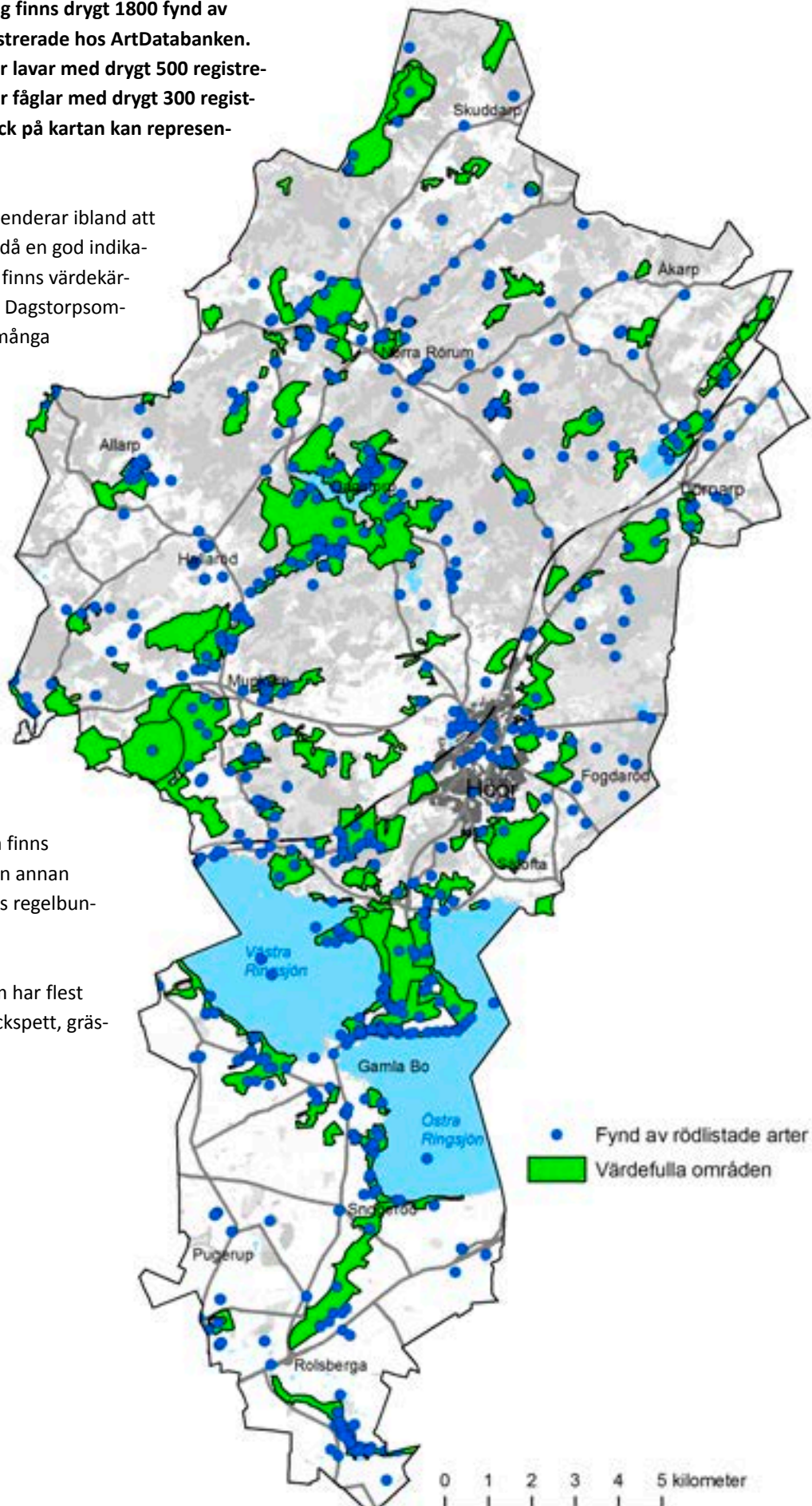
Rödlistade arter

Från 1970 och fram tills idag finns drygt 1800 fynd av rödlistade arter i Höör registrerade hos ArtDatabanken. Största organismgruppen är lavar med drygt 500 registrerade fynd, därefter kommer fåglar med drygt 300 registrerade fynd. Varje blå prick på kartan kan representera flera fynd.

Fynden av rödlistade arter tenderar ibland att samla sig i svärmar och blir då en god indikation på var i landskapet det finns värdekärnor med höga naturvärden. Dagstorsområdet är ett exempel, med många fynd överhuvudtaget, men även svärmbildning kring vissa "hotspots" som Bjäret. De flesta fynden i området rör arter som är knutna till bokskog med gamla träd och död ved.

Även från Höörs tätort finns flera fynd. Många rör insekter, lavar och svampar knutna till grova ekar. Men det finns också fynd av sällsynta åkerogräs, som åkerkulla och riddarsporre. De gynnas av de sandiga, lätta jordar som finns i tätorten. Kungsfiskare är en annan rödlistad art som observeras regelbundet inne i Höörs tätort.

De rödlistade fågelarter som har flest registreringar är mindre hackspett, gräshoppssångare och storspov.

Fynd av arter med strikt skydd enligt Artskyddsförordningen

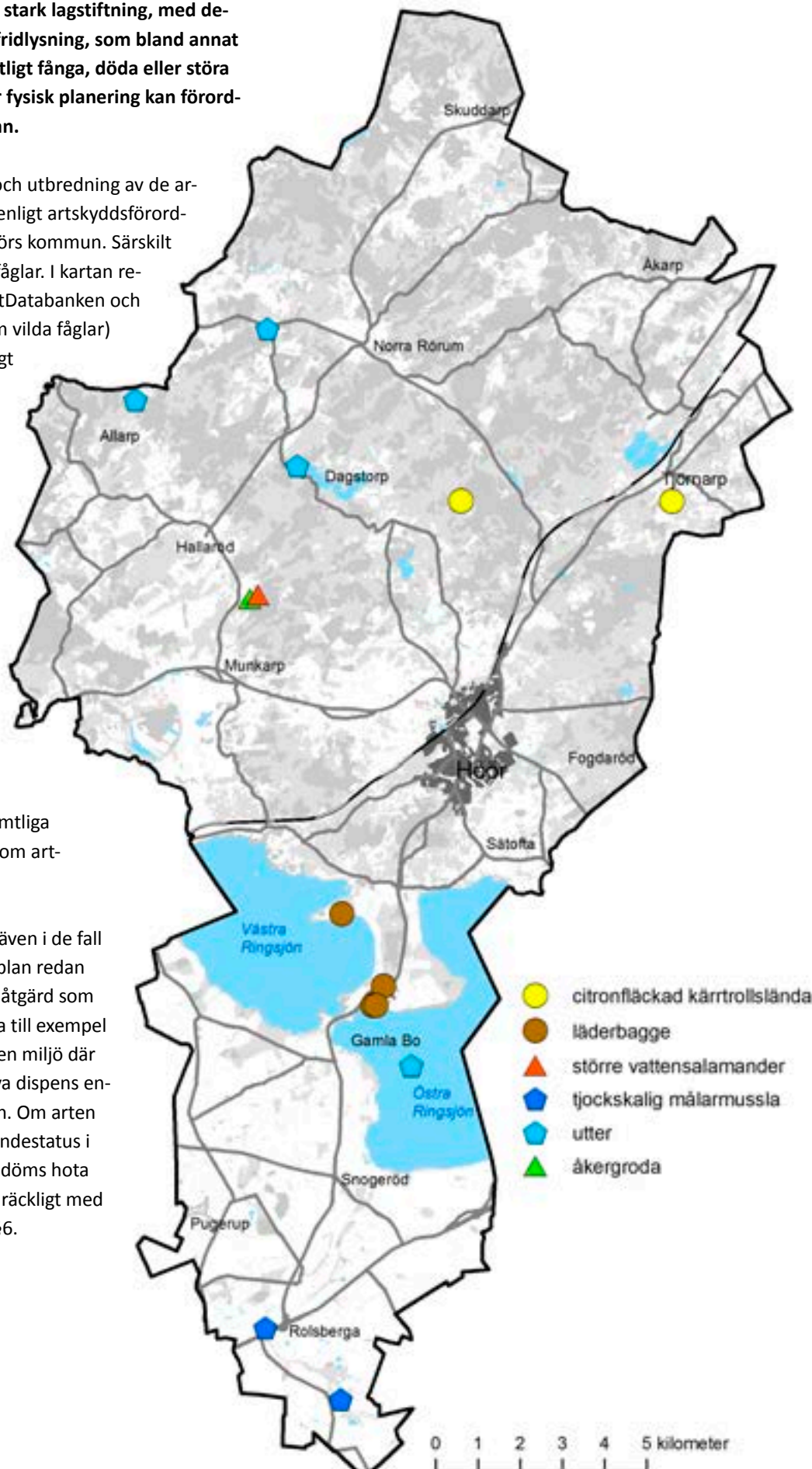
Artskyddsförordningen är en stark lagstiftning, med detaljerade bestämmelser om fridlysning, som bland annat innebär förbud mot att avsiktligt fånga, döda eller störa vissa djurarter. När det gäller fysisk planering kan förordningen ha betydande inverkan.

Kännedomen om förekomst och utbredning av de arter som åtnjuter strikt skydd enligt artskyddsförordningens 4§4 är bristfällig i Höörs kommun. Särskilt när det gäller andra arter än fåglar. I kartan redovisas fynduppgifter från ArtDatabanken och Artportalen för de arter (utom vilda fåglar) som åtnjuter strikt skydd enligt förordningen. Kunskapen om de strikt skyddade arternas förekomst och utbredning i Höör är överlag bristfällig och behöver förbättras.

För åkergroda finns bara ett registrerat fynd, trots att åkergroda är en ganska vanlig art i kommunen.

Utöver de arter för vilka det finns registrerade fynd, förekommer olika fladdermusarter i kommunen. Samtliga fladdermöss är skyddade genom artskyddsförordningen.

Artskyddsförordningen gäller även i de fall där ett bygglov eller en detaljplan redan vunnit laga kraft. En planerad åtgärd som riskerar att skada eller förstöra till exempel ett lekvattnet för grodor, eller en miljö där det finns läderbagge, kan kräva dispens enligt 14§ artskyddsförordningen. Om arten kan anses ha gynnsam bevarandestatus i området och åtgärden inte bedöms hota populationen, kan det vara tillräckligt med samråd enligt miljöbalken 12§6.

Referenser och källor

- Andersson (Baranowski), Richard. Vedinsektsfaunan i Stenskogen. 2000-2001
- ArtDatabanken. **Fynd av rödlistade arter.** (databas)
- Artportalen.se. **Fynduppgifter.** (web-baserad databas)
- Bergelin, Kerstin. **Inventering av svampar på värdefulla betesmarker i Höörs kommun.** 2004
- Hanson, Sven-Åke. **Inventering av svampar i några tätortsnära skogsområden i Höör.** 2005
- Höörs kommun. **Rödlistade lavar i Hörby och Höörs kommuner.** Andreas Malmqvist. 1999
- Höörs kommun. **Naturvårdsprogram.** 1999
- Höörs kommun. **Inventering av dagfjärilar i ängs- och hagmarker i Höörs kommun.** Roine Strandberg. 2001
- Höörs kommun. **Slabälta ängar. Kartering av markanvändning och hävd tillstånd samt häckfågelinventering.** 2001
- Höörs kommun. **Inventering av vedlevande skalbaggar i Höör och Hörby kommuner.** Naturcentrum AB. 2002
- Höörs kommun. **Inventering av jätteträd i Ringsjöområdet.** 2002
- Höörs kommun. **Hävd av ängs- och betesmark.** Mikael Sörensson. 2002
- Höörs kommun. **Inventering av vattenlevande skalbaggar i Snogeröds- och Finnhultsbäckarna.** Bertil Ericsson. 2002
- Höörs kommun. **Skalbaggar, svampar och lavar knutna till gamla ekar i Eslövs och Höörs kommuner,** Naturcentrum AB. 2003
- Höörs kommun. **Grönstrukturprogram för Höörs tätort med Stanstorp och Sätöfta.** 2007
- Jordbruksverket/Länsstyrelsen i Skåne län. **Ängs- och betesinventeringen (TUVA).** 2002-2004
- Länsstyrelsen i Skåne län. **Naturvårdsprogram för Malmöhus län.** 1996
- Länsstyrelsen i Skåne län. **Närmare till naturen i Skåne.** 2003
- Länsstyrelsen i Skåne. **Skånes skogar - historia, mångfald och skydd.** 2005
- Länsstyrelsen i Skåne. **Skånes rikkärr.** 2009
- Länsstyrelsen i Skåne län. **Bevarandeplaner för Natura 2000-områden**
- Länsstyrelsen i Skåne län. **Åtgärdsplaner för hotade arter (ÅGP)**
- Länsstyrelsen i Skåne län. **Artskydd.** Plan-PM 2010-04-12
- Naturvårdsverket. **Handbok för artskyddsförordningen.** del1 och 2. 2009
- Naturvårdsverket. **Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.** 1997
- Naturvårdsverket. **Myrskyddsplan för Sverige.** 2007
- Naturvårdsverket/Länsstyrelsen i Skåne län. **Ängs- och hagmarksinventeringen.** 1987-1992
- Skånes naturvårdsförbund. **Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne.** 2000
- Region Skåne. **Grönstruktur för Skåne - strategier för en utvecklad grön struktur.** 2012
- Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen i Skåne län. **Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län.** 2006
- Skogsstyrelsen. **Nyckelbiotopsinventeringen.** 1990-
- Skogsstyrelsen. **Sumpskogsinventeringen.**
- Tyler, Torbjörn. **Om floran på Skånes vulkaner.** Svensk botanisk tidskrift. 1999

Ordlista

basalt, basaltkupper

Basalt är en mörk, finkornig bergart av vulkaniskt ursprung. Den är bildad av stelnad magma i vulkanens inre och spricker gärna upp i kantiga pelare. Basalten går i dagen som små kullar eller berg, kallade basaltkupper. Basalt och basaltkupper är ganska vanliga i ett stråk som berör Höör, Klippan och Hässleholms kommuner. Det här området var vulkaniskt aktivt under Juraperioden, för omkring 180 miljoner år sedan. Många områden med basalt har höga naturvärden eftersom bergarten ger högt pH i marken.

biotopskydd, biotopskyddsområde

Biotopskydd är en form av områdesskydd enligt miljöbalken. Det kan användas för att skydda mindre naturområden. Länsstyrelsen, kommunen och Skogsstyrelsen har möjlighet att bilda biotopskyddsområden.

fälad, fäladsmark, enefälad

Fälad är ett sydsvenskt ord för gemensamma betesmarker på utmark. (Indelningen i inäga och utmark försvann med *skiftesreformerna* på 1800-talet.) Idag finns endast rester kvar av de här tidigare vidsträckta betesmarkerna, som åtminstone i södra och mellersta Skåne var ganska öppna. De har betats i många hundra år och är oftast mycket artrika. Naturreservatet Munkarps fälad är ett fint exempel på en fäladsrest. Ordet kommer från danskans *fælles*, som betyder gemensam.

hotad art

En hotad art är en art som är utrotningshotad. Mer specifikt avser det arter som är bedömda som utrotningshotade och därför finns upptagna på den så kallade rödlistan över hotade arter, som tas fram av ArtDatabanken.

hävd, hävdade

Hävd är ett samlingsbegrepp för slåtter och bete. Även gallring och röjning i syfte att hålla betesmarker öppna kan sägas ingå i ordet hävd. Att ett naturområde är hävdberende betyder att det krävs slåtter eller bete för att området

ska behålla sina naturvärden. Slätterängar och fäladsmarker är exempel på hävdberoende marker.

jordmån

Jordmån handlar inte bara om själva jorden, utan avser kombinationen av jordens innehåll av mineral och näringsämnen, klimat, vatten och andra markförhållanden.

kryptogamer

Till kryptogamer räknas bland annat ormbunkar, mossor och lavar. De bildar till skillnad från blomväxter (fanerogamer) inga frön, utan förökar sig med sporer.

kärlväxter

Kärlväxter är växter som transporterar vatten och näring i kärlsträngar. Alla träd, buskar och örter är kärlväxter, liksom kryptogamgrupperna ormbunke, fräken och lummerväxter. Mossor och lavar saknar däremot kärlsystem och tar upp vatten och näring direkt genom cellväggarna.

lätt jord

Lätta jordar är jordar med mycket sand. De torkar snabbt ut men är lätta att bearbeta, till skillnad från lerjordar som kallas tunga. I naturvårdssammanhang är lätta jordar intressanta eftersom de ger torra och varma miljöer som kan vara väldigt blom- och insektsrika. Extra viktiga är de för olika grävande insekter, till exempel marklevande vildbin.

miljöstöd

Miljöstöden är en del av EUs bidrag till landsbygdsutveckling. Stöden går bland annat till lantbrukare som håller betesdjur på betesmarker med höga naturvärden.

mulm

Mulm är det bruna pulver som ansamlas inuti ihåliga träd. Det består framförallt av nedbruten ved. Många av de sällsynta skalbaggar och andra insekter som är beroende av ihåliga träd är i själva verket ute efter mulmen. I mulmen kryper både vuxna individer och larver av olika arter

omkring. Flera av våra större skalbaggsarter kan leva flera år som larver i mulmen, innan de utbildas till en färdig bagge.

naturbetesmark

Naturbetesmarker är ett samlingsbegrepp för olika typer av betesmarker som aldrig varit uppodlade och inte utsatts för produktionshöjande åtgärder som till exempel gödsling. Ofta har de betats under flera hundra år och hyser en mycket artrik flora och fauna, med många arter som är anpassade till och beroende av den här miljön.

nyckelbiotop

Skogsområde som utpekats som värdefullt för naturvård i en inventering utförd av Skogsstyrelsen. Ordet nyckelbiotop ska inte förväxlas med ordet biotopskydd. Att ett område är utpekad som nyckelbiotop innebär i sig inget skydd. Däremot arbetar Skogsstyrelsen med att skydda nyckelbiotoper som biotopskyddsområden.

rikkärr

Rikkärr är en typ av kärr som är rika på mineraler, främst kalk. Kalken skapar en speciell, näringsfattig miljö, som kräver särskilda anpassningar. Till rikkärren hör därför en specialiserad flora med bland annat olika orkidéer.

rödlistad art

En rödlistad art är en art som är upptagen på rödlistan över hotade arter. Listan anger utdöenderisk baserat på utbredning, populationsstorlek och populationstrender för olika arter. Sveriges nationella rödlista tas fram av ArtDatabanken.

senvuxen

Begreppet används om träd, som på grund av klimat eller andra omständigheter växer långsamt och därför kan vara mycket gamla trots att stammen inte är särskilt grov. I Höör finns framförallt senvuxen bok, till exempel i sluttningar och stup kring våra basaltkupper. Senvuxna bokar är intressanta bland annat eftersom de av någon anledning tycks fungera extra bra som livsmiljö för flera sällsynta lavarter.

skifte, skiftesreformer

Före 1800-talets skiftesreformer var markerna uppdelade i inägor och utmark. Så hade det varit minst sedan järnåldern. På inägomarken låg åkrar och slätterängar. Utmarkerna var resten av landskapet, som användes för bete, vedtäkt, timmertäkt med mera. Utmarken kunde vara skogklädd, öppen eller någonstans mittemellan, beroende på nyttjandegrad. Åkrarna var uppdelade i många små tegar, där varje gård i byn hade en remsa i var teg. Det blev med tiden ganska ineffektivt och för att rationalisera jordbruket genomfördes skiftesreformer där all mark delades upp mellan gårdarna och samlades i större bitar, skiften.

värdekärna

Med värdekärna avses ett naturområde som har höga naturvärden i förhållande till omgivningen. Ett exempel kan vara ett litet område med orörd, gammal bokskog som ligger i ett skogslandskap som i övrigt är påverkat av skogsbruk och därför saknar död ved och gamla träd. Värdekärnorna är ofta de sista utposterna för många hotade arter, som till exempel lever av död ved eller på gamla träd.

Miljö med senvuxen bok, Bjäret

Tabell över värdefulla områden

Nr	Namn	Klass	Areal	Fältbesökt	Planer och program	Länstyrelsens naturvårdsprogram	Närmare naturen i Skåne	Inom värdeakt i Strategi för formellt skydd av skog	Skånes rikkärr	Grönstrukturprogram för Hörs kommun	Hörs naturvårdsprogram 1999
1a	Svale mosse	2	62,0	nej	x	x					x
1b	Svale mosses omgivning	3	199,5	ja							x
2	Hjortaröds mosse	2	38,8	nej	x	x					x
3	Orsjön	2	6,1	ja							x
4	Sjöbacken	2	7,2	ja							x
5	Holmagård	2	25,3	ja							x
6	Hagstadberg	2	8,3	ja							x
7	Björklunda (Böljensborg)	3	15,8	ja							x
8	Trulstorp	3	35,4	ja				x			x
9	Eket	1	101,0	ja				x			x
10	Lilla Svenstorp	3	10,3	ja				x			x
11	Ljungadal	2	3,2	ja				x			x
12	Stjärnehalm	3	3,3	ja				x			x
13	Sätekev	1	14,3	ja				x	x		
14	Helgaskogsbjäret	2	37,8	ja				x			x
15	Färabjarshallar	2	10,1	nej			x				
16a	Norra Rörum	1	6,2	ja				x			
16b	Norra Rörum	3	15,7	ja				x			
16c	Norra Rörum	2	8,5	ja				x			
17	Osinga hall	2	4,3	nej				x			
18	Rumperöd	2	14,8	ja				x			x
19	Toftaröd	2	32,8	ja				x			x
20	Åkarp	3	8,3	nej				x			x
21	Slättaröd	3	24,4	ja				x			x
22a	Ella	2	15,9	ja				x			x
22b	Ella	2	11,0	ja			x				
22c	Ella	2	11,7	ja			x				x
22d	Ella	3	15,1	ja			x				x
22d	Ella	3	9,5	ja							x
23	Lergravarna	2	13,4	ja			x				x
24	Rönneås dalgång vid Natthall	2	30,6	ja			x				x
25	Naturbetesmark vid Allarp	3	5,7	ja							x
26	Myren, Vägsked	1	4,3	ja					x		
27	Ågerup (Åkeshus)	1	33,3	ja							x
28	Långhult	3	47,6	nej							
29	Knösen	1	7,9	nej							x
30	Åskeröd med Tysnadens dal	1	20,1	nej							x
31	Bille mosse (Svenstorps mosse)	2	39,4	nej							x
32	Svenstorp	2	17,3	ja							x
33	Prästbonnaskogen	2	50,7	nej							x
34	Allarps bjär	1	67,1	ja							x
35a	Dagstorp, Dagstorps naturreservat	2	109,5	ja							x
35b	Dagstorp, Hästhallarna	1	49,7	ja							x
35c	Dagstorp, Odlingslandskap	2	178,8	ja						x	x
35d	Dagstorp, Stenkilstorp-Silverdalen	1	56,3	ja							x
35e	Dagstorp, Skogar söder om Dagstorpssjön	2	297,0	ja							x
35f	Dagstorp, Bjäret	1	11,7	ja							x
35g	Dagstorp, Hälsaväckens dalgång	1	53,5	ja							x
36	Prästtorpsjön	2	30,8	ja							x
37	Sjunnerup	3	17,1	ja							x
38	Bökestorp	1	11,0	ja							x
39	Torup	2	84,9	ja							x
40a	Korsarödsjön	1	22,0	ja							x
40b	Korsarödsjön, hagmarker i norr	3	4,0	ja							x
40c	Korsarödsjön, hagmarker i söder	3	12,6	ja							x

Nr	Namn	Klass	Areal	Fältbesökt	Planer och program	Länsstyrelsens naturvårdsprogram	Närmare naturen i Skåne	Inom värdeakt i Strategi för formellt skydd av skog	Skånes rikkärr	Grönstrukturprogram för Hbörns kommun	Hbörns naturvårdsprogram från 1999
41	Stockamöllan	2	14,1	nej		x	x	x			x
42	Vittseröd	3	37,1	ja		x	x	x			
43	Rugerup	1	22,4	ja		x		x			x
44	Solnäs	3	4,1	ja		x		x			x
45	Bykärrret	3	103,7	ja		x		x			x
46a	Munkarpskogen	2	53,8	ja			x	x			x
46b	Munkarpskogen	2	31,2	ja							
46c	Munkarpskogen	1	4,0	ja			x	x			x
47	Munkarp-Osarp	1	47,0	ja			x	x			x
48a	Ekastiga	3	22,8	ja			x	x			x
48b	Ekastiga	3	7,0	nej			x				x
49	Magleäng	2	12,3	ja		x	x		x		x
50	Holma	1	24,8	nej						x	
51	Klevahill-Ekeröd	2	91,6	nej						x	
52	Alkärr vid Klevahill	2	4,2	nej						x	
53	Ageröd	2	56,4	ja		x	x				x
54	Ageröds mosse	2	154,6	ja		x	x				x
55	Klingstorp	3	48,2	ja		x					x
56	Siabälta ångar	1	154,8	nej							x
57	Ekländskap i Hänninge	2	72,4	ja			x				x
58	Hänninge	2	15,1	ja		x					x
59a	Rovelyckan	1	13,1	ja		x					x
59b	Rovelyckan	3	12,4	ja					x		x
59c	Rovelyckan	2	2,7	ja		x					x
59c	Rovelyckan	2	3,5	ja		x					x
60a	Ry	1	5,3	ja				x			x
60b	Ry	2	11,0	ja				x			x
61a	Lillasäte	2	9,3	ja		x					x
61b	Lillasäte	2	3,9	ja		x					x
61c	Lillasäte	1	2,1	ja		x					x
61d	Lillasäte	3	9,7	ja		x					x
61e	Lillasäte	2	41,0	ja		x					x
62	Björkäsen	2	12,3	ja		x					x
63	Yxnaholma	2	24,7	ja		x				x	
64	Stenskogen vid Hbörns mölla	3	26,1	ja							x
65	Jeppavallen-Järabacken	2	12,8	nej						x	
66	Fogdård	2	21,6	nej						x	
67	Fogdårds skogen	2	43,9	ja				x			x
68	Ormanäs	2	54,8	nej			x	x			x
69	Stenskogen väst	1	8,1	nej			x				x
70	Ekekullshus	2	15,5	ja		x	x				x
71	Stenskogen	2	67,1	nej		x	x		x		x
72	Stenskogen öst	2	38,8	nej			x				x
73	Tassahus	2	1,6	nej				x			x
74	Karlslund	2	10,1	nej				x			x
75a	Ekhagar sydost tätorten	2	1,1	nej				x			x
75b	Ekhagar sydost tätorten	1	12,3	nej			x				x
75c	Ekhagar sydost tätorten	1	2,7	nej				x			x
75d	Ekhagar sydost tätorten	1	2,1	nej				x			x
75e	Ekhagar sydost tätorten	1	5,7	nej				x			x
75f	Ekhagar sydost tätorten	1	7,3	nej				x			x
76	Sättofa hed	3	103,9	nej			x				x
77	Strandskog vid Stanstorp	2	7,5	nej			x				x
78a	Stanstorp norr	3	23,2	nej			x				x
78b	Stanstorp syd	2	12,4	nej			x				x

Naturvårdsprogram 2012